

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CPT/Inf (2022) 07

Răspuns

**al Guvernului României
la raportul Comitetului European
pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor
sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT)
cu privire la vizita efectuată în România**

în perioada 10 – 21 mai 2021

Guvernul României a cerut publicarea acestui răspuns. Raportul CPT privind vizita efectuată în 2021 în România se găsește în documentul CPT/Inf (2022) 06.

Strasbourg, 14 aprilie 2022

Răspunsul Guvernului României la Raportul Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT) urmare vizitei ad-hoc efectuate în România în perioada 10-21 mai 2021, adoptat în cadrul plenarei CPT din 29 octombrie 2021

I. Precizări cu caracter general

Autoritățile române au luat act cu satisfacție de evoluțiile pozitive constatate și cuprinse în raportul CPT privind România, ceea ce reflectă implicarea atentă și prezentarea cu profesionalism a aspectelor urmare vizitei efectuate în cursul anului 2021. Autoritățile române sunt pe deplin pe deplin conștiente că există în continuare aspecte problematice și continuă eforturile pentru îmbunătățirea condițiilor materiale, de infrastructură, dar și a procedurilor aplicabile față de persoanele private de libertate. Reiterăm angajamentul autorităților de a asigura o administrare responsabilă a locurilor în care sunt custodiade persoane private de libertate, în acord cu recomandările internaționale și europene, condițiile respectării depline a drepturilor omului, fără a aduce atingere demnității umane.

Supraaglomerarea - ca problema structurală - reclamă un ritm accelerat de implementare a măsurilor, motiv pentru care se va continua susținut aplicarea celor aprobate de Guvernul României în cadrul Planul de acțiune pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României, aprobat de Guvernul României prin Memorandum, la 18 noiembrie 2020.

De altfel, suprapopularea penitenciarelor și creșterea populației din penitenciare constituie o provocare majoră pentru administrarea penitenciarelor și a sistemului de justiție penală în ansamblu, atât din perspectiva respectării drepturilor omului, cât și din perspectiva managementului unităților penitenciare. Fundamentul gestionării unei astfel de situații este dat de respectarea demnității umane, de angajamentul conducerii unităților față de aplicarea unui tratament uman și pozitiv, de cunoașterea și aprofundarea rolurilor pe care angajații din sistem le au în procesul de influențare pozitivă a comportamentului deținuților și de abordările administrative moderne și eficiente.

Autoritățile române reiterează mesajul de ***toleranță zero***, față de comportamentele agresive, de violențele exercitate între deținuți sau asupra acestora. Acest mesaj reprezintă o constantă în unitățile penitenciare din România, fiind elementul central al setului de ***Imperative sistemică*** pentru modul de desfășurare a activității polițiștilor de penitenciare, transmis în mod repetat, constant, tuturor celor încredințați de stat în organizarea și gestionarea locurilor de detenție.

Legislația execuțional-penală corespunde reformei penale adoptate în România, ce a intrat în vigoare începând din 1 februarie 2014, dispozițiile incidente sistemului penitenciar fiind cuprinse în Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, și în actele subsecvente acestora (ordinea ministrului justiției, deciziile directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, regulamentele de ordine interioară a locurilor de deținere).

Îmbunătățirea acestei legislații, în special prin modificarea și completarea legii-cadru în materie execuțional-penală, Legea nr. 254/2013, trebuie să aibă în vedere multiple standarde, cerințe și recomandări, printre care amintim: recomandările Avocatului Poporului, deciziile Curții Constituționale, constatările din Rapoartele CPT privind România, constatările Subcomitetului pentru Prevenirea Torturii din cadrul Organizației Națiunilor Unite (UN-SPT), hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului relevante în materie, precum și rapoartele organizațiilor non-guvernamentale care își desfășoară activitatea în acest domeniu. Se are în vedere o analiză riguroasă, integrată și aprofundată a acestora, astfel încât alegerea celor mai bune soluții legislative să aibă un impact pozitiv pe termen mediu și lung asupra persoanelor private de libertate, problematica modificării legislației execuțional penale fiind una complexă, cu implicații multiple atât în ceea ce privește activitatea structurilor chemate să custodieze persoanele private de libertate, cât și în ceea ce privește politica execuțional penală a statului, fiind necesară o abordare unitară și o asumare a viziunii și a poziției pe acest domeniu din partea autorităților române.

Sistemul penitenciar din România a cunoscut, în ultimii ani, un proces amplu de dezvoltare atât în plan legislativ, cât și prin prisma investițiilor în infrastructura fizică a locurilor de deținere. Progresele instituționale și eforturile pentru îmbunătățirea calității vieții în penitenciar au corespuns standardelor promovate la nivel european de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Tratatelor sau Pedepselor Inumane ori Degradante (CPT). Administrația Națională a Penitenciarelor a întreprins demersuri astfel încât recomandările formulate de către CPT să fie implementate în sistemul penitenciar, iar în acest context trebuie precizat că fiecare misiune efectuată în România a susținut, prin constatările cuprinse în Rapoartele de vizită, îmbunătățirea normelor și procedurilor interne.

Misiunea unităților penitenciare de asistare a persoanelor private de libertate în vederea reintegrării sociale este în strânsă legătură cu tratamentul pe care locurile de deținere îl asigură persoanelor custodiate, dezideratul Administrației Naționale a Penitenciarelor fiind reprezentat de îmbunătățirea calității vieții în penitenciar și respectarea drepturilor omului

prin ansamblul condițiilor materiale oferite, serviciilor și activităților din plan educațional și psihosocial puse la dispoziție.

Referitor la paragraful 5 din Raportul CPT

În baza dispozițiilor legale aplicabile executării pedepselor sau a măsurilor privative de libertate, sistemul penitenciar **garantează** posibilitatea deținuților de a reclama organismelor naționale și internaționale, orice aspecte ce rezultă din detenție, fără a exista niciun fel de repercursiuni asupra acestora.

Mai mult decât atât, abordarea managementului sistemului penitenciar este de a valorifica ariile de îmbunătățire/remediere care rezultă în urma analizării/verificării oricărui tip de reclamație. Dacă se constată încălcarea atribuțiilor de serviciu ce revin personalului sunt dispuse, cu celeritate, măsuri în consecință.

În contextul observațiilor CPT cuprinse în paragrafele 5 și 62, Administrația Națională a Penitenciarelor a procedat la reiterarea faptului că o astfel de practică nu este tolerată în sistemul penitenciar din România și că abordarea nevoilor persoanelor aflate în detenție trebuie asigurată în mod profesionist, prin identificarea celor mai bune soluții conform legii, nicidecum prin ascunderea posibilelor reclamații.

Referitor la paragraful 6 din Raportul CPT

Sistemul penitenciar cunoaște o evoluție accelerată în ultimii ani, la baza dezvoltării legislației și a procedurilor interne aflându-se recomandările instituțiilor și organismelor europene, precum și a modelelor de bună practică de la nivel internațional.

În concret, aspectele ce privesc aplicarea regimului de maximă siguranță, organizarea grupelor de intervenție și asigurarea asistenței medicale sunt expuse mai jos, corespunzător fiecărei problematici abordate.

Referitor la paragraful 7 din Raportul CPT

A. Persoane private de libertate:

La data de **31.01.2022**, erau monitorizate și îngrijite medical **319 persoane private de libertate confirmate cu infecție SARS-CoV-2, dintre care 254 persoane private de libertate internate în spitale suport COVID-19.**

Pe parcursul anului 2021, în rândul persoanelor private de libertate, s-a înregistrat un număr de 3.000 cazuri de COVID-19. Facem precizarea că, de la debutul pandemiei în sistemul penitenciar (24 septembrie 2020) până la data de 31.02.2022, s-a înregistrat un număr total de **4495 cazuri COVID-19.**

Procentul de persoane private de libertate imunizate împotriva COVID-19 (vaccinare + trecere prin boală) la data de 31.01.2022, înregistra valoarea de 79.46% (din care vaccinați 76.38%).

B. Personalul sistemului penitenciar:

Situația COVID-19 la data de 31.01.2022 - total personal pozitiv aflat în izolare -233.

Pe parcursul anului 2021, în rândul personalului, a fost înregistrat un număr de 1.582 cazuri COVID-19. Menționăm că, de la înregistrarea primului caz în rândul personalului (aprilie 2020) până la data de **31.01.2022** sunt totalizate **3.400 cazuri**.

Trebuie menționat că numărul de infecții cu SARS-CoV-2 în rândul persoanelor private de libertate, dar și al personalului angajat, corespunde trendului rapid ascendent de cazuri confirmate pozitiv cu SARS-CoV-2, inclusiv cu noua tulpină Omicron, momentul raportării reprezentând valul 5 al pandemiei COVID-19 în România.

Din perspectiva Ministerului Afacerilor Interne

Având în vedere contextul epidemiologic internațional determinat de răspândirea virusului SARS-CoV-2, la nivelul Poliției Române au fost adoptate gradual măsuri proactive și profilactice pentru prevenirea și protecția personalului propriu, raportat la evoluția epidemiologică națională.

Inițial, acestea au vizat măsuri generale de prevenție epidemiologică, dintre care, enumerăm, cu titlu exemplificativ: intensificarea efectuării triajului epidemiologic, aplicarea măsurilor profilactice medicale, distribuirea și utilizarea echipamentului de protecție de către terții potențiali contacti, dezinfectarea corespunzătoare a spațiilor comune (inclusiv a mobilierului și dotărilor specifice), la care se adaugă mijloacele de transport utilizate pentru transportul persoanelor private de libertate, asigurarea, în toate situațiile, a exercițiului dreptului la vizită al persoanelor private de libertate, în condiții de limitare a contactului fizic al acestora cu terții, ascultarea persoanelor private de libertate custodiate în centre prin sistem videoconferință la locul de deținere, cazarea individuală a persoanelor care prezintă risc epidemiologic, circuit și activități separate față de celelalte persoane private de libertate (cu portul obligatoriu al echipamentelor de protecție), exercitarea drepturilor în centru asigurată separat de celelalte persoane private de libertate (numai cu portul măștii, urmată de dezinfectarea corespunzătoare a spațiilor aferente); prelucrarea materialelor informativ-educative privind contextul epidemiologic și măsurile adecvate de protecție pentru limitarea răspândirii virusului, atât cu personalul centrelor, cât și cu persoanele private de libertate custodiate.

Mai mult, în condițiile art. 6 alin. (3) din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora*, aprobat prin O.M.A.I. nr. 14/2018, cu modificările și completările ulterioare (denumit în continuare ROF CRAP¹ sau Regulamentul), la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă s-au stabilit camere de deținere/secții de deținere pentru primirea tuturor persoanelor private de libertate/persoanelor private de libertate venite/predate/extrădate din zone cu risc epidemiologic pentru COVID-19 sau care anterior primirii în centru au intrat în contact direct cu persoane venite din zone cu risc epidemiologic pentru COVID-19/confirmate ca fiind infectate cu SARS-CoV-2.

Precizăm faptul că, la nivelul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București

¹ Centre de reținere și arestare preventivă

Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România

Tel. +4 037 204 1999

www.just.ro

(D.G.P.M.B.) sunt organizate 11 centre de reținere și arestare preventivă, dintre care, pentru primirea persoanelor referite anterior, au fost stabilite CRAP nr. 6 - Secția 9 Poliție și CRAP nr. 7 - Secția 12 Poliție.

Având în vedere că evoluția ulterioară a situației epidemiologice la nivel național determinată de răspândirea virusului SARS-CoV-2 a condus la instituirea stării de urgență pe teritoriul României, la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române (I.G.P.R.), măsurile generale de prevenție epidemiologică au fost suplimentate cu măsuri pentru prevenirea oricăror situații de risc generate de răspândirea virusului pe teritoriul României (inclusiv desfășurarea activităților de asistență psihologică, cu prioritate) dimensionate, pe de o parte prin raportare la restrângerea exercițiului unora dintre drepturile legale ale persoanelor private de libertate dispusă prin normele anterior menționate și, pe de altă parte, prin raportare la dispozițiile execuțional penale incidente.

În acest context, măsurile dispuse au vizat două paliere distincte, respectiv asigurarea cooperării eficiente între structurile/ instituțiile cu atribuții în domeniul vizat, pe de o parte și, pe de altă parte, gestionarea eficientă și urgentă a evenimentelor epidemiologice punctuale, cu implicații minime în ceea ce privește riscul epidemiologic care vizează, în egală măsură, persoanele private de libertate și personalul propriu al centrelor de reținere și arestare preventivă.

Astfel, suplimentar măsurilor expuse anterior, în vederea respectării cu strictețe a măsurilor preventive și de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu COVID-19 în rândul personalului și al persoanelor private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea MAI/unități de detenție, la nivelul Poliției Române a fost stabilită o comunicare promptă, rapidă, bidirecțională, atât între sectoarele de activitate, în mod special între personalul medical și personalul centrelor, de la nivelul fiecărei unități, cât și între nivelul local și I.G.P.R.

De asemenea, având în vedere că activitățile de urmărire penală și custodierea persoanelor private de libertate vizează competențele structurilor operative ale Poliției Române, cu aportul corelativ al structurilor de suport din perspectiva asigurării logistice și de resortul comunicațiilor și informaticii, la nivelul Poliției Române au fost stabilite reguli de management unitar al tuturor situațiilor care pot prezenta un potențial risc.

În acest sens, la nivelul I.G.P.R. s-a stabilit un flux informațional permanent cu celelalte instituții cu responsabilități în desfășurarea activităților de urmărire penală și custodie a persoanelor private de libertate, precum unități de parchet/instanțe de judecată, Direcția Medicală din cadrul MAI, Administrația Națională a Penitenciarelor, Uniunea Națională a Barourilor din România astfel încât acestea sunt informate cu privire la măsurile adoptate în contextul epidemiologic actual în vederea aplicării acestora în mod corespunzător.

Astfel, începând cu data de 12.03.2020, organele judiciare au posibilitatea utilizării audierii prin videoconferință, în schimbul prezentării efective a persoanelor private de libertate din custodia centrelor în fața organului judiciar, ca și măsură temporară cu caracter de prevenție destinată eliminării oricărui risc, atât pentru persoanele private de libertate și personalul din componența escortei, cât și pentru personalul organului judiciar, personalul auxiliar,

audiența sau eventuali contacti.

Abordarea punctuală a situațiilor de risc epidemiologic a presupus dispunerea în dinamică a măsurilor de prevenție, raportat la evoluția epidemiologică, în centrele de reținere și arestare preventivă unde au fost înregistrate suspiciuni cu privire la potențiale infectării cu virusul SARS-CoV-2 (atât în ceea ce privește personalul propriu, cât și persoanele private de libertate), fiind adoptate o serie de măsuri menite, pe de o parte să asigure desfășurarea activităților judiciare în curs pe raza teritorial-administrativă aferentă centrelor vizate și, pe de altă parte, prevenirea răspândirii infecției cu SARS-CoV-2 în rândul personalului și a persoanelor private de libertate custodiate, în sensul evitării contactului direct al acestora cu potențiali contacti.

Astfel, suplimentar aplicării cu strictețe a măsurilor instituționale pentru limitarea eventualelor situații de risc determinate de răspândirea virusului, prin raportare la situația epidemiologică generatoare și la particularitățile și activitățile specifice sistemului de executare a măsurilor preventive privative de libertate și monitorizării persoanelor private de libertate custodiate, măsurile administrative au vizat suspendarea transferurilor persoanelor private de libertate din/către alte centre, restricționarea transferurilor persoanelor private de libertate către unitățile de penitenciar până la clarificarea situației medicale, potrivit recomandărilor medicale, custodierea persoanelor private de libertate față de care au fost/urmează a fi dispuse măsuri preventive privative de libertate pe raza de competență a centrelor vizate, separat de celelalte persoane custodiate deja în centru, cu respectarea strictă a măsurilor profilactice și de siguranță epidemiologică, asigurarea, după caz, a continuității serviciului la nivelul centrelor vizate, potrivit normelor legale incidente referitoare la regimul de executare a măsurilor preventive privative de libertate, respectiv informarea urgentă a direcției de sănătate publică teritorială și a serviciului medical județean cu privire la situația din centrul vizat, precum și pentru testarea, cu celeritate, a contactilor. Totodată, evidențiem faptul că, prin H.G. nr. 1031/2020 *privind aprobarea Strategiei de vaccinare împotriva COVID-19 în România*, cu modificările și completările ulterioare, categoria persoanelor private de libertate a fost inclusă în Etapa a III-a de vaccinare, context în care la nivelul unităților de poliție au fost dispuse atât măsuri corespunzătoare pentru stabilirea unor modalități de lucru cu reprezentanții structurilor subordonate Direcției Medicale / Direcției de Sănătate Publică pentru vaccinarea persoanelor private de libertate custodiate în centrele de reținere și arestare preventivă, cât și pentru informarea persoanelor private de libertate și diseminarea informațiilor legate de strategia de vaccinare împotriva COVID-19.

Personalul din cadrul Direcției Medicale și din unitățile subordonate a depus un efort deosebit pentru a gestiona adecvat sub aspect medico-sanitar și epidemiologic populația carcerală custodiată și lucrătorii de poliție din centre, reușind ca pe parcursul întregului an 2021 să nu se înregistreze nici un deces cauzat de infecția cu SARS-CoV-2 în rândul categoriilor amintite.

Pe parcursul anului trecut, la nivelul populației carcerale au fost semnalate 338 de cazuri suspecte de infecție cu SARS-CoV-2, confirmându-se 243 de cazuri. Dintre acestea, 195 de persoane private de libertate au fost monitorizate la nivelul centrelor, pentru 66 de pacienți s-a realizat transferul către unități sanitare adecvate, corespunzătoare evoluției cazurilor,

iar 18 cazuri au fost referite direcțiilor de sănătate publică județene teritoriale spre monitorizare, ca urmare a plecării din centre prin schimbarea măsurii preventive.

Totodată, 130 de lucrători din centre au fost confirmați pozitiv cu SARS-CoV-2.

În vederea diminuării impactului epidemiei de SARS-CoV-2 la nivelul centrelor, anul trecut au fost vaccinate cu schemă completă 465 de persoane private de libertate, conform opțiunilor exprimate; totodată, 373 de lucrători de poliție au fost imunizați, primind vaccinul atât în centrele deschise de MAI, cât și în alte centre, conform disponibilității din teritoriu și preferinței personalului.

II. Aspecte specifice

A. În ceea ce privește aspectele semnalate cu privire la instituția Avocatului Poporului

A.1. Instituția Avocatul Poporului este instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului, în sensul stabilit prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (ONU) nr. 48/134 din 20 decembrie 1993, prin care au fost adoptate Principiile de la Paris. Este o autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, în conformitate cu Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată. Avocatul Poporului nu poate fi supus niciunui mandat imperativ sau reprezentativ; nimeni nu îl poate obliga pe Avocatul Poporului să se supună instrucțiunilor sau dispozițiilor sale. În anul 2014, instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, a fost desemnată ca singura structură națională care îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul Protocolului opțional la **Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (OPCAT)**.

În conformitate cu art. 35 din **Legea nr. 35/1997**, MNP monitorizează în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora, în principal prin:

- vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție în scopul verificării condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate;
- formularea de recomandări conducerilor locurilor de detenție vizitate în urma vizitelor efectuate;

- formularea de propuneri de modificare și completare privind legislația în domeniu sau observații privind inițiativele legislative existente în domeniu;
- formularea de propuneri și observații privind elaborarea, modificarea și completarea de strategii și politici publice în domeniul prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, în condițiile legii;
- coordonarea organizării campaniilor de informare, de educare și instruire în scopul prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor aplicate cu cruzime, inumane sau degradante.

Pentru a respecta prevederile OPCAT și a duce la îndeplinire recomandările CPT (formulate urmare a vizitei efectuate în anul 2018) și SPT (Subcomitetul de Prevenire a Torturii și a Pedepselor ori Tratamentelor Crude, Inumane sau Degradante) referitoare la rolul preventiv al MNP, prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 8/14 februarie 2018 s-a stabilit că plângerile cu privire la actele de tortură, tratamentele cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție se soluționează, în funcție de tipul locului de detenție, de către domeniile de activitate ale instituției Avocatul Poporului, care îndeplinesc rol reactiv.

Astfel, sesizările persoanelor private de libertate din penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă (tipurile de locuri de detenție vizitate de CPT în anul 2021) sunt soluționate de către *Domeniul armată, poliție, justiție, penitenciare*. Între domeniul antemenționat și MNP există o strânsă colaborare, prin informări cu privire la aspectele sesizate în cadrul vizitelor/anchetelor efectuate în aceste locuri de detenție și recomandările formulate pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate.

Referitor la recomandările formulate de CPT cu prilejul vizitei ad-hoc din anul 2021, precizăm că aspectele reținute în acestea se regăsesc în mare parte în recomandările din cadrul rapoartelor de vizită întocmite de MNP și în recomandările Domeniului armată, poliție, justiție, penitenciare, pentru locurile de detenție unde acesta a efectuat anchete. Menționăm, spre exemplificare:

- recomandările MNP cu privire la: nesancționarea actelor de autoagresiune ale persoanelor private de libertate; efectuarea percheziției corporale în două etape; condițiile de cazare necorespunzătoare (supraaglomerare, lipsa de dotare a curților de plimbare etc.); de altfel, la un an de la înființarea sa, în anul 2015, MNP a elaborat un raport special privind condițiile din penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă;
- recomandările Domeniului armată, poliție, justiție, penitenciare cu privire la: asistența medicală - s-a recomandat Ministerului Sănătății luarea tuturor măsurilor necesare pentru ca persoanele private de libertate să beneficieze de consult de specialitate, investigații sau internare în unități medicale din sistemul sanitar public, în funcție de urgența stabilită de

medic, conform recomandării acestuia, pentru a nu le pune viața în pericol sau să le fie agravată starea de sănătate - recomandare care a fost însușită de Ministerul Sănătății; condițiile de cazare necorespunzătoare (supraaglomerare, lipsa unei alimentații adecvate etc.); dotarea autospecialelor destinate transportului deținuților cu mijloace de monitorizare audio-video etc.

De asemenea, precizăm că aspectele constatate de CPT și recomandările formulate cu prilejul vizitei ad-hoc în România, au fost analizate de către cele două domenii și vor fi avute în vedere în cadrul vizitelor MNP, respectiv anchetelor Domeniului armată, poliție, justiție, penitenciare, care vor fi efectuate în unitățile vizitate de CPT în anul 2021, dar și în alte unități de acest tip din țară.

A.2. Referitor la recomandarea CPT privind MNP (paragraful 8 din Raportul CPT), precizăm următoarele:

Conform prevederilor art. 39 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, echipa de vizită are în componența sa cel puțin un medic, în funcție de specializarea necesară, și un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale active în domeniul protecției drepturilor omului.

Referitor la *medici*, același act normativ prevede 4 posturi de medici în cadrul MNP, câte un post pentru fiecare centru zonal (București, Alba, Bacău și Craiova). În cursul anului 2021, toate cele 4 posturi au devenit vacante, prin demisie, medicii angajați în cadrul MNP fiind în pericolul de a-și pierde dreptul de liberă practică, ca urmare a imposibilității de a-și exercita efectiv profesia (urmare a incompatibilităților prevăzute de lege). În prezent, este ocupat un singur post de medic, cel din cadrul Centrului zonal Alba (post ocupat urmare a concursului organizat în luna august 2021). Pentru ocuparea celorlalte 3 posturi de medici vacante (București, Bacău, Craiova) va fi organizat concurs în luna martie 2022.

Pentru efectuarea vizitelor MNP, pot fi cooptați și medici colaboratori externi, în baza unor contracte de prestări de servicii. Colaboratorii externi sunt selectați de către Avocatul Poporului, pe baza propunerilor primite de la Colegiul Medicilor din România.

Periodic sunt reevaluate listele cu colaboratorii externi, în acest scop, la începutul fiecărui an, se postează pe site-ul instituției Avocatul Poporului un anunț cu privire la condițiile necesare pentru a participa la selecția pentru colaborator extern al MNP. În anul 2021, MNP a avut 12 colaboratori externi medici.

Referitor la reprezentanții ONG, în conformitate cu Legea nr. 35/1997, (art. 36 alin. 4), la desfășurarea activității de prevenire a torturii participă reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniul protecției drepturilor omului, selectate pe baza activității, de către Avocatul Poporului. În prezent, sunt încheiate Protocoale de colaborare cu 27 de organizații neguvernamentale.

Periodic sunt organizate întrevederi cu reprezentanții ONG, ultimele fiind în perioada ianuarie-februarie 2022, la nivelul tuturor celor 4 Centre zonale ale MNP. Cu acest prilej, acestea și-au exprimat intenția de a continua colaborarea cu instituția Avocatul Poporului, precizând faptul că, urmare a numărului redus de personal din cadrul organizațiilor neguvernamentale și implicarea acestuia în diverse proiecte, există posibilitatea să nu dea curs tuturor solicitărilor MNP.

B. În ceea ce privește aspectele privind Ministerul Public

Paragrafele de care au vizat în mod direct activitatea acestei instituții, precum și răspunsul la acestea, sunt după cum urmează: **paragraful 23** - Anexa nr.B1 (actualizarea informațiilor privind trimerile în judecată, ofițeri și agenți de poliție); **paragraful 27** - Anexele nr.B2 (informații privind incidentul din mai 2014), B3 (informații privind incidentul din aprilie 2021), B4 (informații privind incidentul din martie 2021), B5 (informații privind incidentul din septembrie 2020), B6 (informații privind incidentul din mai 2020), B7 (informații privind incidentul din aprilie 2020); **paragraful 36** - Anexa nr.B8 (persoane arestate preventiv pentru perioade peste 180 de zile în contextul procedurilor de extrădare); **paragraful 69** - Anexele nr.B9 (actualizarea informațiilor privind trimerile în judecată -polițiști de penitenciare) și B10 (actualizarea informațiilor privind faptele comise de polițiști de penitenciare la Penitenciarele Craiova, Giurgiu, Mărgineni, Galați); **paragrafele 17 și 31** (cursuri de pregătire magistrați), **26** (detașarea agenților și ofițerilor de poliție judiciară), **21, 68 și 105** (examinare medico-legală) - Anexa B11.

ANEXA B1

Referitor la paragraful 23 din Raportul CPT:

Actualizarea informațiilor cu privire la cele 10 trimeri în judecată din anul 2020 (polițiști).
În informațiile transmise anterior au fost menționate 10 trimeri în judecată dispuse în anul 2020 pentru infracțiunea prevăzută de art. 296 din Codul penal.

Situația acestora la data verificării (15.01.2022) este prezentată în tabelul de mai jos.

În ceea ce privește hotărârea din ultima coloană, menționăm că instanța a dispus amânarea aplicării pedepsei de 5 luni închisoare față de inculpat, agent de poliție, pentru infracțiunea de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal.

Anul R/ARV	Infrațiuni	Calitatea inculpatului	Număr de persoane	Stadiu după sesizarea instanței				
				Camera preliminară	Prima instanță	Apel	Restituire/trimitere la procuror	Hotărâre definitivă condamnare /achitare
2020	art. 296	polițist	10	1	3	4	1	1

ANEXA B2

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- Informații cu privire la dosarul nr. 2316/P/2014 în care s-a dispus trimiterea în judecată la 16.12.2016 și care vizează un incident din 25 mai 2014.

Dosarul a fost înregistrat pe rolul Tribunalului București la **22.12.2016**, urmând procedura camerei preliminare reglementată de dispozițiile art. 342-347 Cod procedură penală.

Astfel, în dosarul de cameră preliminară nr. 46813/3/2016/a1 au fost acordate 5 termene, după cum urmează:

La termenul din **14.02.2017**, instanța a admis cererea formulată de partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne și a dispus introducerea în cauză a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București (D.G.P.M.B.), tot în calitate de parte responsabilă civilmente, având în vedere raportul de prepușenie, precum și faptul că această unitate are personalitate juridică și poate să stea singură în proces.

Această parte a fost legal citată pentru termenul din **28.03.2017**, când, pentru a i se asigura dreptul la apărare prin luarea la cunoștință a rechizitoriului, s-a acordat un nou termen de judecată la 11.04.2017. La acest termen de judecată, instanța a admis cererea formulată de D.G.P.M.B. de acordare a unui nou termen pentru a-și putea pregăti apărarea.

La termenul din **25.04.2017**, judecătorul de cameră preliminară a pus în discuție cererile și excepțiile formulate de către unul dintre inculpați și de partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne, stabilind termen de pronunțare pentru 09.05.2017, când, respingând cererile și excepțiile formulate, a dispus începerea judecării.

Încheierea de camera preliminară a rămas definitivă prin necontestare, primul termen de judecată fiind stabilit pentru **30.01.2018**.

La termenul din 30.01.2018, primul termen de judecată pe fond a cauzei, aceasta a fost amânată pentru **27.02.2018**, întrucât s-a constatat lipsă de procedură cu unul dintre inculpați și s-a dispus emiterea unei adrese către Spitalul Universitar de Urgență pentru a comunica instanței care este cuantumul sumei cu care înțelege să se constituie parte civilă în cauză.

La **27.02.2018**, instanța a constatat lipsă de procedură cu același inculpat, care a și formulat o cerere de amânare cauzei, întrucât se afla internat în spital.

La **24.04.2018**, instanța a constatat că cei patru inculpați sunt de acord să dea declarații în cauză, nerecunoscând comiterea faptelor, iar unul dintre inculpați a solicitat un nou termen

pentru a-și preciza cererea de constituire de parte civilă. Constatând lipsa de apărare a unuia dintre inculpați, întrucât apărătorul ales al acestuia nu s-a putut prezenta la acest termen, instanța a acordat un nou termen de judecată la data de 05.06.2018.

La **05.06.2018**, instanța a constatat imposibilitatea obiectivă de prezentare a apărătorului ales al unuia dintre inculpați, acordând în consecință un alt termen de judecată pentru data de **11.09.2018**.

La acest termen, instanța a fost nevoită să acorde un alt termen de judecată, întrucât apărătorul ales al unuia dintre inculpați nu s-a putut prezenta, în locul acestuia fiind prezent un avocat stagiar.

La termenul din **06.11.2018** a fost audiat unul dintre inculpați, iar pentru continuarea cercetării judecătorești s-a stabilit termen la data de 04.12.2018, instanța punând în vedere părților să depună cererile de probatorii.

La termenul din **04.12.2018** au fost puse în discuție cererile de probatorii formulate de către inculpați, iar pentru continuarea cercetării judecătorești s-a acordat termen la data de 23.01.2019 în vederea audierii martorilor menționați în rechizitoriu.

La **23.01.2019** a fost audiată o parte dintre martorii menționați în rechizitoriu, iar pentru continuarea cercetării judecătorești s-a acordat termen la data de 15.02.2019, pentru când s-au emis adrese către două spitale în vederea înaintării fișelor medicale a unuia dintre inculpați, constituit parte civilă.

La **15.03.2019** au fost audiați alți patru martori și s-a dispus revenirea cu adresă pentru completarea istoricului medical al inculpatului/parte civilă.

La **09.04.2019** cauza a fost amânată, întrucât unul dintre inculpați, internat în spital, a învederat că dorește să fie prezent pe parcursul judecății.

La termenul din **07.05.2019** au fost audiați doi martori, în vederea continuării cercetării judecătorești fiind acordat termen la data de **04.06.2019**.

La acest termen, a fost audiat un alt martor și s-a acordat termen la data de **03.07.2019**, pentru emiterea unui mandat de aducere pentru unul dintre martori și pentru discutarea expertizei solicitate de către inculpatul parte civilă și a obiectivelor acesteia.

La termenul din **03.07.2019**, instanța a constatat că martorul nu a putut fi adus, fiind internat în spital în urma unui infarct. În vederea audierii acestui martor, s-a acordat termen la data de 17.09.2019.

La termenul din **17.09.2019** a fost audiat martorul mai sus menționat și s-a acordat un nou termen de judecată la data de 15.10.2019, în vederea citării unui martor la secția de poliție, fiind suplimentat și probatoriul la solicitarea apărării cu audierea unui martor pentru același termen de judecată.

La **15.10.2019** au fost audiați cei doi martori. De asemenea, după punerea în discuția părților, instanța a încuviințat proba privind efectuarea unui raport de expertiză medico-legală, potrivit dispozițiilor art. 172 C.p.p., întrucât, de la momentul efectuării raportului de expertiză medico-legală, în faza de urmărire penală, și până în prezent, inculpatul/parte civilă a depus acte medicale suplimentare, însăși instanța făcând demersuri în acest sens. Totodată, au fost stabilite obiectivele expertizei, după punerea în discuție a celor precizate de către inculpatul/parte civilă și a celui învederat de instanță din oficiu. I s-a pus în vedere

inculpatului/parte civilă să depună și alte acte medicale, dacă mai deține, iar unui alt inculpat, care a solicitat expert parte, i s-a pus în vedere ca, până la termenul următor, să depună la dosar identitatea acestuia.

La termenul din **26.11.2019**, luând act de desemnarea expertului parte, instanța a dispus emiterea unei adrese către I.N.M.L. cu solicitarea de a efectua un raport de expertiză medico-legală, înaintând și dosarul cauzei.

La termenul din **21.01.2020**, ca urmare a adresei înaintate de I.N.M.L., instanța a precizat că se solicită instituției medico-legale efectuarea unei expertize, având în vedere că cea anterioară este contestată de apărare, precum și faptul că au intervenit împrejurări noi, fișa medicală a inculpatului/parte civilă și intervențiile chirurgicale.

La termenul din **03.03.2020**, instanța a dispus emiterea unei adrese către I.N.M.L. cu solicitarea de a înainta raportul de nouă expertiză medico-legală, a comunica cuantumul taxei și a restitui dosarul instanței, acordând termen pentru **28.04.2020**.

La acest termen, s-a constatat că soluționarea cauzei este suspendată de drept în baza art. 43 alin. 2 din Decretul Președintelui României 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, pe toată perioada stării de urgență.

La termenul din **26.05.2020**, fiind reluată cauza după suspendare, s-a constatat lipsă de procedură cu partea responsabilă civilmente DGPMB, sens în care s-a acordat un nou termen de judecată. De asemenea, având în vedere că apărarea unuia dintre inculpați a arătat că are obiecțiuni la raportul de expertiză medico-legală, i s-a pus în vedere să le depună în scris până la **23.06.2020**.

La **23.06.2020**, s-a constatat atașarea de note scrise de către partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne, opinie separată la expertiză de către expertul parte al unuia dintre inculpați, obiecțiuni la raportul de expertiză formulate de către ceilalți doi inculpați, precum și lipsa de procedură cu partea responsabilă civilmente DGPMB, nefiind restituită dovada de comunicare a citației, sens în care s-a acordat termen la **21.07.2020**.

La **23.06.2020**, având în vedere faptul că se contestă concluziile raportului de nouă expertiză medico-legală, instanța a încuviințat solicitarea de audiere a expertului formulată de apărătorul ales al unuia dintre inculpați, cu mențiunea că, pentru a se asigura egalitatea armelor, s-a dispus audierea atât a expertului parte, cât și a unuia dintre cei trei experți care au efectuat raportul de nouă expertiză din cadrul INML, în acest sens fiind acordat un nou termen de judecată la **18.08.2020**.

La acest termen de judecată au fost audiați cei doi experți, fiind prorogată pronunțarea pe cererile de întocmire a unui nou raport de expertiză, a unui supliment de expertiză și sesizării comisiei superioare medico-legale.

La **15.09.2020**, întrucât apărătorul inculpatului/parte civilă a învederat că în următoarele zile va depune la dosar un punct de vedere al unui alt medic legist, care poate aduce argumente pertinente, concludente, având în vedere că la termenul anterior expertul parte a susținut că splina nu trebuia scoasă, instanța a acordat termen la **13.10.2020**.

La termenul din **13.10.2020**, instanța a respins solicitările de constatare a nulității absolute a noului raport de expertiză medico-legală, încuviințând însă cererea de solicitare a avizului Comisiei Superioare Medico-Legale, dispunând emiterea unei adrese în acest sens.

La termenul din 24.11.2020, întrucât din motive obiective președintele titular al completului de judecată nu a putut prezida ședința de judecată, pentru asigurarea continuității, s-a acordat termen la **19.01.2021**.

În raport de lipsa avizului Comisiei Superioare Medico-Legale și a dosarului instanței, care se afla la INML, s-a acordat termen la **16.02.2021**.

Pentru aceleași considerente a fost acordat un nou termen la **30.03.2021**.

În raport de lipsa avizului Comisiei Superioare Medico-Legale, s-a acordat ulterior un nou termen de judecată la **25.05.2021**.

Un nou termen a fost acordat pentru **22.06.2021**, având în vedere lipsa avizului Comisiei și a dosarului instanței.

Pentru lipsa avizului Comisiei Superioare Medico-Legale din cadrul INML s-au acordat mai multe termene, la **16.07.2021**, **28.09.2021**, **26.10.2021** și **07.12.2021**.

La termenul din **07.12.2021** s-a pus în discuție solicitarea apărătorului unuia dintre inculpați de efectuare a unui test poligraf în ceea ce îi privește pe ceilalți inculpați, cerere respinsă de instanță întrucât ar fi fost necesar consimțământul acestora, consimțământ pe care aceștia nu și l-au dat. La același termen de judecată, s-a pus în discuție chestiunea audierii inculpatului care, initial, își rezervase dreptul la tăcere, instanța hotărând ca audierea acestuia să aibă loc la termenul următor, din **01.02.2022**, anterior punerii în discuție a cererilor de schimbare a încadrării juridice.

ANEXA B3

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- Evenimentul din 16 aprilie 2021 în care un bărbat de 63 de ani a decedat după ce a fost aruncat la pământ și imobilizat de câțiva polițiști/jandarmi într-o stație de autobuz din Pitești. Incidentul, care a fost filmat, a făcut obiectul unui dosar care se afla în curs de soluționare la momentul vizitei CPT.

Dosarul a fost înregistrat inițial la Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești, sub numărul 2234/P/2021. Prin ordonanța nr. 2234/P/2016 s-a dispus începerea urmăririi penale cu privire la fapta prevăzută de art. 192 din Codul penal (ucidere din culpă).

Prin ordonanța din 16.04.2021 a fost preluat la Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș unde a fost înregistrat sub nr. 199/P/2021.

Prin ordonanța nr. 199/P/2021 din 16.04.2021, Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș a dispus extinderea urmăririi penale cu privire la fapta prevăzută de art. 296 din Codul penal (purtare abuzivă).

Prin ordonanța din 18.04.2021 s-a dispus schimbarea încadrării juridice din fapta prevăzută de art. 192 din Codul penal (ucidere din culpă) în fapta prevăzută de art. 195 din Codul penal (loviri sau vătămări cauzatoare de moarte).

Prin ordonanța din 18.04.2021 a Parchetului de pe lângă Tribunalul Argeș s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de AB, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de purtare abuzivă și lovituri sau vătămări cauzatoare de moarte, fapte prevăzute de art. 296 alin. (2) raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal și art. 195 din Codul penal, și CD, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de purtare abuzivă și lovituri sau vătămări cauzatoare de

moarte, fapte prevăzute de art. 296 alin. (2) raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal și art. 195 din Codul penal.

Prin ordonanța nr. 199/P/2021 din data de 19.04.2021, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de suspectii CD și AB, sub aspectul celor două infracțiuni reținute în sarcina fiecăruia.

Analizându-se actele de urmărire penală efectuate în cauză s-a constatat că Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș nu este competent să efectueze urmărirea penală, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 37 alin. (1) din Codul de procedură penală, „tribunalul militar judecă în primă instanță toate infracțiunile comise de militari până la gradul de colonel inclusiv”, iar art. 56 alin. (6) din Codul de procedură penală stabilește că „este competent să efectueze sau să supravegheze urmărirea penală procurorul de la parchetul corespunzător instanței care, potrivit legii, judecă în primă instanța cauza”.

Pentru acest motiv s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București prin ordonanța nr. 199/P/2021 din 20.04.2021.

La Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București:

Prin ordonanța din 21.04.2021 s-a dispus extinderea urmăririi penale în cauză cu privire la comiterea infracțiunilor de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) teza a II-a din Codul penal, și loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, prevăzută de art. 195 din Codul penal (privind conduita Sg.maj. IJ) și purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal (privind conduita Sg.maj. GH).

Prin ordonanța din 21.04.2021 s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspectii IJ și GH.

Prin ordonanța din 21.04.2021 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul IJ, pentru comiterea infracțiunilor de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal, și loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, prevăzută de art. 195 din Codul penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul penal (concurs de infracțiuni).

Față de trei inculpați au fost dispuse măsuri preventive (doi la PT Argeș, al treilea la PMTM București), iar în momentul de față (data verificării 04.01.2022, n.n.) aceștia se află sub măsura controlului judiciar.

ANEXA B4

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- Evenimentul din 5 martie 2021, șapte polițiști au fost filmați în timp ce loveau un bărbat încătușat într-o încăpere mare din Secția 16 poliție.

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a comunicat că din verificările efectuate rezultă că acest eveniment a avut loc în noaptea de 2/3 mai 2018. Cauza a fost inițial înregistrată sub nr. 2910/P/2018 la Parchetul de pe lângă Tribunalul București (la care a fost reunit și dosarul nr. 3396/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București), iar ulterior s-a dispus declinarea competenței de soluționare (la 26.11.2018) în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București (unii dintre cei indicați ca autori ai infracțiunii aveau calitatea de jandarmi).

Prin ordonanța nr. 1354/P/2018 din 27.03.2019 a Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București s-a dispus clasarea cauzei cu privire la săvârșirea infracțiunilor de tortură, lipsire de libertate în mod ilegal, vătămare corporală, supunerea la rele tratamente, fals intelectual, omisiunea sesizării, favorizarea făptuitorului și distrugere.

Plângerea formulată de persoana vătămată împotriva acestei soluții a fost respinsă ca nefondată de judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul București, prin încheierea de ședință din 21.11.2019, pronunțată în dosarul nr. 176/753//2019.

Probe administrate: declarații de martori, rapoarte, înregistrări ale camerelor video (stradale, ale echipajului de intervenție și cele montate în interiorul Secției 16 Poliție), acte medicale și medico-legale, acte privind organizarea dispozitivului de siguranță publică și patrulare, acte de constatare.

ANEXA B5

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- La 1 septembrie 2020, două persoane au atras atenția unui grup de polițiști că ar trebui să poarte mască; polițiștii le-au arestat pe cele două persoane, iar pe una au transportat-o pe un câmp de la marginea Bucureștiului unde se pare că au lovit-o repetat peste corp, cap, membre superioare și inferioare, degete și tălpi. Pe 3 martie 2021, procurorul a reținut 9 polițiști pentru lipsire de libertate în mod ilegal, tortură și complicitate la tortură.

Dosarul nr. 4836/P/2020 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București, având ca obiect infracțiunile comise la 01.09.2020 (inculpat AA ș.a. din cadrul Secției 16 Poliție) se referă la evenimentul descris.

Prin rechizitoriul din 06.07.2021 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București s-a dispus trimiterea în judecată a 9 inculpați (toți polițiști), pentru săvârșirea infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal (8 inculpați), tortură (6 inculpați), purtare abuzivă (1 inculpat) și favorizarea făptuitorului (1 inculpat).

AA, cercetat în stare de arest preventiv, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen. (persoană vătămată V1),
 - tortură, prevăzută de art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen. (persoană vătămată V1),
 - instigare la lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 47 C.pen. raportat la art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen. (persoană vătămată V2),
 - purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. 2 C.pen., raportat la art. 193 alin. 1 C.pen. (persoană vătămată V2),
- fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

BB, cercetat în stare de arest la domiciliu, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.
 - tortură, prevăzută de art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.,
- fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

CC, cercetat în stare de arest la domiciliu, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.

- tortură, prevăzută de art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen., fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

DD, cercetat sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.

- complicitate la tortură, prevăzută de art. 48 alin. 1 C.pen. raportat la art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.,

fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

EE, cercetată sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.,

- complicitate la tortură, prevăzută de art. 48 alin. 1 C.pen. raportat la art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.,

- fals intelectual, prevăzută de art. 321 C.pen.,

fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

FF, cercetată sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunilor de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.

- complicitate la tortură, prevăzută de art. 48 alin. 1 C.pen. raportat la art. 282 alin. 1 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 77 lit. a C.pen.,

fiecare cu aplicarea art. 38 alin. 1 C.pen.

GG, cercetată sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunii de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen.,

HH, cercetat sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunii de:

- lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. 1 și 3 lit. a C.pen.,

JJ, cercetat sub control judiciar, pentru comiterea infracțiunii de:

- favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. 1 C.pen., cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.pen. (4 acte materiale).

Dosarul a fost înregistrat la Tribunalul București, Secția I Penală, sub nr. 20112/3/2021/a1.

Prin încheierea din 03.12.2021, judecătorul de cameră preliminară a respins, ca neîntemeiate, cererile și excepțiile formulate de inculpații HH, AA, EE, JJ, prin apărători. În temeiul art. 346 alin. (2) C. proc. pen. a constatat legalitatea rechizitoriului nr. 4836/P/2020 din 07.07.2021 al Parchetului de pe lângă Tribunalul București, Secția Urmărire Penală, fiind respectate dispozițiile art. 328 C. proc. pen., a legalității administrării probelor, cu respectarea dispozițiilor art. 114-123 din același cod, precum și actelor de urmărire penală.

A dispus începerea judecării în cauză.

Împotriva acestei încheieri au declarat contestație inculpații, contestația aflându-se în curs de soluționare la Curtea de Apel București.

ANEXA B6

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- *Evenimentul din 29 mai 2020 în care un tânăr susține că a fost bătut în sediul poliției din Pârscov, județul Buzău, pentru că nu a respectat măsura izolării pe o perioadă de 14 zile care îi fusese impusă după ce s-a întors dintr-o călătorie în afara țării, și că s-a prezentat la UPU a Spitalului Buzău cu o fractură la un picior și câteva coaste rupte. Un ziar local a publicat un articol despre acest incident.*

Cu privire la acest eveniment a fost înregistrat dosarul nr. 422/P/2020 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Pătârlagele, în care s-a dispus începerea urmăririi penale în rem sub aspectul săvârșirii infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 din Codul penal.

La 26.05.2020 organele de poliție au fost informate într-o primă fază telefonic, cu privire la posibilitatea ca o persoană ce se deplasează cu autoturismul marca Cielo cu numărul de înmatriculare XXX, să dețină asupra sa o armă, în condițiile în care anterior acesta din urmă a adresat amenințări cu acte de violență la adresa lui PV.

La 12.05.2021 s-a solicitat Spitalului Județean Buzău comunicare în integralitate în copie a foaia de observație nr 10995/2020, iar prin ordonanța din 30.06.2021 s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale pentru a se stabili, atât prin examinare clinică (conform solicitării lui DD), cât și din actele medicale: leziunile prezentate și mecanismul de producere a acestora; numărul zilelor de îngrijiri medicale; data producerii leziunilor.

Prin adresa nr. Al/105/2844 din 08.07.2021 a Serviciului de Medicină Legală Buzău s-a comunicat că în vederea efectuării expertizei medico-legale solicitate este necesară prezența lui DD la sediul SJML Buzău începând cu 02.08.2021 în orice zi de luni până vineri, între orele 09:00-12:00 pentru a fi examinat clinic medico-legal.

În baza adresei mai sus menționate s-a comunicat atât în mod direct celui în cauză de către parchet, obligativitatea prezentării la SJML Buzău (comunicarea fiind primită de mama sa FF, la 10.08.2021), cât și prin intermediul organelor de poliție din cadrul Postului de Poliție Brăiești, care au constatat cu ocazia deplasării la domiciliul acestuia că este plecat din țară. Din adresa nr 2844 din 20.12.2021 a SJML Buzău rezultă că DD nu s-a prezentat la sediul instituției medico-legale, fapt pentru care nu s-a putut efectua expertiza medico-legală.

Având în vedere lipsa unor concluzii medico-legale din care să rezulte mecanismul producerii leziunilor (pentru a se putea stabili dacă acestea se puteau produce în cadrul acțiunii de folosire a forței și a mijloacelor din dotare, în vederea imobilizării celui în cauză), gravitatea și intensitatea leziunilor, raportat la cele reclamate de persoana vătămată, versus leziunile inerente unei acțiuni de imobilizare (în condițiile în care din imaginile video puse la dispoziție rezultă că DD se opune conducerii la sediul postului de poliție), în cauză nu s-a dispus până în prezent vreo soluție, urmând a se reveni cu adresă la persoana vătămată în vederea prezentării la Serviciul de Medicină Legală Buzău, iar, în caz contrar, efectuării expertizei medico-legale doar pe baza înscrisurilor medicale puse la dispoziție.

ANEXA B7

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

- *Evenimentele din 18 aprilie 2020 din timpul intervenției poliției în Bolintin, județul Giurgiu. Persoane în uniformă MAI au fost filmate în timp ce aplicau lovituri cu bastonul și utilizau un limbaj rasist la adresa unor etnici romi care se aflau întinși la pământ cu mâinile legate la spate. În filmarea publicată pe youtube apar câteva persoane în uniformă care lovesc victima peste tălpile picioarelor, o metodă de tortură numită falaka.*

Dosarul este înregistrat sub nr. 167/P/2020 la Parchetul de pe lângă Tribunalul Giurgiu.

La 23.04.2020, Parchetul de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale s-a sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal, urmare a imaginilor difuzate de postul România TV din care rezultă că, în 18.04.2020, în vederea stingerii unui conflict în orașul Bolintin Vale, lucrătorii de poliție care s-au deplasat la fața locului au exercitat acțiuni de violență asupra mai multor persoane.

Prin ordonanța nr. 1754/II/2020 din 23.04.2020 a prim procurorului Parchetului de pe lângă Tribunalul Giurgiu s-a dispus preluarea cauzei nr. 650/P/2020 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale.

Cauza a fost înregistrată sub nr. 167/P/2020 la Parchetul de pe lângă Tribunalul Giurgiu.

Prin ordonanța procurorului din 23.04.2020 s-a dispus:

1. Extinderea urmăririi penale in rem sub aspectul săvârșirii a încă 6 (șase) infracțiuni de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (1) și (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) din Codul penal, cu privire la persoanele vătămate V1, V2, V3, V4, V5 și persoana cunoscută cu porecla „R”.

2. Schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a dispus inițial începerea urmăririi penale in rem din infracțiunea de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal, în infracțiunea de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) din Codul penal, urmând ca cercetările vizeze săvârșirea infracțiunii împotriva persoanei vătămate V6.

Prin ordonanța din 24.04.2020 s-a dispus extinderea urmăririi penale in rem sub aspectul săvârșirii a încă 3 (trei) infracțiuni de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (1) și (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) din Codul penal, cu privire la persoanele vătămate V7, V8 și V9.

Prin ordonanța din 28.04.2020 s-a dispus extinderea urmăririi penale in rem sub aspectul săvârșirii infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (1) și (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) din Codul penal, cu privire la persoana vătămată V10.

Prin ordonanța din 11.05.2020 s-a dispus extinderea urmăririi penale in rem sub aspectul săvârșirii infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) Cod penal, cu privire la persoana vătămată V11.

Prin ordonanța din 24.04.2020 s-a dispus efectuarea în continuarea a urmăririi penale față de AB, în prezent efectuându-se urmărirea față de acesta sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (1) din Codul penal, persoană vătămată V9, și purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal cu referire la art. 193 alin. (2) din Codul penal, persoană vătămată V12, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal.

În fapt s-a reținut că, în 17.04.2020, între familiile lui PV1, pe de o parte, și PV2, pe de altă parte, din Bolintin Vale, jud. Giurgiu, a existat un conflict care a necesitat deplasarea mai multor forțe de ordine din cadrul Poliției Orașului Bolintin Vale în zona străzii Sabarului unde locuiau aflate familiile în conflict. Ca urmare a intervenției poliției, conflictul dintre cele două familii a fost aplanat.

Cu toate acestea, a doua zi, în 18.04.2020, conflictul dintre cele două familii a reizbucnit, fiind necesară deplasarea mai multor forțe de ordine. S-a procedat la încătușarea lui PV2 și a lui PV1, după care forțele de ordine s-au împărțit pe grupe și au plecat în căutarea membrilor celor două familii care între timp fugiseră și se împrăștiaseră prin vecinătăți.

Cu ocazia căutărilor, V1, V2, V3, V4, V5, V6, V12, V7, V8, V9, V10 și V11, au fost agresați de către organele de poliție/jandarmerie.

În cauză nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și nu s-au dispus măsuri preventive.

Probe administrate: declarații persoane vătămate, declarații martori, declarații suspect, înregistrări audio-video, procese verbale de vizionare, descompunere imagini în frame-uri, raport de constatare tehnică privind identificarea persoanelor, rapoarte medico-legale, documente medicale, documente întocmite de IPJ Giurgiu, Serviciul de Acțiuni Speciale, Inspectoratul Județean de Jandarmi Giurgiu.

Cauza se află în anchetă proprie la procuror.

ANEXA B8

Referitor la paragraful 36 din Raportul CPT

- Persoane arestate preventiv pentru perioade mai mari de 180 de zile în contextul procedurilor de extrădare.

Procedând la analiza lucrărilor înregistrate la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București având ca obiect cereri de extrădare în care s-a dispus arestarea preventivă a persoanei solicitate pentru intervale mai mari de 180 zile, în perioada 2020-2021, procurorul șef al Secției proceduri speciale din cadrul acestui parchet a constatat trei astfel de situații:

1. **AB**, lucrarea înregistrată la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București sub nr. 3606/II-5/2020 având ca obiect solicitarea autorităților judiciare americane de arestare provizorie de urgență în vedere extrădării susnumitului. Curtea de Apel București, Secția a II-a Penală, a dispus în dosarul nr. 6723/2/2020, prin încheierea din 19.11.2020, arestarea provizorie pe o durată de 30 zile, până la 18.12.2020, inclusiv.

Prin sentința penală nr. 51F din 01.03.2021, Curtea de Apel București a dispus extrădarea și predarea către autoritățile judiciare din Statele Unite ale Americii a persoanei solicitate AB, iar ulterior, la 07.05.2021, prin sentința penală nr. 96F, s-a constatat ivită o împiedicare la predare, generată de decizia Curții Europene a Drepturilor Omului de neîndeplinire a susnumitului de pe teritoriul României pe durata procedurilor desfășurate în fața Curții (urmare plângerii persoanei solicitate înregistrate sub nr. 19124/21 pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului și căreia Curtea i-a acordat regim prioritar, conform art. 41 din Regulamentul CEDO).

Ulterior, prin decizia penală nr. 752/14.09.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Penală, s-a dispus înlocuirea măsurii arestului provizoriu cu măsura arestului la domiciliu pe o durată de 30 zile, până la 13.10.2021, inclusiv.

2. CD, lucrarea înregistrată la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București sub nr. 3608/II-5/2020 având ca obiect solicitarea autorităților judiciare americane de arestare provizorie de urgență în vedere extrădării susnumitului. Curtea de Apel București, Secția a II-a Penală, a dispus în dosarul nr. 6721/2/2020, prin încheierea din 19.11.2020, arestarea provizorie pe o durată de 30 zile, până la 18.12.2020, inclusiv.

Prin sentința penală nr. 50F din 01.03.2021, Curtea de Apel București a dispus extrădarea și predarea către autoritățile judiciare din Statele Unite ale Americii a persoanei solicitate CD, iar ulterior, la 05.05.2021, urmare cererii nr. 20183/21, în Cauza Lazăr împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis ca reclamantul să nu fie îndepărtat de pe teritoriul României pe întreaga durată a procedurilor desfășurate în fața acesteia.

Prin decizia nr. 567 din 08.06.2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul nr. 3546/2/2021, a fost înlocuită măsura arestării persoanei extrădate CD, cu măsura preventivă a controlului judiciar pe o durată de 60 zile.

3. EF, lucrarea înregistrată la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București sub nr. 3610/II-5/2020 având ca obiect solicitarea autorităților judiciare americane de arestare provizorie de urgență în vedere extrădării susnumitului. Curtea de Apel București, Secția I Penală, a dispus în dosarul nr. 6722/2/2020, prin încheierea din 19.11.2020, arestarea provizorie pe o durată de 30 zile, până la 18.12.2020, inclusiv.

Prin sentința penală nr. 55F din 05.03.2021, Curtea de Apel București a dispus extrădarea și predarea către autoritățile judiciare din Statele Unite ale Americii a persoanei solicitate EF, iar ulterior, la 05.05.2021, în Cauza Johnson împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis ca reclamantul să nu fie îndepărtat de pe teritoriul României pe întreaga durată a procedurilor desfășurate în fața acesteia.

Prin decizia nr. 753 din 14.09.2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul nr. 3546/2/2021, a fost înlocuită măsura arestului provizoriu persoanei extrădate EF, cu măsura arestului la domiciliu pe o durată de 30 zile, iar prin încheierea din data de 9.12.2021 s-a dispus înlocuirea acestei măsuri, cu cea a controlului judiciar pe o perioadă de 60 zile.

Precizăm că măsura arestării a fost menținută după împlinirea termenului de 180 zile, motivarea instanței fiind aceea că acest termen, prevăzut de dispozițiile art. 43 alin. (3) din Legea nr. 302/2004, se referă la arestarea provizorie a persoanei extrădabile în cursul soluționării cererii de extrădare. După admiterea cererii de extrădare, prin sentința definitivă a instanței române, devin aplicabile dispozițiile art. 43 alin. (6) și (7) din Legea nr. 302/2004 care prevăd că, odată cu admiterea cererii de extrădare, prin sentință, instanța dispune și arestarea persoanei extrădate, în vederea predării și faptul că această măsură încetează de drept dacă persoana extrădabilă nu este preluată de autoritățile competente ale statului solicitant în termen de 30 zile de la data convenită pentru predare, cu excepția cazului prevăzut la art. 57 alin. (6) din Legea nr. 302/2004. De asemenea, în motivare se mai menționează că, potrivit dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 302/2004, odată cu

admiterea cererii de extrădare se dispune și menținerea stării de arest provizoriu, până la predarea persoanei extrădate, conform art. 57 din aceeași lege.

ANEXA B9

Referitor la paragraful 69 cu referire la paragrafele 22-27 din Raportul CPT

- *Actualizarea informațiilor cu privire la trimiterile în judecată din perioada 2019-2021, polițiști de penitenciare.*

În informațiile transmise anterior, au fost menționate 4 trimiteri în judecată (patru inculpați polițiști de penitenciare, în două dosare) pentru infracțiunea prevăzută de art. 296 din Codul penal și pentru infracțiunea prevăzută de art. 281 din Codul penal.

Dosarele au fost verificate la 31.01.2022.

Primul dosar este înregistrat la Judecătoria Iași, sub nr. 10762/245/2019 din 03.04.2019, se află în faza de judecată în fața primei instanțe și are următorul termen la 15.02.2022.

Cel de-al doilea dosar este pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București, unde a fost înregistrat sub nr. 22784/302/2019 din 27.09.2019, se află în faza de judecată în fața primei instanțe și are următorul termen la 07.02.2022.

În acest din urmă dosar, la termenul din 20.01.2022, instanța de fond a dispus, în baza art. 386 din Codul de procedură penală, schimbarea încadrării juridice din infracțiunea de supunere la rele tratamente în infracțiunea de purtare abuzivă, pentru doi inculpați, în raport de faptele săvârșite față de două părți civile. În raport de o parte civilă, încadrarea juridică a rămas aceea de supunere la rele tratamente, infracțiune prevăzută de art. 281 din Codul penal.

ANEXA B10

Referitor la paragraful 69 din Raportul CPT

- *Actualizare cu privire la dosarele referitoare la fapte comise în Penitenciarul Craiova, Penitenciarul Giurgiu, Penitenciarul Mărgineni și Penitenciarul Galați de către polițiști de penitenciare (art. 296, art. 281, art. 282 din Codul penal), începând cu anul 2019 (inclusiv) până în prezent.*

A. Penitenciarul Craiova.

În Craiova sunt trei penitenciare cu aceeași denumire. Ținând seama de descrierea de la pct. 59 din Raport, au fost solicitate relații de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova în legătură cu Penitenciarul de Maximă Siguranță Craiova care are în folosință clădirile descrise la acel punct al raportului.

La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova și la parchetele din subordinea acestuia au fost înregistrate 8 astfel de dosare, în perioada 2019-2021. Dintre acestea, 5 au fost soluționate, iar 3 se află în lucru.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei ²	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2019	art. 296 alin. 2		in rem	clasare	art. 16 lit. a
2019	art. 296 alin. 2		in rem	clasare	art. 16 lit. a
2019	art. 296 alin. 2		in rem	clasare	art. 16 lit. a
2019	art. 296 alin. 2	01.09.2018	in rem	clasare	art. 16 lit. a
2020	art. 296 alin. 2	02.09.2018	in rem	în lucru	
	art. 281 alin. 1				
2021	art. 296	20.05.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 281 alin. 1		in rem	în lucru	
	art. 297				
	art. 298				
2021	art. 281 alin. 1	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 lit. a
	art. 282				
	art. 296				
	art. 298				

B. Penitenciarul Giurgiu

Toate dosarele care vizează polițiști de penitenciare din cadrul Penitenciarului Giurgiu au fost identificate la Parchetul de pe lângă Tribunalul Giurgiu. În perioada 2019-2021 au fost înregistrate la acest parchet un număr de 56 de astfel de dosare, dintre care 38 au fost soluționate prin clasare, iar 18 se află în lucru.

Împotriva a două soluții de clasare s-au formulat plângeri la judecătorul de cameră preliminară, în temeiul art. 340 din Codul de procedură penală. Ambele plângeri au fost respinse ca nefondate.

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2019	art. 281	20.07.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a

² Data faptei este menționată acolo unde aceasta rezultă din ordonanțe sau din informațiile trimise de parchete

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2019	art. 296	14.12.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. c
2019	art. 296	02.02.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	20.06.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	31.12.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	05.12.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	14.02.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	07.03.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 281				
	art. 282				
2019	art. 296	09.02.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	15.11.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 281	2015-2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. i și a
	art. 282				
2019	art. 296	27.05.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	10.10.2017	in rem	în lucru	
2019	art. 296	29.12.2017	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	29.12.2017	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	06.03.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	22.02.2017	in rem	în lucru	
2019	art. 296	02.03.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	21.08.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	04/05.08.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	20.06.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a și b
2019	art. 296	01-03.06.2017	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a și b
	art. 297				
	art. 267				
	art. 281				
2019	art. 296	19.09.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. d

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2020	art. 281	noiembrie-decembrie 2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a și b
	art. 282				
2020	art. 281	04.02.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 282				
2020	art. 296	19.01.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 281	decembrie 2019-ianuarie 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 282				
2020	art. 281	februarie-martie 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 282				
2020	art. 296	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 281	01.03.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a și b
2020	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 282		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 296	03.02.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 296	09.08.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 296	01.09.2019	in rem	în lucru	
2021	art. 296	12.02.2021	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	octombrie-decembrie 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	01.12.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	20.07.2020	in rem	în lucru	
2021	art. 296	02.04.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	anul 2018	in rem	în lucru	
2021	art. 296	02.10.2020	in rem	în lucru	

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2021	art. 296	02.10.2020	in rem	în lucru	
2021	art. 296	15.07.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	01.07.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 281	15-17.09.2021	in rem	în lucru	
	art. 282				
2021	art. 296	26.03.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	octombrie 2020 și decembrie 2020	in rem	în lucru	
2021	art. 296	01.12.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	martie-aprilie 2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	25.10.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	01.09.2021	in rem	în lucru	
2021	art. 296	17.12.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a și b
	art. 281				
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 281	2013-2016 și august-septembrie 2019	in rem	în lucru	

06.04.2021/1 filă/2 x.

C. Penitenciarul Galați

Dosarele vizând polițiști de penitenciare din cadrul Penitenciarului Galați au fost înregistrate la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați și la Parchetul de pe lângă Tribunalul Galați. Dintre cele 29 de astfel de dosare, șapte se aflau în lucru la data verificării (28.01.2022), iar 22 au fost soluționate.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2019	art. 281	anul 2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	04.03.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	2016-2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	02-03.11.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	mai 2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. e
2019	art. 281	05.01.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2019	art. 281	21.11.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	02.10.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296	2018-2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 282				
	art. 281				
2020	art. 281	09.08.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 296	iunie 2020	in rem	în lucru	
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 296	29.03.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	nov.20	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	16.09.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	20.04.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	15.03.2021	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	oct.20	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	03/04.04.2021	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 281	25.11.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	01.02.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	19.02.2021	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	18.12.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a

D. Penitenciarul Mărgineni

Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România
Tel. +4 037 204 1999
www.just.ro

Pagina 27 din 134

COD: FS-01-11-ver.5

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Dosarele au fost înregistrate la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești și la Parchetul de pe lângă Tribunalul Dâmbovița.

Din totalul de 41 de dosare înregistrate la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești, 39 au fost soluționate prin clasare, 1 cu rechizitoriu și 1 se află în lucru. Împotriva unei singure soluții de clasare s-a formulat plângere la judecătorul de cameră preliminară. Plângerea a fost respinsă ca nefondată.

În cauza în care s-a dispus sesizarea instanței, un ofițer de penitenciare și un subofițer au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de 296 alin. (1) raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal.

În fapt s-a reținut că în 02.06.2019 l-au lovit pe deținutul VAM, după ce acesta a încercat să evadeze din curtea de plimbare F3 bis a Penitenciarului Mărgineni.

La Parchetul de pe lângă Tribunalul Dâmbovița au fost identificate 30 de dosare, niciunul nu este soluționat.

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2019	art. 296	20.11.2018	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 282		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 281				
2019	art. 296	02.06.2019	PMAP	rechizitoriu din 04.01.2022	
2019	art. 296	16 și 17.02.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296	21.07.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2019	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 296	19.07.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 281	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2020	art. 296	21.09.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 281	18.09.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2020	art. 281	17.11.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
	art. 296				
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2020	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2020	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2020	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296	anul 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	20.08.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	26.12.2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 296	09.11.2020	in rem	în lucru	
2021	art. 296	04.12.2019	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281	februarie-august 2020	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281	28.01.2021	in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 282		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 282		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b

MINISTERUL JUSTIȚIEI

An	Încadrare juridică	Data faptei	Stadiul urmăririi	Soluția/în lucru	Temeiul, în cazul în care soluția este clasarea
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. a
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 282		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
	art. 281				
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 281		in rem	clasare	art. 16 alin. 1 lit. b
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2021	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
2021	art. 281		in rem	în lucru	
	art. 282				
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	
2021	art. 296		in rem	în lucru	

ANEXA B11

Referitor la paragraful 17 din Raportul CPT

Institutul Național al Magistraturii (în continuare INM) a prevăzut în calendarul activităților de formare profesională continuă teme precum „Tehnici de audiere în procesul penal” și „Etica administrării probatoriului în procesul penal”. Obiectivele activităților de formare sunt: dobândirea și aplicarea cunoștințelor în cadrul activității de urmărire penală și judecată cu respectarea strictă a normelor procedurale și a celor mai bune metode de tactică și tehnică criminalistică și de psihologie judiciară; familiarizarea cazurilor de erori judiciare și analizarea acestora; identificarea și dezbaterile dispozițiilor legale care pot genera probleme de aplicare; respectarea principiilor eticii și deontologiei în aplicarea legii.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PICCJ) a solicitat INM (decembrie 2021) să includă între temele de formare continuă, între altele, măsuri de eficientizare a anchetelor în cauzele în care agenții statului (poliție, jandarmi, personalul Administrației Naționale a Penitenciarelor) sunt cercetați pentru fapte de rele tratamente în privința persoanelor aflate în custodia instituțiilor statului, inclusiv din perspectiva Protocolului de la Istanbul - Manual de investigare efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante sau pedepse, 1999, recomandat prin rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite 55/89 din 4 decembrie 2000.

PICCJ a diseminat parchetelor de pe lângă curțile de apel în luna februarie 2019 Manualul de investigare efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante (cunoscut sub denumirea de *Protocolul de la Istanbul*) cu îndrumarea să fie avut în vedere la formarea procurorilor desemnați să instrumenteze cauze având ca obiect rele tratamente aplicate de agenții de forță ai statului în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Referitor la paragraful 26 din Raportul CPT

Prevederile Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară³ limitează domeniile în care pot desfășura activitate prin detașare la parchete ofițerii și agenții de poliție judiciară, astfel încât în prezent nu poate fi folosit acest act normativ pentru detașarea polițiștilor în cauzele de rele tratamente.

Parchetele au luat măsuri organizatorice pentru ca în anchetele penale în cazurile de rele tratamente aplicate de agenții de forță ai statului să fie asigurată independența funcțională

³ Art. 120[^]2

(1) În vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor din domeniul economic, financiar, fiscal și vamal, în cadrul parchetelor de pe lângă tribunale funcționează, prin detașare, ofițeri și agenți de poliție judiciară, în limita posturilor aprobate potrivit legii.

a anchetatorului față de cel anchetat. În general, aceasta se realizează prin preluarea cauzelor la parchetele de pe lângă tribunale și curți de apel.

Pe de altă parte, o mai bună alocare de resurse pentru investigarea acestui tip de infraționalitate este necesară, astfel încât cerințele anchetei efective în sensul jurisprudenței CEDO să fie asigurate.

Referitor la paragraful 31 din Raportul CPT

A se vedea mențiunile de la paragraful 17 - formare profesională în ce privește tehnici de audiere și etica administrării probatoriului. Alegațiile din paragraful final au un caracter prea mare de generalitate pentru a putea fi verificate.

Procurorii respectă dispozițiile legale care prevăd asistența juridică a inculpatului.

Referitor la paragraful 32 din Raportul CPT:

Într-adevăr, PL-x405/2018 a fost respinsă, dar acea dispoziție există în Legea nr. 218/2002 privind statutul polițistului încă din octombrie 2019, fiind introdusă prin Legea nr. 192/2019 [Art. 37. (anterior republicării art. 32⁵) - „*Dacă persoana legitimată sau condusă la sediul poliției sau al altor instituții prezintă simptome vizibile care relevă necesitatea acordării asistenței medicale de urgență, în cel mai scurt timp, polițistul solicită serviciilor specializate acordarea acestei asistențe.*”]

Dispoziția de mai sus este aplicabilă încă de la primul contact al persoanei cu polițistul în contextul conducerii administrative la sediul poliției.

Este de semnalat că textul art. 37 din Legea nr. 218/2002 este identic cu cel care era cuprins în PL-x nr. 405/2018 - Proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice (art. 32⁵)⁴.

De asemenea, în C.proc.pen. există art. 209 alin. (17), care prevede că „*Persoanei reținute i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile prevăzute la art. 83, la art. 210 alin. (1) și (2), dreptul de acces la asistență medicală de urgență, durata maximă pentru care se poate dispune măsura reținerii, precum și dreptul de a face plângere împotriva măsurii dispuse, iar în cazul în care persoana reținută nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal.*”

Referitor la paragrafele 21 și 68 din Raportul CPT:

⁴ http://www.cdep.ro/pls/proiecte/docs/2018/pr405_18.pdf

Infracțiunile de cercetare abuzivă, supunere la rele tratamente, tortură și purtare abuzivă prev. de art.280, art.281, art.282 și art.296 C.p. sunt supuse principiului oficialității, astfel încât organele de urmărire penală efectuează cercetări independente de existența plângerii persoanei vătămate. Ori de câte ori procurorii au cunoștință despre existența unor astfel de fapte din alte surse decât sesizarea persoanei vătămate, se inițiază cercetarea penală.

Medicii din centrele de reținere și arestare preventivă ale Poliției și cei din penitenciare au obligația de a aduce la cunoștința organelor judiciare acele suspiciuni întemeiate cu privire la comiterea unor acte de violență fizică asupra persoanelor private de libertate ca urmare a examinării acestora și constatărilor proprii. Mai mult, în anumite condiții, această omisiune poate avea caracterul unei fapte prevăzute de legea penală⁵.

Persoanele vătămate au dreptul la examinare medico-legală, dispusă de organul de urmărire penală în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală și ale O.G. nr.1/2000.

În cursul anchetei penale în astfel de cauze sunt solicitate actele medicale, inclusiv foaia de observație/înscrișul echivalent întocmit de medic la introducerea în centrul de reținere și arestare preventivă ori penitenciar.

Cu referire la paragraful 105 din Raportul CPT

În conformitate cu cadrul normativ în vigoare, după înregistrarea actului de sesizare a organelor de urmărire penală, persoana vătămată are dreptul la examinare medico-legală fără suportarea onorariului prevăzut de lege în cazul în care organul judiciar a dispus efectuarea examinării medico-legale.

C. În ceea ce privește aspectele legate de sistemul penitenciar - Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP)

Unități penitenciare - Observații preliminare

Referitor la paragraful 58 din Raportul CPT:

⁵ Art. 267

Omisiunea sesizării

(1) Funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta este săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la un an sau amendă.

Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România

Tel. +4 037 204 1999

www.just.ro

În perioada iunie 2021 - septembrie 2021, o echipă din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor s-a prezentat în toate cele 44 de locuri de deținere sistemul penitenciar, în vederea analizării situației capacității de cazare, pentru eficientizarea utilizării spațiilor și pentru optimizarea repartizării efectivelor de deținuți. Această activitate a condus, la decongestionarea a **857** locuri de cazare, calculate la 4 m²/deținut.

De asemenea, pentru reducerea aglomerării și realizarea demersului de echilibrare a efectivelor de persoane private de libertate între locurile de deținere, în **perioada mai 2021 - ianuarie 2022**, s-a dispus transferul în alte unități de profil, pentru un număr de **2.343 persoane**.

Totodată, trebuie remarcat trendul ascendent al efectivelor custodiate, numărul acestora înregistrând o creștere semnificativă, **1.300 deținuți** de la **începutul anului 2021**. Așadar, dacă la data de **31.12.2020**, în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor se aflau **21.753** de persoane private de libertate, la data de **31.01.2022**, erau custodiate **23.010 persoane**, astfel crescând și gradul de ocupare la nivelul sistemului administrației penitenciare.

De asemenea, la aceeași dată, structura efectivelor, în funcție de regimul de executare se prezintă astfel:

- a) Destinații speciale - 1625;
- b) Arest preventiv - 2726;
- c) Regim deschis - 3534;
- d) Regim semideschis - 7824;
- e) Regim închis - 5123;
- f) Regim maximă siguranță - 1569;
- g) Centru de detenție - 382;
- h) Centru educativ - 227.

Dintre cele **1569** de persoane private de libertate clasificate în regim maximă siguranță, un număr de **74** prezintă risc pentru siguranța locului de deținere.

În contextul deficitului de locuri de cazare, soluția pe termen mediu și lung pentru sistemul penitenciar românesc o reprezintă locurile noi asumate prin Planul de acțiune pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României, aprobat de Guvernul României prin Memorandum.

Referitor la paragraful 59 din Raportul CPT:

Corespunzător Planului de acțiune pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României, aprobat de Guvernul României prin Memorandum, îmbunătățirea condițiilor de detenție din penitenciare se realizează prin investiții în infrastructura fizică a acestora, sens în care, Administrația Națională a Penitenciarelor și-a asumat ca, până la finele anului 2025, să creeze un număr de **7.849 locuri noi de cazare și să modernizeze **946** locuri de cazare.**

Obiectivele de investiții care urmează să fie realizate la nivelul sistemului penitenciar presupun crearea de noi locuri de cazare, în conformitate cu standardele europene, cu asigurarea a minim 4mp per deținut. Cu privire la stadiul obiectivelor de investiții prevăzute în Memorandum, precizăm că majoritatea se află la faza de studiu de fezabilitate sau proiect tehnic, în anul 2021 fiind contractate lucrările la 4 obiective de investiții, prin care vor fi create **230 noi locuri de cazare și vor fi modernizate 218 locuri de cazare.**

Punctual, cu privire la Penitenciarul Craiova, prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, se află în derulare, la Secția exterioară Ișalnița, la faza de proiect tehnic și detalii de execuție, un obiectiv de investiții prin care vor fi create 80 noi locuri de cazare, o curte de plimbare și o seră. Referitor la calendarul privind darea în folosință a celor 80 de noi locuri de cazare, menționăm faptul că, la sfârșitul lunii decembrie 2021, a fost lansată procedura de achiziție a execuției lucrărilor, cu termen de depunere oferte în data de 28.01.2022.

Procedura de achiziție a fost anulată din cauza faptului că nu a fost depusă nicio ofertă, aceasta fiind reluată în data de 09.02.2022. În funcție de ofertele depuse, estimăm încheierea contractului de lucrări până la finele lunii aprilie 2022, finalizarea lucrărilor urmând a fi realizată în termen de 12 luni de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor, respectiv până în luna mai 2023.

Din personalul existent la nivelul Penitenciarului Craiova vor fi cooptați polițiști de penitenciare pentru activitățile desfășurate în cadrul Secției exterioare Ișalnița. În funcție de numărul de deținuți custodiați și de numărul de activități desfășurate, la momentul respectiv, se va analiza oportunitatea suplimentării cu posturi pentru Secția exterioară Ișalnița.

În vederea utilizării eficiente a tuturor spațiilor avute la dispoziție, începând cu luna septembrie a anului 2021, au fost relocate în unități de profil persoanele private de libertate de sex feminin din cadrul Penitenciarului Craiova și crescută capacitatea pentru custodierea persoanelor de sex masculin, majore, clasificate în regim închis cu 30 de locuri (calculate la 4 mp), prin reprofilarea secției E1. La acest moment Penitenciarul Craiova custodiază persoane de sex feminin doar la Secția Exterioară Ișalnița.

Referitor la paragrafele 60, 61 și 62 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor nu tolerează astfel de comportamente ale membrilor personalului și interzice, cu desăvârșire, supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse sau a unei alte măsuri privative de libertate la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente. În situația în care administrația penitenciarului ia cunoștință de un posibil abuz din partea personalului, are obligația de a sesiza organele abilitate în vederea cercetării evenimentului sub toate aspectele.

În cazul în care se constată orice act prin care se provoacă unei persoane private de libertate, cu intenție, dureri sau suferințe, în scopul de a obține anumite informații ori aplicarea unei corecții fizice, conducerea penitenciarului este obligată a dispune măsurile legale în

consecință, prin sesizarea parchetului și a comisiei de disciplină pentru membrii personalului, constituită la nivelul penitenciarului.

În același timp, pe perioada executării pedepselor private de libertate, persoanele aflate în detenție au posibilitatea de a aduce la cunoștința judecătorului de supraveghere a privării de libertate, administrației penitenciarului, a persoanelor desemnate de directorul unității sau organelor abilitate, orice aspect privind un comportament neadecvat al unui membru al personalului, încălcarea drepturilor sau exercitarea de abuzuri asupra sa.

De menționat este faptul că, judecătorul de supraveghere a privării de libertate reprezintă entitatea profesională care are biroul în fiecare loc de deținere din sistemul penitenciar și își desfășoară activitatea, în regim permanent, în locul de deținere.

Potrivit Constituției României și Legii de executare a pedepselor și măsurilor privative de libertate, dreptul la petiționare este GARANTAT. La nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost identificate 16 situații în anul 2019, respectiv 5 situații în anul 2020, în care deținuții, din cadrul Penitenciarului Giurgiu, au reclamat presupuse agresiuni din partea personalului, dintre care 0 (zero) cazuri semnalate de „falaka”. Este evident că persoanele private de libertate beneficiază de posibilități multiple de a se adresa tuturor organelor statului. Administrația Națională a Penitenciarelor va cerceta, în continuare, această ipoteză, atipică, considerând totuși improbabil ca o astfel de conduită să fi existat din partea personalului și să nu fie reclamată/sesizată de deținutul/deținuții în cauză ori martori ai acestora, ținând cont și de multiplele căi prin care deținuții își pot exercita dreptul la petiționare (telefon în cameră, acces la cutie poștală în mod personal etc).

Fără a nega posibilitatea existenței unor cazuri izolate, apreciem că, instituțional, mecanismul actual de monitorizare permite o gestionare corespunzătoare a acestei problematici, la nivel național. Mai mult decât atât, reiterăm angajamentul ferm al Administrației Naționale a Penitenciarelor de a continua monitorizarea atentă a respectării mecanismelor instituite și de a superviza conformarea personalului la principiul **toleranței zero** față de orice comportament de agresiune în mediul de detenție.

Implementarea la nivelul ANP a camerei operaționale:

Începând din data de **01.02.2022**, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor a fost înființată **camera operațională**, ce reprezintă un mecanism prin care ofițerii specialiști verifică **toate** incidentele produse în unitățile subordonate, modul de gestionare a acestora, imaginile video surprinse și conformitatea documentelor întocmite.

Personalul desemnat în această cameră operațională decide când un eveniment negativ se poate declara ca soluționat, iar în cazurile în care sunt necesare efectuarea unor verificări suplimentare sau transmiterea de noi documente și imagini video are posibilitatea de a dispune polițiștilor de penitenciare din teritoriu să nu părăsească serviciul până la lămurirea incidentelor sub toate aspectele.

Implementarea la nivelul sistemului penitenciar a aplicației informatice privind transferul persoanelor aflate în detenție:

În vederea optimizării și eficientizării activității de transfer, a fost aprobată pilotarea, în perioada noiembrie-decembrie 2021 între Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul Timișoara a aplicației informatice TMS (Transfer Management System).

Întrucât perioada de pilotare a fost finalizată, iar implementarea acesteia la nivelul tuturor locurilor de deținere reprezintă o componentă de transformare digitală și un instrument predictibil care conduce la realizarea activității de transfer, exclusiv online, începând cu data de 11.01.2022, cererile de transfer ale persoanelor private de libertate și propunerile de transfer formulate de unitățile subordonate sunt analizate atât la nivelul locurilor de deținere cât și la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, **numai** prin intermediul aplicației informatice TMS.

Date inserate în aplicația informatică sunt operate de mai multi lucratori din sectoarele de activitate specifice (evidență deținuți, regim penitenciar, siguranța deținerii, sector medical) și creează o imagine de ansamblu certă asupra oportunității transferului. În acest context, nu este posibilă utilizarea procedurii de transfer ca mijloc de intimidare, iar decizia de transfer este dispusă la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor cunoscând toate detaliile necesare.

Referitor la paragrafele 63, 64 și 65 din Raportul CPT:

Evenimentele negative înregistrate la nivelul locurilor de deținere, raportate la dispeceratul Administrației Naționale a Penitenciarelor, sunt verificate zilnic, fiind dispuse, de fiecare dată, măsurile legale care se impun, conform cadrului de reglementare. **Acest fapt este realizat de către ofițerii repartizați la nou înființata camera operațională, astfel cum este descris anterior, activitatea acestora fiind continuă, atât în serviciu de zi cât și de noapte (se asigură serviciul 24/24 de ore prin planificarea ofițerilor în ture de 12 ore).**

Ca urmare a verificărilor realizate la nivelul Penitenciarului Craiova, din analiza evidențelor unității nu au rezultat situații în care membri ai personalului, respectiv membrii EOS (Echipe Operative Speciale), să fi agresat persoane private de libertate.

La nivelul Penitenciarului Mărgineni au fost efectuate verificări cu privire la cele semnalate, iar acestea nu au relevat date și informații care să susțină aspectele reclamate.

În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că, la nivelul Penitenciarului Mărgineni, în perioada octombrie-decembrie 2020, respectiv martie 2021, nu au fost înregistrate sesizări formulate de persoanele private de libertate împotriva personalului unității, ca urmare a săvârșirii (de către membrii personalului), a unor fapte de violență împotriva persoanelor condamnate. De asemenea, în registrul de cazare a persoanelor private de libertate în camera de protecție nu este specificată nicio mențiune de cazare a unui deținut în perioada octombrie-decembrie 2020.

Cazarea în camera de protecție reprezintă un ultim mijloc de protejare a persoanelor private de libertate și a personalului, pentru împiedicarea acțiunilor agresive și violente ale deținuților, restabilirea ordinii și disciplinei în camerele de cazare sau alte locuri, precum și pentru prevenirea incidentelor de altă natură, în vederea imobilizării fizice.

Mijloacele de imobilizare se utilizează doar în condițiile legii, ale regulamentelor în vigoare și ale procedurilor cuprinse în legislația în vigoare, cu informarea persoanelor abilitate (director unitate, judecător delegat pentru executarea pedepselor privative de libertate, personal medical) și avizare, după caz.

La nivelul Penitenciarului Galați au fost efectuate verificări cu privire la cele semnalate, iar acestea nu au relevat date și informații care să susțină aspectele reclamate.

În cazurile în care, la nivelul locului de deținere, se produc incidente operaționale, membrii EOS acționează în conformitate cu prevederile legale, iar atunci când deținuții acuză acte de agresiune din partea personalului, se efectuează verificări, în acest sens, cu privire la modul de gestionare al incidentului de către membrii personalului, respectiv **faptul că, pe toată durata gestionării acestuia, nu a fost periclitată viața vreunui membru al personalului sau a vreunei persoane private de libertate.** Totodată, fără excepție, în astfel de cazuri, se efectuează consultul persoanei/persoanelor private de libertate, la cabinetul medical al unității la finalizarea intervenției, precum și informarea, în acest sens, a judecătorului de supraveghere a privării de libertate și a organelor de cercetare penală, după caz.

Documentele operative întocmite cu ocazia unui incident/eveniment negativ sunt gestionate de personalul specializat anume desemnat la nivelul unității penitenciare, fiind verificate, avizate și aprobate ierarhic de către factorii de conducere, alături de personalul specializat de la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

De asemenea, zilnic, înaintea intrării în serviciu, șeful de tură se asigură de instruirea personalului planificat în serviciu pe schimburi și se îngrijește de prelucrarea informațiilor de interes cu privire la situația operativă și la starea de spirit în rândul deținuților.

Totodată, ofițerii specialiști din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor solicită date și informații suplimentare, precum și transmiterea dosarelor de incident și a imaginilor video surprinse de camerele de supraveghere *fixe/mobile*, pentru confirmarea măsurilor dispuse la nivelul unității, în funcție de tipul incidentului înregistrat.

În perioada ulterioară vizitei CPT, trei echipe formate din ofițeri specialiști din cadrul ANP s-au deplasat la penitenciarele Craiova, Giurgiu și Mărgineni pentru a evalua acoperirea spațiilor și a utilităților existente în interiorul locului de deținere de către sistemul de supraveghere video existent.

Aceștia au procedat la verificarea modului de amplasarea a camerelor video fixe montate în locurile în care au acces persoanele private de libertate și au stabilit ulterior un necesar de camere video fixe care necesită a fi montate în viitor, astfel:

Penitenciarul Craiova are în dotare 6 medii de stocare video (6 DVR), care deservește un număr de 96 camere fixe (centrul de monitorizare - 80 și sector vizite - 16), dintre care 2 au funcție de rotație, după misiune stabilindu-se un necesar de 80 camere de montat în perioada următoare;

Penitenciarul Mărgineni are în dotare 118 camere video fixe, după misiune stabilindu-se un necesar de 35 camere video fixe de montat în perioada următoare.

Penitenciarul Giurgiu are în dotare 130 de camere video de supraveghere fixe, după misiunea efectuată stabilindu-se un necesar de 38 de camere video fixe de montat în perioada următoare.

Referitor la paragraful 66 din Raportul CPT:

Începând cu luna august a anului 2019, Administrația Națională a Penitenciarelor a demarat un amplu proces de pregătire a personalului din sectorul operativ, în scopul îmbunătățirii pregătirii și dezvoltării de abilități și competențe necesare desfășurării activităților directe cu deținuții. Coordonatele de impact privesc, cu prioritate, comunicarea ca factor decisiv în vederea prevenirii evenimentelor negative.

Polițiștii de penitenciare implicați, încă din anul 2019, au pilotat și aplicat activități specifice premergătoare pentru orientarea tematicii modulelor de pregătire, unul dintre elementele principale fiind respectarea imperativelor sistemice, implicit toleranță zero față de actele de agresiune, alături de accentul pus pe întregul concept de siguranță dinamică. Începând cu anul 2021, programul de instruire a fost reluat prin structurarea modulelor mixte de pregătire, astfel:

- un prim modul de instruire în perioada 14-18 iunie 2021, la Penitenciarul București-Rahova, ca program pilot, cu 20 de ofițeri desemnați în calitate de formatori (*Train the Trainers*), de la nivelul unităților subordonate;
- al doilea modul de instruire în perioada 12-16 Iulie 2021, la Penitenciarul București-Rahova, cu 14 ofițeri (*Train the Trainers*);
- al treilea modul de instruire în perioada 26-30 Iulie 2021, la Penitenciarul București-Rahova, cu 15 ofițeri formatori (*Train the Trainers*);
- al patrulea modul de instruire în perioada 06-10 septembrie 2021, la Penitenciarul București-Rahova, cu 14 ofițeri formatori (*Train the Trainers*) și 2 agenți de poliție penitenciară.

În perioada **13-24 septembrie 2021**, au fost formați aproximativ 100 agenți, în 8 penitenciare (București-Rahova, Aiud, Gherla, Arad, Iași, Constanța-Poarta Albă, Mărgineni și Craiova). Ofițerii formatori au desfășurat module mixte de pregătire cu agenți de poliție penitenciară din cadrul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar, astfel: post control: 2 agenți, supraveghere: 2 agenți; membri SASS: 5 agenți, agenți care au încheiat în anul 2021 stagiul de debutant: 3 agenți.

Programul se desfășoară pe parcursul a 4 ani și vor fi implicați în procesul de pregătire 440 de ofițeri din sectorul operativ, ce vor avea calitatea de formatori pentru personalul de execuție de la nivelul unităților penitenciare - aproximativ 6000 de personal cu funcții de execuție din sectorul operativ.

Principalele aspecte abordate în programul de lucru din cadrul modulelor mixte de pregătire a vizat:

- Siguranța personală a polițiștilor de penitenciare care intră în contact direct cu persoanele private de libertate pentru prevenirea agresiunilor îndreptate împotriva acestora;
- Modul de comunicare a agenților supraveghetori cu persoanele private de libertate dificile și care prezintă afecțiuni psihice;
- Modul de comunicare și adresare a agenților din posturile de control având în vedere interfața cu societatea;
- Modul de efectuare a controlului antiterorist și de specialitate asupra persoanelor, bagajelor și mijloacelor de transport, precum și redactarea documentelor specifice postului de control;
- Modul de efectuare a apelului de către agenții supraveghetori, luarea în primire a serviciului, precum și redactarea documentelor specifice secției de deținere;
- Moduri de efectuare a percheziției corporale sumare și amănunțite (curs practic), siguranța dinamică, spețe privind gestionarea unor incidente, gestionarea stresului, soluționarea conflictelor și managementul furiei;
- Considerații generale expuse de psihologul unității cu privire la deținuții dificili și cu afecțiuni psihice;
- Considerații medicale și măsuri în situații de urgență (incendiu, cutremur, etc.);
- Prezentarea uzului de armă și a armamentului din dotare (asamblarea/ dezasamblarea armamentului și încărcarea/descărcarea armamentului);
- Evaluare finală.

Scopul modulelor de pregătire vizează integrarea unui întreg set de principii ale siguranței, protecției și sprijinirii în procesul de reintegrare în societate a persoanelor private de libertate în modalitățile de lucru și comportamentul personalului din sistemul penitenciar românesc, promovând *inter alia* valori de bază ale tratamentului uman bazat pe respectarea persoanelor, sănătății, demnității.

De la data de 1 februarie 2022, este în desfășurare un program pilot, la nivelul penitenciarelor Aiud, Arad și Poarta Albă, pentru pregătirea practică agenților de penitenciare care execută serviciul de supraveghere în cadrul secțiilor de deținere. Pregătirea are în vedere trei module: pregătire fizică de bază, pregătire fizică tactică și pregătire pornind de la lecțiile învățate (*lessons learned*).

De asemenea, la nivelul sistemului penitenciar, a fost demarat un program de pregătire în domeniul reglementărilor drepturilor omului cu denumirea “**Drepturile omului în penitenciare în accepțiunea regulilor și recomandărilor internaționale**” care are ca obiective cunoașterea principalelor reguli și recomandări internaționale în materie, identificarea corectă a faptelor polițiștilor de penitenciare care pot constitui încălcări și cunoașterea instituțiilor care au ca scop asigurarea respectării drepturilor omului în penitenciare.

Referitor la paragraful 67 din Raportul CPT:

În sistemul penitenciar este promovată respectarea normelor de conduită, valorilor și principiilor morale pe care polițiștii de penitenciare, aceasta fiind o obligație atât pentru viața privată, cât și în activitatea profesională.

Personalul sistemului penitenciar își desfășoară activitatea cu respectarea strictă a principiilor statuate de către codul deontologic. În cazul în care se constată încălcarea acestora, vor fi dispuse măsuri în consecință, precum sesizarea comisiei de disciplină sau, după caz, sesizarea organelor de cercetare penală. Complementar, în toate cazurile se procedează și la reinstruirea personalului.

Raportat la dimensiunea instruirii personalului de penitenciare cu privire la modul în care interacționează cu deținuții, anual, în fiecare unitate penitenciară se desfășoară programul de formare profesională în domeniul comunicării, psihologiei și dezvoltării personale, având ca scop facilitarea comunicării cu deținuții, la care participă polițiștii de penitenciare care lucrează în contact direct cu persoanele private de libertate (indiferent de domeniul de activitate).

Administrația Națională a Penitenciarelor a apelat la clipuri/materiale de prezentare a situației particulare în care se regăsesc persoanele cu dizabilități, acestea urmând a fi diseminate către întreg personalul sistemului penitenciar, prin intermediul mijloacelor tehnice. Acest demers urmărește ca polițiștii de penitenciare să fie familiarizați cu aspectele problematice cu care se confruntă persoanele cu astfel de afecțiuni și, înțelegând mai bine situația, să fie în măsură să acorde asistența de care acestea au nevoie.

Referitor la paragraful 68 din Raportul CPT:

În legislația execuțional-penală există deja prevederea referitoare la obligația medicului de a sesiza, de îndată, parchetul, după cum urmează:

Extras - art. 72 alin. (3) din Legea nr. 254/2013:

„Examenul medical

(3) În cazul în care constată urme de violență sau persoana condamnată acuză violențe, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a sesiza de îndată procurorul.

Potrivit instrucțiunilor emise de Administrația Națională a Penitenciarelor prin adresa nr. 46988/DSM/23.08.2019, referitoare la reiterarea prevederilor Protocolului de la Istanbul și Protocolul Minnesota, atât examinarea medicală cât și consemnările medicale se realizează cu respectarea confidențialității, consemnarea *„atât leziunile traumatiche identificate la examinarea deținuților nou-depuși, cât și cele constatate în urma incidentelor violente cu agresiuni fiind înregistrate cronologic, într-un document unic (Registru de leziuni traumatiche) arhivat la cabinetul medical.”*

De menționat este faptul că, ofițerii din nou înființata camera operațională, cu ocazia verificării modului de soluționare a evenimentelor negative, solicit în forma scanată a

consemnărilor efectuate în registrul de consultație și în registrul special constituit pentru înscrierea urmelor de agresiune. Aceste verificări sunt efectuate cu respectarea confidențialității datelor personale și a actului medical.

Referitor la paragraful 69 din Raportul CPT:

Penitenciarul Giurgiu:

În perioada 2019-2021, au fost formulate 13 sesizări către organele de cercetare penală, împotriva personalului locului de deținere, pentru stabilirea vinovăției în cazuri în care deținuții au reclamat exercitarea de acte de violență asupra acestora. Totodată, în 4 cazuri a fost sesizată comisia de disciplină pentru personal, cercetările fiind suspendate până la finalizarea anchetelor penale în curs.

Penitenciarul Mărgineni:

În perioada 2019-2021, au fost formulate 4 (patru) sesizări împotriva unor polițiști de penitenciare din cadrul acestei unități (șefi tură, agent însoțitor, membru echipă operativă specială) privind aplicarea de rele tratamente deținuților, fiind efectuate cercetări la nivelul parchetelor, în vederea stabilirii vinovăției și dispunerii în consecință. Dintre acestea, trei cazuri se află în curs de cercetare la nivel de parchet, iar într-o situație a fost pronunțată o soluție, astfel:

Prin Ordonanța Parchetului de pe lângă Tribunalul Dâmbovița nr. 41/P/2021, s-a dispus clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de purtare abuzivă, respectiv fapta nu există, lucrătorul vizat fiind un ofițer ce îndeplinește funcția de șef tură. Prin aceeași ordonanță, s-a dispus disjungerea și declinarea cauzei spre competentă soluționare, în favoarea Parchetului de pe lângă Judecătoria Moreni, în vederea continuării cercetărilor cu privire la comiterea infracțiunii de purtare abuzivă de către membrii EOS.

Penitenciarul Galați:

În perioada 2019-2021, personalul medical de la nivelul penitenciarului a procedat la formularea a 11 informări către organele de cercetare penală, în urma reclamațiilor aduse de către deținuți privind exercitarea de violențe asupra acestora. La nivelul unității, nu se cunosc soluțiile pronunțate de către parchet.

Totodată, în data de 05.11.2021, cu ocazia vizualizării imaginilor video în dosarul disciplinar nr. 79/05.11.2021 cu privire la o persoană privată de libertate, membrii comisiei de disciplină au luat la cunoștință faptul că, o persoană ce pare a fi agent principal de poliție penitenciară OM, a manifestat o conduită nedeontologică față de deținut. În această situație, a fost sesizată comisia de disciplină împotriva polițistului de penitenciar, precum și Parchetul de pe lângă Tribunalul Galați.

Situații anterioare la Penitenciarul Galați care au fost vizate la controlul CPT din anul 2018:

-Prin sentința penală pronunțată în dosarul penal nr. 16330/233/2019 de către Judecătoria Galați, s-a admis acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat la data de 21.08.2019 (în

dosarul penal nr. 132/P/2018) de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați și inculpatul EGC, cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal, raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal. Stabilește față de inculpatul EGC pedeapsa amenzii penale în cuantum de 3600 lei (180 zile-amendă, suma corespunzătoare unei zile-amendă fiind de 20 lei) pentru săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. (2) din Codul penal, raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 480 alin. (4) teza I-a Cod procedură penală (faptă din 12.01.2018). În temeiul art. 83 alin. (1) și (3) Cod penal, amână aplicarea pedepsei amenzii penale pe un termen de supraveghere stabilit în condițiile art. 84 Cod penal, de 2 ani de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri.

-La data de 20 martie 2018, Parchetul de pe lângă Tribunalul Galați s-a sesizat din oficiu cu privire la conținutul Raportului CPT (prezentat, la acel moment, în mass media) pentru infracțiunea de purtare abuzivă, prevăzută de art. 296 alin. 2 Cod penal, raportat la art. 193 alin. 1 Cod penal, iar prin ordonanța din 2 aprilie 2018 s-a dispus începerea urmăririi penale pentru aceste fapte. **Prin ordonanța nr. 414/P/2018 din 8 august 2018 procurorul a dispus clasarea cauzei, pe motiv că faptele imputate nu există.**

Prin ordonanța nr. 6052/II/6/2018 din 24 octombrie 2018, prim-procurorul aceleiași unitati de parchet a infirmat ordonanța de clasare și a dispus redeschiderea urmăririi penale.

Judecătoria Galați, sesizată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Galați, prin încheierea nr. 2613 din 29 noiembrie 2018, a constatat legalitatea acestei din urmă ordonanțe și a confirmat redeschiderea urmăririi penale.

Din datele avute la dispoziție, a rezultat că ancheta penală nu a fost încă încheiată.

La nivelul Penitenciarului Craiova, în perioada de referință, nu au fost înregistrate astfel de cazuri.

Referitor la paragraful 70 din Raportul CPT:

Unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor achiziționează camere de supraveghere care vor fi conectate la sistemul integrat de supraveghere pentru a înregistra video toate spațiile în care au acces deținuții, după caz, în funcție de bugetul alocat.

Operaționalizarea tuturor camerelor de supraveghere reprezintă un deziderat și un obiectiv al instituției, mai mult decât atât, în urma raportului preliminar, au fost dispuse măsuri pentru implementarea acestui aspect la penitenciarele **Craiova și Giurgiu.**

Adăugăm faptul că unul dintre obiectivele Administrației Naționale a Penitenciarelor **a fost acoperirea tuturor spațiilor prin asigurarea cu echipament de înregistrare video**, precum amplasarea acestora pe holurile secțiilor de deținere, în spațiile unde persoanele private de libertate desfășoară activități culturale, educative, psihologice, sportive, religioase, de muncă (atelierelor auto, de tinichigerie, reparații lemn etc.), acest deziderat reușind **a fi implementat etapizat la nivelul întregului sistem penitenciar românesc**, cu respectarea

confidențialității actelor medicale și terapeutice (cu excepțiile de rigoare), dar și a intimității persoanelor private de libertate.

Ca urmare a Recomandării Avocatului Poporului nr. 159/2019, în anul 2019 Administrația Națională a Penitenciarelor a demarat un proces de evaluare a sistemelor de monitorizare video în vederea identificării spațiilor și zonelor în care deținuții au acces și care nu sunt monitorizate video.

Administrația Națională a Penitenciarelor a luat act de Recomandarea formulată de instituția Avocatului Poporului, iar în urma colectării datelor, situația estimativă întocmită în urma evaluării a reliefat un necesar de 4076 de camere video, cu un impact financiar de aproximativ 13.178.085 lei.

Referitor la paragraful 71 din Raportul CPT:

La nivelul unităților penitenciare a fost identificată ca bună practică dotarea cu camere video portabile individuale (de tip BodyCam) a personalului care asigură supravegherea deținuților sau desfășoară activități directe cu aceștia, cu scopul descurajării acestora de a comite abateri disciplinare ori de a manifesta o atitudine ostilă față de personalul de penitenciare, de a surprinde incidentele și abaterile disciplinare în momentul producerii acestora, precum și a modului în care personalul de penitenciare acționează în procesul de gestionare a incidentelor. În prezent, această soluție tehnică a fost implementată cu succes în aproape toate unitățile sistemului penitenciar.

Administrația Națională a Penitenciarelor a continuat demersurile constante demarate începând cu luna februarie 2014, în sensul că incidentele produse în unitățile subordonate, care au implicat intervenția planificată pentru soluționare și, implicit, folosirea mijloacelor și a tehnicilor de imobilizare, au fost investigate de către structura de specialitate din cadrul aparatului central.

În prezent, Administrația Națională a Penitenciarelor a inițiat demersuri pentru achiziționarea centralizată a unui număr de 2.100 camere video corporale pentru unitățile subordonate, analizând cele mai noi și eficiente dispozitive existente pe piață, utilizate și de alte structuri din sistemul național de apărare.

În cazul constatării de abateri, au fost dispuse măsuri administrative și, după caz, au fost sesizate organele judiciare competente.

Referitor la paragraful 73 din Raportul CPT:

Din studierea documentelor medicale a rezultat faptul că deținutul, la care se face referire în Raportul CPT, a avut următorul traseu medical:

➤ La data de **27.01.2020**, ora 11:40, persoana în cauză s-a prezentat la cabinetul medical afirmând agresiune, din partea deținuților din camera de deținere. În urma consultului s-a evidențiat o zonă eritematoasă hemitorace stâng posterior (consemnat în registrul de agresiuni). A fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Galați. Nu a solicitat prezentarea la serviciul de medicină legală.

➤ La data de **23.09.2020**, în jurul orelor 09:00, cu ocazia audierii de către șeful de secție, deținutul cazat la camera E6.8, regim de maximă siguranță, a declarat faptul că în noaptea de 22/23.09.2020, în jurul orelor 24:00, a fost lovit în zona abdomenului și a cefei de către alți doi deținuți, în timp ce se afla în baia camerei de deținere, fără a specifica un motiv anume. Cei trei deținuți au fost prezentați la cabinetul medical unde s-a constatat că nu prezintă urme de violență, iar deținutul menționat în Raport a fost mutat la o altă cameră de deținere. Deținuților agresori li s-au întocmit rapoarte de incident și au fost propuși pentru a fi suspendați temporar de la cursurile școlare pe perioada cercetării disciplinare. A fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Galați și înștiințat judecătorul de supraveghere a privării de libertate.

➤ La data de **23.09.2020**, ora 10.15, deținutul figurează în registrele de consultații medicale afirmând faptul că a fost victima unei agresiuni în camera de deținere. În urma consultului medical, este consemnat - „fără urme de violență corporală (FUCV) vizibile”. Pe data de 24.09.2020, nu apare consemnat a fi fost prezentat la cabinetul medical.

➤ În data de **08.10.2020**, deținutul s-a prezentat la cabinetul medical pentru plăgi zgâriate zonă latero-cervicală stângă. Se efectuează toaletă și pansament local. Afirmă că ar fi fost agresat, în data de 07.10.2020, de un deținut. Consemnările sunt notate în registrele de consultații și de agresiune. A fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Galați.

➤ La data de **16.05.2021**, ca urmare a discuției purtate de către directorul unității cu delegația CPT, a fost trasă concluzia că există posibilitatea ca deținutul în cauză să fi fost agresat în trecut, fără a informa personalul unității. Directorul unității a dispus prezentarea acestuia la cabinetul medical în jurul orei 14:00, unde deținutul în cauză a afirmat verbal că ar fi fost agresat în trecut de către doi deținuți, în camera E8.1, maximă siguranță. Acesta a refuzat să dea declarație în scris și să facă plângere împotriva celor doi deținuți. Persoana privată de libertate prezenta urme vechi de violență corporală și nu a solicitat prezentarea la Serviciul de Medicină Legală Galați. De asemenea nu a menționat un interval de timp în care ar fi fost agresat.

De precizat este faptul că deținutul menționat în Raportul CPT a fost cazat la camera E8.1 în perioada 12.03.2021- 22.04.2021.

Deținuților agresori le-au fost întocmite rapoarte de incident, fiind informat judecătorul de supraveghere a privării de libertate și Parchetul de pe lângă Judecătoria Galați.

Referitor la paragraful 75 din Raportul CPT:

La nivelul sistemului administrației penitenciare s-a demarat un Program comun de formare profesională „Învățăm împreună. Progresăm împreună”. Programul de pregătire pentru personalul care lucrează cu persoane sancționate penal” organizat în perioada 25-31.01.2022 a fost organizat în conformitate cu prevederile Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate, 2020-2024.

Cursul a fost acreditat prin Ordinul Ministerului Educației Naționale nr. 3088/17.01.2019 și avizat pentru reorganizarea și desfășurarea online⁶, a programelor de formare continuă acreditate cu forma de organizare față-în-față sau blended learning. Unul dintre obiective constă în necesitatea derulării unui program prin care persoanele care intră în contact direct cu persoanele private de libertate au posibilitatea de a învăța cum se interacționează cu acestea.

Un alt obiectiv specific îl reprezintă formarea și perfecționarea profesională a personalului cu atribuții în domeniul reintegrării sociale a persoanelor private de libertate.

La acest program au participat 33 de cursanți, dintre care:

- 11 cursanți (polițiști de penitenciare) din cadrul penitenciarelor Arad, Aiud, Deva, D.T. Severin, Gherla și Timișoara.
- 11 cursanți (consilieri de probațiune) din cadrul Direcției Naționale de Probațiune(Direcția Națională de Probațiune Hunedoara, Arad și Gherla)
- 11 cursanți (profesori) din cadrul școlilor arondate penitenciarelor prezentate mai sus.

În ceea ce privește observațiile CPT, Administrația Națională a Penitenciarelor nu tolerează astfel de comportamente din partea personalului unităților penitenciare subordonate și, de asemenea, cu ocazia elaborării setului de principii obligatorii în cadrul *Strategiei de reducere a comportamentelor agresive în sistemul penitenciar*, menit să susțină atitudinea pro activă a polițiștilor de penitenciare în relația cu persoanele private de libertate, au fost cuprinse lipsa toleranței față de acțiunile agresive (**zero toleranță**), celeritate în formularea sesizărilor legale, precum și justete în stabilirea sancțiunilor disciplinare.

Promovarea și implementarea acestei Strategii au debutat începând cu anul 2014, măsurile incluse în acest document programatic fiind îmbunătățite, anual, în baza Studiului privind prevalența comportamentelor agresive la nivel sistemic. Anual, este elaborat un *Plan de măsuri* care vizează, complementar demersurilor de identificare și monitorizare a deținuților identificați cu risc de gestionare a agresivității, susținerea atitudinii proactive a personalului în relația cu persoanele private de libertate, lipsa toleranței față de acțiunile agresive și celeritate în formularea sesizărilor legale și soluționarea acestora. Mai mult decât atât, la nivelul fiecărei unități penitenciare, aceste măsuri sunt particularizate, iar monitorizarea implementării este asigurată de către o comisie multidisciplinară - constituită din specialiști în domeniile siguranța deținerii și regim penitenciar, reintegrare socială, medical, prevenirea criminalității - care se întrunește cu frecvență lunară, și analizează cazurile survenite, precum și măsurile necesare a fi adoptate.

În ceea ce privește implementarea unor măsuri pe termen mediu și lung (rezultate ca urmare a înregistrării unor evenimente negative), pe parcursul anului 2021, au fost elaborate **variate materiale de analiză a fenomenologiei agresivității în mediul penitenciar**, fiind

⁶ prin Avizul C.S.A. privind reorganizarea și desfășurarea în sistem online, conform prevederilor OMEC nr. 5767/15.10.2020

diseminate, în mod repetitiv, **instrucțiuni comune privind implementarea unor măsuri, la nivel sistemic, în vederea reducerii comportamentelor dezadaptative.**

De asemenea, în contextul înregistrării unor evenimente negative (tentative de suicid și acte suicidare), specialiștii din domeniul reintegrării sociale au asigurat interviziunea și consultanță profesională personalului de specialitate implicat în gestionarea unor astfel de cazuri complexe.

La nivel central, sunt realizate analize ale parcursului execuțional-penal al persoanelor private de libertate care recurg la comportamente de risc, în vederea dispunerii unor măsuri particulare (adaptate caracteristicilor specifice ale cazului) și generale (adaptate specificului problematicei existente la nivelul locurilor de deținere).

Activitatea de monitorizare a modului de implementare a *Strategiei de reducere a comportamentelor agresive* este desfășurată pe întreg parcursul anului, inclusiv prin efectuarea unor misiuni de îndrumare, evaluare și control a activităților circumscrise domeniului reintegrare socială.

În ceea ce privește completarea cadrului de reglementare a intervențiilor necesare gestionării fenomenologiei agresivității în mediul penitenciar, în anul 2021, a fost revizuită și îmbunătățită intervenția psihologică adresată acestei problematicei. În cursul anului, la nivelul tuturor unităților penitenciare, au fost derulate numeroase demersuri (activități, programe, consiliere psihologică) destinate reducerii comportamentelor agresive, înregistrându-se **4.898 de participări.**

Până la data de 31.01.2022, au fost scoase la concurs din sursă externă, un număr de 2.371 posturi de execuție (ofițeri, agenți și personal contractual) din sistemul administrației penitenciare. La acest moment la nivel național se regăsesc cu aprox. 800 de angajați mai mulți față momentul vizitei CPT (12.032 în 15.05.2021, față de 12.838 în prezent). În comparație cu începutul anului 2021 creșterea de personal este de aprox. 1050 de cadre. Estimăm ca, până în luna august 2022, efectivul va ajunge la 13500, fapt ce va reprezenta cel mai mare număr de angajați din istoria sistemului penitenciar, cifra maximă atinsă anterior fiind de aproximativ 13.000 în anul 2018.

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, pregătirea inițială a polițiștilor de penitenciare nou încadrați asigură dobândirea competențelor și a certificărilor legale necesare accesului la exercitarea calificată a profesiei de ofițer sau agent de poliție penitenciară, în urma absolvirii cursurilor de pregătire profesională. Prin intermediul acestora este vizată dobândirea, dezvoltarea sau completarea cunoștințelor, deprinderilor sau competențelor profesionale specifice sistemului penitenciar și funcției în care au fost polițiștii de penitenciarie au fost numiți, în vederea familiarizării și adaptării la specificul

sistemului penitenciar. Elementele privind siguranța deținerii și regimul penitenciar aplicat deținuților, integrarea facilă în rigorile impuse de statutul profesional al polițistului de penitenciare, precum și armonizarea pregătirii profesionale specifice, cu particularitățile mediului penitenciar sunt o constantă în toate aceste forme de pregătire profesională.

Ulterior pregătirii inițiale, se asigură dezvoltarea profesională a polițiștilor de penitenciare printr-un ansamblu de activități având ca scop dezvoltarea competențelor, cunoștințelor și expertizei individuale.

Referitor la paragrafele 76 și 77 din Raportul CPT:

În ceea ce privește penitenciarele vizitate, arătăm că, la nivelul Penitenciarului **Galați**, se află în derulare două obiective de investiții prin care vor fi create 186 noi locuri de cazare, 7 curți de plimbare și două spații pentru desfășurarea de activități sportive în aer liber. Primul obiectiv de investiții, prin care vor fi create 152 noi locuri de cazare se află la faza de elaborare a proiectului tehnic, iar pentru cel de-al doilea obiectiv, prin care vor fi create 34 locuri noi de cazare, în luna decembrie 2021 a fost avizat în cadrul Consiliului tehnico-economic al ANP studiul de fezabilitate, urmând ca, în primul trimestru al anului 2022, să fie lansată achiziția serviciilor de elaborare a proiectului tehnic.

De asemenea, la Penitenciarul Galați a fost aprobată execuția lucrărilor de intervenție fără autorizație de construire la nivelul a 12 camere de deținere, lucrări prin care vor fi îmbunătățite condițiile de detenție. Până la 31.12.2021 au fost finalizate lucrările la nivelul a 8 camere de detenție, urmând ca, în anul 2022, să fie reluate lucrările la celelalte camere. Pentru menținerea unui climat sănătos în camerele de deținere, la nivelul Penitenciarului Galați au fost executate lucrări de reparații curente în anul 2021 la un număr de 29 camere, iar pentru anul 2022 unitatea și-a planificat executarea acestei categorii de lucrări la nivelul a 29 camere de deținere.

La Penitenciarul Craiova, prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, la nivelul Secției exterioare Ișalnița, se află în derulare, la faza de proiect tehnic și detalii de execuție, un obiectiv de investiții prin care vor fi create 80 noi locuri de cazare, o curte de plimbare și o seră. Referitor la calendarul privind darea în folosință a celor 80 de noi locuri de cazare, menționăm faptul că, la sfârșitul lunii decembrie 2021, a fost lansată procedura de achiziție a execuției lucrărilor, cu termen de depunere oferte în data de 28.01.2022.

Procedura de achiziție a fost anulată din cauza faptului că nu a fost depusă nicio ofertă, aceasta fiind reluată în data de 09.02.2022. În funcție de ofertele depuse, estimăm încheierea contractului de lucrări până la finele lunii aprilie 2022, finalizarea lucrărilor urmând a fi realizată în termen de 12 luni de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor, respectiv până în luna mai 2023.

Pentru menținerea unui climat sănătos în camerele de deținere, la nivelul Penitenciarului Craiova au fost executate lucrări de reparații curente în anul 2021 la un număr de 60 camere, iar pentru anul 2022 unitatea și-a planificat executarea acestei categorii de lucrări la nivelul a 39 camere de deținere.

La nivelul Penitenciarului Mărgineni se află în derulare, la faza studiu de fezabilitate, un obiectiv de investiții finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, prin care vor fi create 52 noi locuri de cazare, curți de plimbare, sală și teren de sport.

Pentru menținerea unui climat sănătos în camerele de deținere, la nivelul Penitenciarului Mărgineni au fost executate lucrări de reparații curente în anul 2021 la un număr de 21 camere, iar pentru anul 2022 unitatea și-a planificat executarea acestei categorii de lucrări la nivelul a 40 camere de deținere.

De asemenea, în cursul anului 2021, la nivelul unității a fost reamenajat un spațiu prin care s-au creat 12 noi locuri de detenție.

În anul 2021, la Penitenciarul Giurgiu au fost executate lucrări de intervenție fără autorizație de construire la nivelul a 141 camere de deținere, lucrări prin care au fost îmbunătățite condițiile de detenție.

Pentru menținerea unui climat sănătos în camerele de deținere, la nivelul Penitenciarului Giurgiu au fost executate lucrări de reparații curente în anul 2021 la un număr de 56 camere, iar pentru anul 2022 unitatea și-a planificat executarea acestei categorii de lucrări la nivelul a 50 camere de deținere.

De menționat este faptul că, la nivelul sistemului penitenciar, se iau măsuri, în mod permanent, în vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție prin promovarea unor obiective de investiții/intervenții de natura investiții, precum și prin lucrări de intervenții fără autorizație de construire.

Administrația Națională a Penitenciarelor continuă demersul inițiat pentru optimizarea repartizării deținuților între penitenciare și în cadrul aceluiași penitenciar.

La nivelul sistemului penitenciar românesc, la data de 10.02.2022, se află în custodie 275 de deținuți cu afecțiuni psihice deosebit de grave.

Pentru menținerea sănătății și bunăstării psihoemoționale, în luna Ianuarie 2022, la nivelul unităților penitenciare verificate, s-a asigurat asistență medicală și monitorizare de specialitate, atât prin intermediul personalului medical angajat, cât și în colaborare cu rețeaua sanitară publică, după cum urmează:

- Penitenciarul Galați pentru 5 de persoane aflate în evidență cu afecțiuni psihice deosebit de grave;
- Penitenciarul Giurgiu pentru 13 de persoane aflate în evidență cu afecțiuni psihice deosebit de grave;
- Penitenciarul Craiova pentru 18 de persoane aflate în evidență cu afecțiuni psihice deosebit de grave;

Penitenciarul Mărgineni pentru 10 de persoane aflate în evidență cu afecțiuni psihice deosebit de grave.

Referitor la paragraful 78 din Raportul CPT:

Referitor la recomandările CPT privind asigurarea de mese, scaune și spații de depozitare în toate camerele de deținere, precizăm faptul că, la elaborarea proiectului de buget pentru

anul 2022, o parte din unitățile penitenciare au prevăzut achiziția acestor obiecte de inventar. În vederea respectării recomandării CPT. În vederea respectării recomandării CPT, Administrația Națională a Penitenciarelor a stabilit și în anul 2022 ca prioritate îmbunătățirea condițiilor de detenție, în acest sens fiecare unitate, în funcție de nevoi, să achiziționeze din fondurile alocate cu aceasta destinație mese, scaune, rafturi de depozitare etc. De asemenea, precizăm faptul că, în fiecare an, Administrația Națională a Penitenciarelor asigură fonduri, în limita bugetului aprobat, în scopul renovării (execuția lucrărilor de intervenție fără autorizație de construire) camerelor de deținere și a grupurilor sanitare aferente.

Asigurarea cu articole de cazarmament (pătură, saltea, cearșaf) se realizează conform *Deciziei directorului general ANP nr. 467/2016 privind cazarmamentul asigurat persoanelor private de libertate aflate în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor*. În anul 2020, au fost încheiate acorduri-cadru centralizate, având ca obiect furnizarea de articole de cazarmament destinate persoanelor private de libertate, respectiv: perne ignifugate, saltele ignifugate, cearșafuri, fețe de pernă, cu valabilitate până în anul 2024, perioadă în care unitățile penitenciare sunt abilitate să achiziționeze aceste articole. Menținerea stării de sănătate a deținuților este o preocupare mereu în actualitate care impune respectarea, aplicarea și supravegherea permanentă a măsurilor igienico-sanitare individuale și colective, în mod unitar, la nivel sistemic. Astfel, au fost luate măsuri pentru asigurarea condițiilor corespunzătoare de microclimat, prin acțiuni de împiedicare a apariției sau răspândirii focarelor de insecte (dezinfecții), acțiuni realizate periodic, cu firme specializate sau în regie proprie, după caz.

În conformitate cu prevederile art. 50 lit. b) din Anexa la *Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare*, dezinfecția periodică se face la intervale prevăzute în metodologii, dar nu mai mari de 3 luni, iar deratizarea periodică se face la intervale de maximum 6 luni.

De asemenea, în vederea ocrotirii stării de sănătate a persoanelor private de libertate și pentru menținerea unei stări igienico-sanitare optime la nivelul spațiilor de detenție, persoanele private de libertate beneficiază de articole de curățenie pentru igiena individuală și colectivă, în vederea aplicării normelor de igienă privind curățarea și dezinfecția spațiilor unde au acces persoanele private de libertate, prevăzute în *Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare*. Activitățile de curățenie, igienizare și dezinfecție aplicate ca o constantă în sistemul penitenciar au fost intensificate odată cu apariția pandemiei generată de infecția cu SARS-CoV-2.

În contextul pandemic, au fost consolidate măsurile privind protecția sănătății persoanelor private de libertate și a personalului angajat, primele astfel de măsuri specifice fiind aplicate încă de la data de 24.02.2020. Ulterior, măsurile de prevenire a răspândirii SARS-CoV-2 au

fost actualizate în conformitate cu prevederile legislative de protecție sanitară adoptate de autoritățile naționale, ca urmare a dinamicii infectărilor la nivel național.

Prin măsurile luate pentru reducerea aglomerării și realizarea demersului de echilibrare a efectivelor de persoane private de libertate între locurile de deținere, gradul de ocupare al celor 3 unități menționate, în funcție de regimul de executare a fost redus:

- a. la Penitenciarului Craiova, gradul de aglomerare la regim închis a scăzut cu 12,8%, de la 178,06% la 165,26% iar la regim maximă siguranță cu 5.15% de la 163,64% la 158,49%;
- b. la Penitenciarului Galați gradul de aglomerare la regim închis a scăzut cu 4,68% de la 193,39% la 188,71% iar la regim maximă siguranță a scăzut cu 20.07% de la 145,07% la 125%;
- c. gradul de aglomerare la regim închis al Penitenciarului Mărgineni a scăzut cu 12,23%, de la 170,31% la 158,08% iar la regim maximă siguranță cu 26.79% de la 147,32% la 120,54%.

Facem precizarea că gradul mediu de supraaglomerare pentru regimul închis este de 158,45% iar pentru regimul de maximă siguranță este de 124%.Administrația Națională continuă eforturile de echilibrare a efectivelor iar în perioada imediat următoare prin reprofilarea Penitenciarului Focșani se vor crea noi spații de deținere pentru cazarea a 250 persoane private de libertate clasificate în regimul închis, aspect ce va conduce la diminuarea fenomenului de supraaglomerare pentru categoria regim închis la un grad de 146,29%.

Referitor la paragraful 79 din Raportul CPT:

Cu privire la recomandarea CPT de asigurare a unui acces regulat la apă caldă pentru deținuți, precizăm faptul că va fi desemnat un grup de lucru cu rolul: 1. *de a analiza toate implicațiile acestei măsuri, atât din punct de vedere economic, cât și tehnic* și 2. *de a elabora un proiect de act normativ prin care să fie extinsă perioada de furnizare a apei calde, în funcție de posibilitățile fiecărei unități, din punct de vedere tehnic, respectiv de capacitățile de funcționare ale centralelor termice și ale instalațiilor aferente.*

Menționăm faptul că, la nivelul unităților penitenciare, în decursul ultimului an, au fost realizate îmbunătățiri asupra centralelor termice, prin achiziționarea de cazane de agent termic noi, înlocuirea instalațiilor deteriorate și a altor echipamente tehnologice cu rol de asigurare a apei calde menajere.

Referitor la paragraful 80 din Raportul CPT:

În ceea ce privește recomandarea CPT privind reparațiile necesare a fi efectuate, *la nivelul instalațiilor sanitare din cele 4 penitenciare vizitate, precum și la dușul comun din Secția E4 a Penitenciarului Mărgineni*, menționăm următoarele:

- la nivelul Penitenciarului Mărgineni s-a identificat o soluție prin care baia comună a Secției E4 va fi mutată într-un alt spațiu care va asigura condiții igienico-sanitare corespunzătoare. În acest sens, având în vedere documentele care trebuie întocmite în scopul aprobării schimbării destinației, preconizăm ca până la 31.03.2022 să fie avizat scenariul de securitate la incendiu în cadrul comisiei de specialitate din ANP și,

ulterior, în funcție de natura lucrărilor necesar a fi executate și de fondurile disponibile, să fie demarate demarate lucrările.

- la nivelul celorlalte 3 penitenciare vizitate, facem precizarea că prin lucrările de reparații curente sau de intervenții la imobile fără autorizație de construire care se execută la camerele de deținere, se intervine și asupra instalațiilor sanitare. De asemenea, precizăm că în mod constant, ori de câte ori apare vreo defecțiune, se iau măsuri în vederea reparării și remedierii problemelor apărute prin înlocuirea elementelor uzate.

Prin grija grija administrației locului de deținere, persoanele private de libertate beneficiază de produse igienico-sanitare care se asigură o singură dată la primirea în locul de deținere și lunar, articole de curățenie și igienă individuală și colectivă, după cum urmează:

Anexa C1 - Articole de igienă individuală

Denumirea articolului	U.M	Cantitatea minimă	Cantitatea maximă anuală
Periuță de dinți	bucată	4	6
Pastă de dinți la tub - 75 ml	bucată	12	24
Cremă de ras la tub - minimum 50 ml	bucată	6	12
Aparat de ras de unică folosință	bucată	12	24
Săpun toaletă - 80 g/buc.	bucată	12	24
Șampon pentru păr - 250 ml	bucată	6	12
Hârtie igienică	bucată	24	36
Pieptene	bucată	1	2
Absorbante intime menstruale	pachet	12	12
Vată medicinală	pachet	3	6
Unghieră fără cuțit - lungime maximă 10 cm	bucată	1	2

Articole de curățenie colectivă (se distribuie prin spălătoria unității)

Denumirea articolului	U.M	Cantitatea anuală	Cantitate ce se poate asigura suplimentar în funcție de situația epidemiologică
Detergent	kg.	10	4
Săpun	kg.	3	-
Înălbitor	kg.	3	2

Materiale de curățenie, întreținere și gospodărire

Pentru asigurarea și menținerea stării de curățenie la nivelul spațiilor interioare, incluzând camerele de deținere, cantitățile de materialele de curățenie, se stabilesc, în funcție de suprafața spațiilor sau de numărul de obiecte sanitare aflate în dotarea camerei, fiind asigurate următoarele categorii de materiale:

- *materiale de curățenie:* detergenți pentru pardoseală, soluții pentru curățarea pardoselilor din parchet, soluție pentru spălarea tâmplăriei vopsite, detergent pentru curățarea obiectelor sanitare, sodă calcinată, soluție pentru curățat geamuri, detartrant, var hidratat;
- *materiale pentru întreținere și gospodărire:* măști de paie, mopuri și lavete (în funcție de necesități), măști nulele pentru alei/platouri, etc.

Toate aceste articole sunt distribuite individual fiecărei persoane private de libertate pe bază de semnătură.

Referitor la paragraful 81 din Raportul CPT:

În conformitate cu prevederile în vigoare, valoarea financiară a normelor de hrană a persoanelor private de libertate se actualizează atunci când Institutul Național de Statistică publică un indice al prețurilor de consum mai mare de 5% față de luna în care s-a stabilit ultima valoare.

Baremurile calorice ale normelor de hrană ale persoanele private de libertate au fost determinate în urma consultărilor cu specialiștii de nutriție. În structura normelor de hrană ale persoanelor private de libertate sunt prevăzute acele produse alimentare care să asigure prepararea unor meniuri de calitate și diversificate în mod corespunzător, pentru trei mese zilnic, respectiv: mic dejun, prânz și cină. Astfel, în norme se regăsesc produse alimentare principale cum ar fi: carnea de porc și de vită, brânză, ouă, legume și fructe, margarină, marmeladă, preparate din carne (mezeluri), lapte, orez, paste făinoase, pâine, etc.

Facem precizarea că, în literatura de specialitate, se recomandă pentru o persoană sedentară un aport caloric de cca 2000 - 2400 calorii/zi, iar, în cazul condamnaților, este prevăzut un barem caloric 2250 - 2855 calorii/zi.

Totodată, potrivit Ordinului Ministrului Justiției nr. 6093/C/2021, cu ocazia sărbătorii Crăciunului, valoarea financiară a Normei 12 C1 - supliment pentru zile festive, a fost majorată cu un procent de 100%.

De asemenea, persoanele private de libertate care prestează diverse activități productive beneficiază de normă suplimentară de hrană, care se acordă pentru întreaga perioadă în care persoanele prestează activitatea respectivă.

Referitor la paragrafele 82 și 83 din Raportul CPT:

Referitor la recomandarea CPT privind amenajarea de curți de plimbare, care să fie dotate cu un loc special pentru odihnă și adăpost împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile, cu posibilitatea de a oferi o vedere asupra împrejurimilor și decorate corespunzător, facem următoarele precizări:

La nivelul **Secției exterioare Ișalnița din cadrul Penitenciarului Craiova**, prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, va fi construit un spațiu recreațional și sportiv pentru asigurarea condițiilor optime de relaxare în aer liber, având o suprafață de 230 mp. Acest spațiu cu rol de curte de plimbare va fi conectat la instalația de apă și canalizare, va dispune de un canal colector care facilitează evacuarea apelor pluviale, acces la apă curentă potabilă, va fi prevăzut cu o copertină pe o suprafață de 1/3 din aceasta, băncuțe și mese încastate în beton, sistem de supraveghere video și posturi telefonice pentru asigurarea dreptului la convorbiri telefonice.

Pentru a contribui la transferul cât mai complet al principiului normalității, din sistemul corecțional norvegian în cel românesc, suprafața spațiului recreațional și sportiv va fi amenajată parțial cu covor de gazon natural, iar pe restul suprafeței va fi prevăzut gazon pentru sport, rezistent la călcare. Întreaga suprafață de gazon va fi prevăzută cu alei realizate din piatră încastată în pământ și cu băncuțe și mese de-a lungul acestora. De asemenea, vor fi prevăzute din loc în loc insule cu plante decorative, flori, arbuști, arbori pitici, conifere pitice și târâtoare, stâncării realizate din piatră naturală.

În mijlocul spațiului recreațional și sportiv se va realiza o fântână arteziană de curte, din piatră de munte, cu acționare electrică, precum și o sursă de apă potabilă, cu încadrare în aceeași temă. În spațiul recreațional și sportiv va fi realizat un covor asfaltic cu o suprafață de 50 mp pentru practicarea unor sporturi de echipa gen baschet și volei.

Împrejmuirea zonei de recreere se va realiza din gard construit din plasă de sârmă sudată, cu înălțimea de minim 3m, cu supraînălțare de 0,90 m din ruloari de sârmă ghimpată cu lamele.

La nivelul Penitenciarului **Giurgiu**, odată cu modernizarea curților de plimbare existente, vor reieși 11 curți noi de plimbare cu o suprafață totală de aproximativ 3.862 mp. Fiecare curte de plimbare va fi acoperită pe o treime din suprafață cu o copertină metalică și pe două treimi cu planșeu din plasă de sârmă sudată, apa pluvială de pe învelitoare fiind colectată prin intermediul unui sistem de jgheaburi și burlane. Fiecare curte de plimbare va dispune de grup sanitar, instalație interioară de canalizare, bănci încastate în beton și un post telefonic

pentru asigurarea dreptului la convorbiri telefonice. Inițial, prin modernizarea curților de plimbare existente a fost propusă realizarea a 12 curți noi de plimbare, însă, urmare controalelor și a recomandărilor instituțiilor avizate în acest sens, s-a renunțat la curtea de plimbare de pe terasa circulabilă a unui pavilion de deținere, deoarece nu asigură condiții corespunzătoare pentru plimbarea deținuților. În ceea ce privește stadiul acestui obiectiv, facem precizarea că, în anul 2021, Penitenciarul Giurgiu a demarat achiziția pentru contractarea execuției lucrărilor, însă, având în vedere creșterea masivă din acest an a prețurilor materialelor de construcții, la procedura de achiziție nu s-a prezentat niciun ofertant. În acest sens, în luna decembrie 2021, a fost avizat în cadrul Consiliului tehnico-economic al ANP devizul general actualizat în prețuri la zi. Pentru reluarea procedurii de achiziție a execuției lucrărilor, în bugetul anului 2022, Penitenciarului Giurgiu i-au fost prevăzute credite de angajament în acest scop.

La nivelul Penitenciarului **Mărgineni**, odată cu crearea celor 52 noi locuri de cazare vor fi amenajate și două curți de plimbare care vor fi conectate la instalația de apă și canalizare, vor dispune de canal colector care va facilita evacuarea apei pluviale, acces la apă curentă potabilă și vor fi prevăzute cu o copertină, pe o suprafață de 1/3 din suprafața totală a acestora, băncuțe și mese încastate în beton, sistem de supraveghere video și posturi telefonice pentru asigurarea dreptului la convorbiri telefonice. În fiecare curte de plimbare va fi amenajat un grup sanitar cu 2 compartimente separate, unul pentru WC și unul pentru chiuvetă. De asemenea, în cadrul aceluiași proiect, vor fi realizate o sală de sport și un teren de sport cu gazon sintetic.

La nivelul Penitenciarului **Galați**, prin realizarea celor 2 obiective de investiții urmează a fi realizate 7 curți de plimbare care vor fi acoperite pe o treime din suprafață, vor dispune de băncuțe, posturi telefonice, sistem de supraveghere și vor fi împrejmuite cu gard din beton armat, fiind destinate plimbării deținuților custodiați în regimul de maximă siguranță și închis. Curțile de plimbare vor asigura drepturile deținuților prevăzute de *Legea nr. 254/2013*, prin amenajarea lor conform standardelor minime legale și mărirea timpilor alocați activităților de plimbare și de mentinere a unui tonus fizic și psihic corespunzător. Aceste măsuri au un efect direct în distragerea/reorientarea deținuților de la alte preocupări negative, aspecte care, per ansamblu, conduc la reducerea agresivității în rândul acestora, la îmbunătățirea condițiilor de detenție și inducerea unui climat corespunzător.

Referitor la paragraful 84 din Raportul CPT:

Pentru fiecare deținut se întocmește *Planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică*, în care se precizează activitățile și programele de educație, asistență psihologică și asistență socială în care acesta urmează a fi inclus pe perioada deținerii, conform prevederilor legale în vigoare. *Planul* se completează și se modifică ori de câte ori este necesar. Varianta inițială, precum și cea revizuită a *Planului* conțin acordul administrației locului de deținere, prin contrasemanarea de către membrii comisiei, precum și consimțământul informat al persoanei private de libertate. Deciziile adoptate în cadrul

comisiilor constituite la nivelul locurilor de deținere se întemeiază pe rezultatele evaluării de specialitate a persoanelor condamnate. Evaluarea este parte integrantă a lucrului în echipă multidisciplinară și are în vedere identificarea principalelor caracteristici și nevoi, în scopul orientării intervenției, utilizând instrumente specifice, aplicate la nivel național (Decizia nr. 775/2021 privind aprobarea Instrumentelor standard de evaluare a activității persoanelor private de libertate, Decizia nr. 642/2016 instrument standard de evaluare a activităților desfășurate de persoanele internate).

Instrumentul utilizat de către administrația penitenciarelor, pentru informarea persoanelor private de libertate cu privire la posibilitățile de educare pe care le au pe timpul detenției constă în *Oferta standardizată de programe și activități educative, de asistență psihologică și asistență socială*. Aceasta este prezentată sub forma unui inventar al tuturor activităților și programelor de reintegrare socială disponibile la nivelul sistemului penitenciar, incluzând o descriere succintă a acestora, precum și beneficiile obținute în urma participării. Informațiile sunt organizate corespunzător momentelor traseului execuțional penal și ținând cont de complexitatea și adresabilitatea fiecărui tip de activitate/program. De asemenea, sunt enumerate categoriile de personal din cadrul structurii de reintegrare socială și atribuțiile acestora.

Oferta este actualizată, anual, de către Administrația Națională a Penitenciarelor, fiind pusă la dispoziția unităților penitenciare subordonate în format electronic, pe Portalul intern ANP. Fiecare unitate penitenciară, diversifică și particularizează *Oferta*, în plan local, luând în considerare nevoile beneficiarilor. Aceasta este adusă la cunoștința persoanelor private de libertate în perioada de carantină și observare și este expusă, permanent, în locuri vizibile și accesibile deținuților.

Limitarea demersurilor de reintegrare socială desfășurate față-în-față a reprezentat o consecință a măsurilor de protecție, prevenire și distanțare socială, impuse de prevenirea infectării cu SARS-COV-2 și a contribuit, alături de alți factori, la scăderea numărului de ore petrecute de către persoanele private de libertate în afara camerelor de deținere. În același context pandemic, activitățile prioritare ale personalului de specialitate au constat, pe de o parte, în informarea permanentă a deținuților, iar pe de altă parte, în monitorizarea stării de spirit și acordarea unei atenții sporite categoriilor de persoane vulnerabile (ex.: cu afecțiuni psihice, cu risc de suicid, cunoscute ca foste consumatoare de droguri sau aflate în tratament de substituție), cu risc pentru siguranța locului de deținere (ex.: lideri informali sau persoane cu potențial de organizare a unor acte de dezordine, persoane cu multiple sancțiuni disciplinare), precum și altor persoane private de libertate, aparținând unor grupe de risc, identificate la nivel local. Totodată, pentru a asigura caracterul funcțional al interrelaționării, administrația penitenciarelor a valorificat modalitățile alternative de comunicare la distanță, utilizând intensiv convorbirile online, utilizarea studioului radio-TV, mijloacele tehnice de comunicare la distanță, pentru desfășurarea cursurilor școlare, de formare profesională, respectiv a activităților organizate în parteneriat cu reprezentanți ai comunității.

În acord cu măsurile de relaxare dispuse la nivel național, prin Planurile de măsuri transmise începând cu luna mai 2021, a fost avută în vedere creșterea posibilității de participare fizică a persoanelor private de libertate la activități de reintegrare socială, desfășurate în spații închise. De asemenea, au fost reluate activitățile desfășurate față în față de către colaboratori, inclusiv cele derulate în comunitate.

Referitor la paragraful 85 din Raportul CPT:

În anul 2020, a fost realizată o evaluare multianuală a implementării *Sistemului de creditare*, la nivelul unităților penitenciare, în perioada 2016-2020. Dintre principalele concluzii, menționăm accesul relativ facil al deținuților la acordarea recompenselor cu ridicarea unei măsuri disciplinare aplicate anterior, precum și posibilitatea acumulării, în timp, a unui număr crescut de credite - în special pentru participarea la activități lucrative, dar ținând cont și de quantumul scăzut al creditelor utilizate prin recompensare. Concluziile evaluării au fundamentat demersurile de modificare și completare a *Deciziei nr. 443/2016 privind aprobarea Procedurii de lucru pentru acordarea recompenselor pe baza Sistemului de creditare a participării la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, activități lucrative, precum și la prevenirea situațiilor de risc*, urmărindu-se respectarea principiului echității și proporționalității în procesul de recompensare/sanționare.

În ceea ce privește întocmirea *Planului individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică*, în anul 2020, *Decizia nr. 443/2016 privind aprobarea Procedurii de lucru pentru acordarea recompenselor pe baza Sistemului de creditare a participării la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, activități lucrative, precum și la prevenirea situațiilor de risc* a fost modificată și completată, subliniindu-se faptul că includerea persoanelor private de libertate la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială creditate se realizează ținând cont de prioritățile stabilite în *Plan*, în condițiile responsabilizării individuale a persoanelor private de libertate, în vederea compensării nevoilor și diminuării riscurilor identificate.

Referitor la paragraful 86 din Raportul CPT:

Legislația privind aplicarea regimului penitenciar în România are la bază principiul progresiv/regresiv în ceea ce privește trecerea dintr-un regim de executare în altul.

Dispozițiile legale dau posibilitatea deținuților de a accede către regimurile de executare mai permissive, chiar de la regimul de maximă siguranță până inclusiv la regimul de executare deschis, dar sunt prevăzute și situațiile în care regimul de executare este schimbat într-unul mai sever, în cazurile în care deținuții nu respectă regulile de ordine și disciplină.

Concret, conform art. 40 alin. 6 din Legea nr. 254/2013, schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate într-unul mai sever se poate dispune, în orice moment al executării pedepsei, dacă persoana condamnată a comis o infracțiune sau a fost sancționată disciplinar pentru o abatere disciplinară **foarte gravă sau pentru mai multe abateri disciplinare grave.**

În consecință, arătăm că măsurile luate pe parcursul executării pedepselor privative de libertate corespund comportamentului adoptat de persoanele private de libertate, iar în cazurile în care regimul de executare a fost schimbat într-unul mai sever, la o nouă analiză, există posibilitatea revenirii la regimul mai permisiv dacă deținutul a dovedit că respectă normele de disciplină și ordine interioară și arată interes pentru activitățile educative și lucrative.

Referitor la paragraful 87 din Raportul CPT:

În privința vulnerabilității anumitor categorii de persoane private de libertate, facem precizarea că personalul responsabil cu desfășurarea activităților și programelor recuperative asigură măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor formative prestabilite, în condiții de grijă și respect pentru particularitățile beneficiarilor, cu evitarea oricărei forme de discriminare.

Pentru categoria deținuților clasificate ca vulnerabile, în anul 2021 a fost completată *Oferta de activități și programe de educație, asistență psihologică și asistență socială disponibilă la nivelul sistemului penitenciar*, cu un proiect de activitate special destinat persoanelor cu dizabilități. Scopul acestuia vizează menținerea/ameliorarea statusului psihosocial al persoanelor cu dizabilități care execută o măsură sau pedeapsă privativă de libertate, prin accesibilizarea demersurilor de reintegrare socială desfășurate la nivelul sistemului penitenciar, contribuind, astfel, la transpunerea în politicile naționale favorabile incluziunii, a prevederilor Rezoluției Adunării Generale ONU 73/177 "Drepturile omului în administrarea justiției".

De asemenea, pe parcursul anului 2021, în cadrul proiectului *CHILD - Children's Inclusion by Learning and Developing* ("Reintegrarea socială a minorilor prin învățare și dezvoltare personală"): au fost organizate 2 sesiuni de instruire a personalului care desfășoară activități cu minorii și tinerii privați de libertate și a fost dezvoltat un program de educație emoțională și comportamentală pentru persoanele internate de etnie romă și alți minori și tineri vulnerabili, care a fost inclus în *Oferta de activități și programe de educație, asistență psihologică și asistență socială disponibilă la nivelul sistemului penitenciar*.

Referitor la paragraful 88 din Raportul CPT:

Arestații preventiv pot participa la activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, la solicitarea acestora, aprobată de directorul penitenciarului. Participarea este condiționată de natura infracțiunii comise, durata arestului preventiv, regimul de executare, riscul pentru penitenciar, vârstă, comportamentul în penitenciar și starea de sănătate fizică și mintală.

Pentru această categorie juridică se au în vedere, cu precădere, activități de reintegrare socială de scurtă durată, de tip facultativ, orientate spre stimularea cunoașterii, creativității, dezvoltarea și exersarea deprinderilor practice, artistice, literare, muzicale, plastice, tehnice, precum și spre menținerea tonusului fizic și psihic corespunzător.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Cu privire la timpul alocat plimbării zilnice, datele au fost incluse la răspunsul dat față de cele consemnate în paragraful 93.

Referitor la paragrafele 89, 90 și 91 din Raportul CPT:

La data de 31.01.2022 în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor se găseau 23.010 persoane (21993 bărbați și 1017 femei).

Situația efectivelor conform duratei pedepselor/sanctiunilor aplicate de instanțele de judecată, se prezintă astfel:

Anexa C2:

Tipul pedepsei/Durata	Sub 1 an închisoare	1 - 2 ani închisoare	2 - 5 ani închisoare	5 - 10 ani închisoare	10 - 15 ani
Total pedepse aplicate	584	2053	7724	5214	2048

Tipul pedepsei/Durata	10 - 15 ani	15 - 20 ani	Peste 20 ani	Detențiune pe viață	Total
Total pedepse aplicate	2048	1084	893	190	19790

Tipul/Durata sancțiunii	sub 1 an	1 - 2 ani	2 - 5 ani	5 - 10 ani	10 - 15 ani	Peste 15 ani	Total
C.D.	9	39	131	49	37	3	268

Tipul/Durata sancțiunii	sub 1 an	1 - 2 ani	2 - 5 ani	Total
C.E.	69	116	41	226

La aceeași dată erau custodiate un număr de 1.872 persoane arestate preventiv, și un număr de 854 persoane condamnate prin hotărârea primei instanțe.

Analizând modalitatea de transpunere în practică a regimului de maximă siguranță, comparativ cu cel închis, este de subliniat faptul că ambele au fost gândite astfel încât să încurajeze comportamente, atitudini și abilități care să contribuie la reintegrarea socială, diferența dintre acestea fiind dată de modalitatea de acordare a drepturilor bazată pe disciplina liber consimțită în vederea folosirii cu bună credință a libertăților ce le sunt conferite. Menționăm cu titlu de exemplu acordarea dreptului la vizită, a cărei durată este aceeași pentru ambele categorii, singura diferență fiind dată de periodicitatea acordării

acestui drept: 3 vizite/ lună, în cazul regimului de maximă siguranță și 5 vizite pe lună în cazul regimului închis. Aplicarea regimului de maximă siguranță nu presupune aplicarea mijloacelor de imobilizare sau adoptarea unor măsuri de siguranță sporite, care să depășească proporționalitatea situației de fapt, generată doar de încadrarea persoanei condamnate în acest regim de executare. În toate situațiile, folosirea mijloacelor de imobilizare este permisă doar dacă alte măsuri de menținere a ordinii și disciplinei deținuților au fost neîndeplătoare, astfel încât orice activitatea desfășurată cu persoanele private de libertate să se realizeze în condiții de siguranță.

În anul 2021, efectivul mediu de persoane private de libertate cumulat de la începutul anului a fost de 22.565 de persoane private de libertate. Dintre acestea au fost selecționat și repartizat la muncă un procent de 21,64% din totalul custodiat, iar în termeni nominali s-a înregistrat o creștere de aproximativ 220 de persoane private de libertate/lună (de 4.664 în 2020 la 4.884 în 2021).

În anul 2021, *Oferta activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială* a fost completată cu două proiecte de activitate orientate spre valorificarea deprinderilor practice ale deținuților și dezvoltarea unei atitudini corespunzătoare față de muncă (proiectele *"Instruire într-o meserie prin activități practice"* și *"Educație prin muncă"*). Activitățile au adresabilitate generală și presupun implicarea persoanelor pe parcursul a mai multor ședințe, atât în activități teoretice, cât și practice.

De asemenea, a fost dezvoltat și implementat la nivelul unităților penitenciare, **Proiectul Campaniei de conștientizare a persoanelor private de libertate pentru valorificarea propriilor resurse**, care urmărește creșterea șanselor de asumare a unui mod de viață responsabil și adoptarea unor atitudini prosoziale.

În vederea creșterii șanselor de incluziune socială, a fost revizuit conținutul **Programului de pregătire pentru liberare**, care, suplimentar informațiilor oferite, urmărește și dezvoltarea capacității acestora de a valorifica resursele proprii, precum și cele comunitare. De asemenea, programul are prevăzute activități care presupun utilizarea echipamentelor IT și căutare/accesarea unor informații/servicii prin intermediul internetului.

Cu scopul de a asigura un caracter divers și complex al conținuturilor informaționale destinate beneficiarilor demersurilor, în anul 2021, au fost elaborate cinci (5) module de asistență psihologică, ce sunt utilizate independent. Aceste module prezintă abordări terapeutice diferite și sunt organizate în cadrul **Programului de asistență psihologică specifică pentru reducerea manifestărilor agresive/violente**.

Reprezentarea neomogenă a participării deținuților la programe și activități se datorează și unor factori subiectivi: arhitectonica spațiului de detenție, accesul la resurse umane și materiale, nivelul de dezvoltare socio-economică a zonei de inserție a penitenciarului, managementul activităților din plan local etc. La nivel sistemic, există o preocupare permanentă pentru creșterea implicării persoanelor private de libertate ce execută pedeapsa în regimuri restrictive în activități care să faciliteze reintegrarea socială.

Pentru asigurarea resursei umane, în prima jumătate a anului 2021, au fost organizate mai multe sesiuni de ocupare a funcțiilor de specialitate din domeniul reintegrare socială precum ofițer și agent educație, psiholog, asistent social și preot.

Raportat la perioada afectată de contextul pandemic, toate măsurile implementate la nivelul sistemului penitenciar au subscris standardelor stabilite de către autorități, aplicabile la nivel național, urmărindu-se, cu prioritate, limitarea infectării populației și menținerea sănătății fiecărui cetățean, inclusiv a celor aflați în stare privativă de libertate. Astfel, limitarea demersurilor de reintegrare socială desfășurate față-în-față, a reprezentat o consecință a măsurilor de protecție, prevenire și distanțare socială, impuse de prevenirea infectării cu SARS-COV-2 și a contribuit, alături de alți factori, la scăderea numărului de ore petrecute de către persoanele private de libertate în afara camerelor de deținere.

În context pandemic, activitățile prioritare ale personalului de specialitate au constat, pe de o parte, în informarea permanentă a deținuților, iar pe de altă parte, în monitorizarea stării de spirit și acordarea unei atenții sporite categoriilor de persoane vulnerabile (ex.: cu afecțiuni psihice, cu risc de suicid, cunoscute ca foste consumatoare de droguri sau aflate în tratament de substituție), cu risc pentru siguranța locului de deținere (ex.: lideri informali sau persoane cu potențial de organizare a unor acte de dezordine, persoane cu multiple sancțiuni disciplinare), precum și altor persoane private de libertate, aparținând unor grupe de risc, identificate la nivel local. În consecință, centrul intervențiilor a vizat acordarea asistenței psihologice și sociale individuale, pentru prevenirea producerii evenimentelor negative și conservarea statusului psihosomatic al deținuților.

Totodată, pentru a asigura caracterul funcțional al interrelaționării, administrația penitenciarelor a valorificat modalitățile alternative de comunicare la distanță, utilizând intensiv convorbirile online, utilizarea studioului radio-TV, mijloacele tehnice de comunicare la distanță, pentru desfășurarea cursurilor școlare, de formare profesională, respectiv a activităților organizate în parteneriat cu reprezentanți ai comunității.

În acord cu măsurile de relaxare dispuse la nivel național, prin Planurile de măsuri transmise începând cu luna mai 2021, a fost avută în vedere creșterea posibilității de participare fizică, a persoanelor private de libertate la activități de reintegrare socială, desfășurate în spații închise. De asemenea, au fost reluate activitățile desfășurate față în față de către colaboratori, inclusiv cele derulate în comunitate.

Pentru asigurarea resursei umane, în prima jumătate a anului 2021, au fost organizate mai multe sesiuni de ocupare a funcțiilor de specialitate din domeniul reintegrare socială precum ofițer și agent educație, psiholog, asistent social și preot.

Pe parcursul anului 2021, 2.051 persoane private de libertate au fost incluse în activități de informare și consiliere profesională, respectiv medierea muncii, demersuri derulate de către unitățile penitenciare în colaborare cu personal specializat din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă sau al furnizorilor de servicii din sectorul public sau privat.

Referitor la paragraful 92 din Raportul CPT:

Conform art. 34 din Legea nr. 254/2013, regimul de maximă siguranță se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa detenției pe viață și persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii mai mare de 13 ani, precum și celor care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului.

În mod excepțional, natura și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și persoana condamnatului pot determina includerea persoanei condamnate în regimul de executare imediat inferior ca grad de severitate (**regimul închis - în mod excepțional**).

Regimul de maximă siguranță nu se aplică următoarelor persoane condamnate:

- a) care au împlinit vârsta de 65 de ani;
- b) femeilor însărcinate sau care au în îngrijire un copil în vârstă de până la un an;
- c) persoanelor încadrate în gradul I de invaliditate, precum și celor cu afecțiuni locomotorii grave.

La stabilirea riscului pe care îl prezintă deținutul pentru siguranța penitenciarului sunt luate în considerare următoarele criterii:

- a) săvârșirea infracțiunii prin folosirea armelor de foc ori prin cruzime;
- b) evadarea ori părăsirea locului de muncă în prezenta pedepsei sau în pedepsele anterioare;
- c) tentativa de evadare, forțarea dispozitivelor de siguranță ori distrugerea sistemelor de siguranță;
- d) neprezentarea nejustificată a deținutului la data și ora stabilite din permisiunea de ieșire din penitenciar;
- e) introducerea, deținerea sau traficul de arme, materiale explozive, droguri, substanțe toxice ori alte obiecte și substanțe care pun în pericol siguranța penitenciarului, misiunilor sau a persoanelor;
- f) instigarea, influențarea sau participarea în orice mod la producerea de revolte sau luări de ostacități;
- g) apartenența la grupări de crimă organizată, coordonarea activităților infracționale ori de tip terorist;
- h) acte de violență soldate cu vătămări corporale ori deces împotriva personalului sau a altor persoane;
- i) informațiile privind profilul psihosocial rezultate în urma evaluărilor stabilite de reglementările în vigoare.

Evaluarea inițială a riscului deținuților pentru siguranța penitenciarului se realizează de către Comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, cu ocazia individualizării și stabilirii regimului de executare.

Referitor la paragraful 93 din Raportul CPT:

Legislația aplicabilă în domeniu prevede că fiecărei persoane condamnate i se asigură zilnic plimbarea în aer liber timp de minimum o oră, în funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate.

Legea de executare a pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal stabilește timpul minim de plimbare pe care unitățile penitenciare trebuie să îl asigure persoanelor private de libertate, urmând ca administrația unităților să maximizeze acest timp de plimbare, în funcție de posibilitățile arhitecturale.

În aceste coordonate, Administrația Națională a Penitenciarelor a efectuat o consultare a tuturor unităților penitenciare privind posibilitatea introducerii în legislație a obligației locului de deținere de a asigura dreptul la plimbare zilnică minimum 2 ore pentru toate categoriile de persoane private de libertate. Din analiza răspunsurilor, a rezultat că infrastructura unităților și activitățile lucrative desfășurate de persoanele custodiate nu permit asigurarea dreptului la plimbare zilnică de minimum 2 ore pentru toate categoriile de persoane private de libertate, în toate locurile de deținere.

Cu scopul de a asigura un caracter divers și complex al conținuturilor informaționale destinate beneficiarilor demersurilor, în anul 2021, au fost elaborate cinci (5) module de asistență psihologică, ce sunt utilizate independent. Aceste module prezintă abordări terapeutice diferite și sunt organizate în cadrul *Programului de asistență psihologică specifică pentru reducerea manifestărilor agresive/violente*.

Conform *Legii nr. 254/2013*, deținuții aflați în regim de maximă siguranță, desfășoară programe și activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, individual sau în grupuri mici, în locuri anume destinate, sub supraveghere continuă.

Deținuții din regimul de maximă siguranță care nu prestează muncă sau nu participă la activități de instruire școlară ori formare profesională desfășoară, în limita a minimum 3 ore pe zi, activități de plimbare, activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, sportive și religioase, conform dispozițiilor din Regulamentul de aplicare a *Legii nr. 254/2013*. Persoanele private de libertate clasificate în regimul de maximă siguranță au acces la activitățile și programele de educație, asistență psihologică și asistență socială prevăzute în Oferta disponibilă la nivelul locului de deținere, conform recomandărilor consemnate în *Planul individualizat*, ținând cont de nevoile și resursele identificate în urma evaluării multidisciplinare.

Cu respectarea cerințelor de disciplină, la nivelul unităților din sistemul administrației penitenciare, se încurajează organizarea de puncte de lucru interioare sau ateliere ocupaționale, astfel încât deținuții din regimul de maximă siguranță să petreacă un interval de timp cât mai mare în afara camerelor de deținere, creând prin aceasta premisele pentru progresia lor către un regim cu mai puține restricții, precum și pregătirea pentru liberarea și reinserția lor în societate.

Activitățile astfel petrecute în afara camerelor de deținere contribuie la promovarea sănătății lor fizice și mentale, respectiv la dezvoltarea respectului de sine și simțul responsabilității,

precum și la adoptarea unei atitudini și competențe care să ajute persoanele aflate în detenție să evite săvârșirea de abateri disciplinare ori de noi infracțiuni.

Referitor la paragraful 94 din Raportul CPT:

Criteriile și procedura de stabilire a riscului sunt stabilite de art. 27 - 29 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016.

În Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 4800/2018, au fost incluse **dispoziții ce privesc analizarea periodică a măsurilor de siguranță dispuse de administrația locului de deținere față de persoanele custodiate, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, după cum urmează:**

ART. 110

(1) Scoaterea persoanelor private de libertate din camere, pentru executarea activităților prevăzute în programul zilnic, se realizează de către supraveghetori.

(...)

(6) Periodic, dar nu mai târziu de 7 zile de la data aplicării sau de la data ultimei analize, situația persoanelor pentru care s-a dispus aplicarea mijloacelor de imobilizare în interiorul locului de deținere, cu prilejul scoaterii din cameră, va fi reanalizată de către șeful secției de deținere, care, după consultarea psihologului și educatorului secției, propune încetarea/menținerea/modificarea măsurilor de siguranță aplicate. Analiza se face pentru fiecare persoană privată de libertate în parte și cuprinde situația juridică, disciplinară, motivul aplicării mijloacelor de imobilizare, modul de aplicare pe traseele și, pentru activitățile la care participă, propunerile de încetare/menținere/modificare a măsurilor de siguranță aplicate și se păstrează la șeful serviciului siguranță.

Având în vedere faptul că normele interne nu permit folosirea deținuților care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului la activități cu caracter gospodăresc necesare unității, la nivelul locurilor de deținere se analizează posibilitatea implicării acestora la activități în regim de prestări servicii în interiorul penitenciarului, în spații prevăzute cu dispozitive de închidere sigure și sub supraveghere permanentă.

Referitor la paragraful 95 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor continuă demersurile pentru asigurarea independenței profesionale a serviciilor medicale, aspect care va fi evidențiat și la nivel de prevedere legislativă, fiind deja inclusă o astfel de propunere în proiectul de *Ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției privind activitatea de acordare a asistenței medicale, a tratamentului și îngrijirilor persoanelor private de libertate aflate în locurile de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor* [art.4, alin.(1) din proiect].

De asemenea, în același proiect de ordin, este subliniată și atribuția structurii de specialitate din Administrația Națională a Penitenciarelor, privind colaborarea cu Ministerul Sănătății și unitățile descentralizate ale acestuia [art.2, alin. (1) din proiect].

Implicarea Ministerului Sănătății:

Urmare a colaborării între Administrația Națională a Penitenciarelor și Avocatul Poporului, în luna septembrie 2021, Instituția Avocatului Poporului a emis către Ministerul Sănătății o *recomandare (Recomandarea 142) pentru respectarea dreptului la ocrotirea sănătății a persoanelor private de libertate, de către personalul medical din sistemul sanitar public.* Prin adresa nr. 1099/2021, Ministerul Sănătății a informat Avocatul Poporului, instituție care, ulterior, a informat Administrația Națională a Penitenciarelor asupra faptului că Ministerul Sănătății și-a însușit această recomandare. Astfel, Ministerul Sănătății a adus în atenția tuturor unităților medicale publice obligația de a răspunde solicitărilor formulate de către instituțiile subordonate Ministerului Justiției, cu privire la asigurarea serviciilor de asistență medicală pentru persoanele private de libertate.

Referitor la paragrafele 96, 97, 98 și 99 din Raportul CPT:

Referitor la lipsa de personal din cadrul **sectorului medical**, din unitățile penitenciare susmenționate, precizăm faptul că, în intervalul 16.09.2020 - 31.01.2022, Administrația Națională a Penitenciarelor a scos la concurs, din sursă externă, un număr de 57 posturi, după cum urmează:

Penitenciarul CRAIOVA

- 2020 - 4 posturi de medic și 4 posturi de asistent medical
- 2021 - 7 posturi de medic și 2 posturi de asistent medical

Penitenciarul GALAȚI

- 2020 - 1 post de medic și 1 post de agent
- 2021 - 3 posturi de medic și 1 post de asistent medical

Penitenciarul GIURGIU

- 2020 - 4 posturi de medic și 3 posturi de agent
- 2021 - 10 posturi de medic și 4 posturi de asistent medical

Penitenciarul MĂRGINENI

- 2020 - 2 posturi de medic și 4 posturi de agent
- 2021 - 7 posturi de medic

Evoluția personalului din sectorul medical în cele 4 unități penitenciare este următoarea:

Anexa C3:

Penitenciarul	31.12.2020	31.05.2021	31.01.2022
Craiova	11	14	17 (dintre care unul medic psihiatru)
Giurgiu	17	17	13 (4 in procedura de concurs/incadrare)
Galați	13	13	15

Mărgineni	12	12	16 (nu au medic psihitru)
-----------	----	----	----------------------------

Politica de resurse umane a sistemului penitenciar, raportat la domeniul serviciilor medicale, vizează aplicarea unei proceduri periodice/continue de scoatere la concurs a posturilor vacante din sectorul medical, implicând și Ministerul Sănătății în acest proces de recrutare și organizare. Astfel, cu avizul Ministerului Sănătății, se asigură publicarea posturilor vacante de medici din sistemul penitenciar, în revista de specialitate "Viața Medicală", aflată în coordonarea acestui minister. Ultima apariție datează din 19.11.2021 - publicarea a 98 de posturi pentru medici de diferite specialități.

În conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Justiției nr. 5123/C/14.12.2018 statul de organizare a Penitenciarului Giurgiu a fost suplimentat cu un număr de 40 de posturi (2 ofițeri și 38 agenți), care au fost repartizate în sectorul Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar.

Referitor la paragrafele 100 și 101 din Raportul CPT:

În legislația execuțional-penală există prevederi referitoare la acordarea asistenței medicale de urgență persoanelor private de libertate, art. 35, alin. (1) și alin. (2) din Ordinul comun al ministrului justiției și ministrului sănătății nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor:

„(1) Urgențele medico-chirurgicale sunt prezentate la cabinetul medical de îndată, unde medicul și/sau asistentul medical iau/ia măsurile necesare în limita competenței.

(2) Urgențele medico-chirurgicale care nu pot fi rezolvate în unitate se prezintă la unitatea spitalicească cea mai apropiată, cu înștiințarea conducerii penitenciarului privind situația ivită, în vederea asigurării mijlocului de transport și a escortei necesare sau, după caz, cu apelarea serviciului județean de ambulanță”.

Administrația Națională a Penitenciarelor are în vedere elaborarea unui mecanism intern (*sub forma unei aplicații informatice*), prin care persoanele aflate în detenție să poată depune cereri direct către compartimentul medical, fără ca acestea să fie gestionate prin intermediul personalului sectorului operativ.

Referitor la recomandarea CPT privind achiziția unui defibrilator, nebulizator și oxigen, precum și a unui aparat EKG de către fiecare unitate, facem mențiunea că, în anul 2021, a fost emisă Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.1017/2021 privind amenajarea cabinetelor medicale din sistemul penitenciar, act normativ prin care fiecare cabinet medical va fi dotat cu aparatura medicală necesară, conform standardelor în vigoare. Implementarea măsurilor prevăzute în Decizia anterior menționată se întinde pe o perioadă de 3 ani.

Pentru anul 2022 se află în curs de derulare următoarele demersuri:

-stabilirea naturii lucrărilor necesar a fi executate pentru amenajarea minimă obligatorie a cabinetelor medicale în raport cu Standardele aprobate de Ministerul Sănătății;

-identificarea aparaturii și echipamentelor medicale care pot face obiectul achiziției în regim centralizat, întocmirea specificațiilor tehnice pentru acestea și încheierea acordurilor-cadru.

Referitor la paragraful 103 din Raportul CPT:

În registrul demersurilor preventive pe linia asistenței medicale a persoanelor custodiate, precizăm extinderea programelor de screening pentru creșterea accesului la tratament a persoanelor private de libertate infectate cu HIV, VHB și VHC, respectiv pentru reducerea complicațiilor determinate de aceste infecții, care pot evolua către *ciroza*, *carcinom celular*, putându-se solda chiar cu decesul pacientului. Astfel, în perioada ianuarie- septembrie 2021, au fost derulate o serie de activități, precum:

-În baza protocolului de colaborare cu Spitalul Universitar de Urgență București - *axat pe continuarea proiectului de screening pentru detectarea hepatitei C la nivelul populației custodiate (demarat în anul 2020)* - au fost desfășurate acțiuni de screening în 7 unități penitenciare. Activitățile vor fi continuate și pe parcursul anului 2022.

-În baza protocolului de colaborare cu Institutul de Virusologie „Ștefan S. Nicolau”, se află în derulare un program de screening pentru populația carcerală considerată la risc pentru infecția cu virusul hepatitic B, respectiv pentru persoanele private de libertate confirmate cu infecție HIV (*posibili foști consumatori de droguri injectabile IV, persoane cu comportament sexual la risc, persoane cu tatuaje etc.*).

-În baza protocolului de colaborare cu Institutul Național de Pneumoftiziologie Marius Nasta, care ca scop diagnosticarea tuberculozei pulmonare în rândul populațiilor vulnerabile, au fost desfășurate activități de screening în 15 unități penitenciare.

Pe durata anului 2021, prin protocoale de colaborare sus-menționate au fost efectuate aproximativ 10.500 teste de screening în rândul persoanelor private de libertate.

Începând cu luna ianuarie 2021, la nivelul Penitenciarului de femei Ploiești-Târgșorul Nou, și-a început activitatea un medic în specialitatea ginecologie, astfel încât va fi asigurată evaluarea medicală recomandată.

Persoanele private de libertate beneficiază de toate programale naționale de prevenție prin vaccinare derulate de Ministerul Sănătății, astfel încât la momentul derulării unor astfel de campanii de vaccinare împotriva Hepatitei A și B, și persoanele private de libertate vor intra în categoria beneficiarilor.

Referitor la paragraful 104 din Raportul CPT:

În coordonatele protocolului de colaborare încheiat (la data de 04.12.2015) între Administrația Națională a Penitenciarelor și Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, Administrația Națională a Penitenciarelor va înainta o solicitare către Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” pentru derularea unor cursuri de training pentru personalul medical din sistemul penitenciar.

Personalul medical examinează întotdeauna deținuții implicați în agresiuni fizice, consemnând leziunile constatate într-un registru special destinat denumit Registrul de leziuni traumatice. Fiecare poziție (număr curent) din Registrul de leziuni traumatice corespunde

unei Note de informare, care detaliază leziunile constatate atât printr-o descriere morfologică, cât și printr-o anexă conținând reprezentarea topografică a eventualelor mărci traumatiche, schițe anatomice topografice predefinite, așa cum sunt cele prevăzute în *Protocolul de la Istanbul* și *Protocolul Minnesota*. Aceste informații medicale coroborate cu informațiile referitoare la circumstanțele producerii evenimentului servesc la întocmirea sesizării neîntârziată a faptelor, către unitatea teritorială de parchet și la informarea judecătorului de supraveghere a privării de libertate, privind incidentul soldat cu urme de violență corporală.

Această procedură a fost înaintată sub forma de instrucțiuni transmise unităților subordonate prin adresa nr. 65990/DM/21.12.2017, iar periodic este reiterată necesitatea respectării aspectelor privind constatările leziunilor/urmelor de violență/agresiunilor fizice. Aceste aspecte vor fi reliefate în mod distinct în următoarele proiecte legislative execuțional-penale. De asemenea, în cazul în care deținutul nu declară agresiunea fizică, dar leziunile constatate sunt sugestive pentru posibilă agresiune, sunt urmate procedurile descrise anterior privind sesizarea parchetului teritorial.

Reamintim demersul Administrației Naționale a Penitenciarelor privind implementarea camerei operaționale. Implementarea la nivelul ANP a camerei operaționale. Prin acest mecanism ofițerii specialiști verifică toate incidentele produse în unitățile subordonate, modul de gestionare a acestora, imaginile video surprinse și conformitatea documentelor întocmite. De asemenea, este verificat modul în care sunt completate documentele în care sunt evidențiate urmele de agresiune și conformitatea efectuării operațiunilor de consemnare.

În cazul în care persoana condamnată acuză violențe sau prezintă urme de violență, are posibilitatea de a solicita să fie examinată de un medic legist. Certificatul medico-legal se anexează la fișa medicală, după ce deținutul a luat cunoștință de conținutul său, sub semnătură. În cazul în care solicitantul nu are sume de bani evidențiate în contul personal sau în fișa contabilă nominală, administrația penitenciarului suportă cheltuielile ocazionate de examenul medical, acestea urmând a fi recuperate ulterior pe parcursul executării pedepsei, în momentul în care persoana condamnată va avea sume disponibile în contul personal sau în fișa contabilă nominală.

Referitor la paragraful 105 din Raportul CPT:

Pentru îndeplinirea acestei recomandări, Administrația Națională a Penitenciarelor a efectuat demersurile necesare către Ministerul Sănătății și Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”, în vederea analizării necesității de modificare a legislației privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală (Ordonanța Guvernului nr.1/2000).

Corespondența cu Ministerul Sănătății în ceea ce privește solicitarea sprijinului cu privire la analiza posibilităților de completare și modificare a legislației în vigoare în materie a fost inițiată prin adresa ANP nr. 24354/10.02.2022.

Referitor la paragraful 106 din Raportul CPT:

Date fiind reglementările naționale aplicabile și infrastructura existentă, la acest moment, nu se poate renunța la consemnările medicale pe suport de hârtie. Evidențierea administrării tratamentului/efectuării investigațiilor etc. sunt realizate în registre distincte, similar procedurilor sistemului sanitar național. De asemenea, medicina legală/Parchetul solicită exclusiv documente pe suport de hârtie (acestea fiind singurele considerate acte medico-legale).

În prezent este în modernizare și dezvoltare programul informatic utilizat pentru evidența deținuților din sistemul penitenciar românesc (PMSWeb). Această aplicație conține un modul medical care permite utilizarea de către personalul de specialitate a unor instrumente moderne de gestionare a situației medicale a persoanelor custodiate. În acest modul sunt consemnate datele medicale ale pacientului: consulturi medicale, internări în unități spitalicești, diagnostice, tratament recomandat, tratament prescris, recomandări, dependențe etc.

Referitor la paragraful 107 din Raportul CPT:

Deținuții sunt consultați în condiții de confidențialitate; între medic și cei mai mulți pacienți există o relație terapeutică pozitivă; prezența personalului de pază a fost solicitată doar în cazul în care deținutul consultat prezenta un risc pentru oricare dintre categoriile de personal din penitenciar sau pentru ceilalți deținuți. Totuși, dacă personalul medical solicită prezența personalului de pază, acesta nu se implică și nu influențează actul medical. Aceste excepții au în vedere respectarea intimității pacientului prin orice mijloc.

De asemenea, nu au existat situații în care personalul de supraveghere din unitățile penitenciare să solicite și să exercite presiuni asupra personalului medical pentru a-l determina să efectueze examene medicale în prezența acestuia.

Legislația în vigoare prevede, pentru protejarea personalului medical, posibilitatea solicitării prezenței personalului nemedical, în cazul examinării unui deținut încadrat în grad de risc. Personalul din cadrul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar se supune legislației privind respectarea confidențialității, inclusiv în cazul în care desfășoară activitatea de supraveghere pe timpul desfășurării actului medical.

Pentru reiterarea necesității respectării confidențialității actului medical, Administrația Națională a Penitenciarelor va retransmite, către unitățile penitenciare, instrucțiunile necesare în acest sens.

În cazul în care personalul medical intervine pentru a înlătura o condiție sau situație ce are potențialul de a afecta în mod negativ viața sau sănătatea persoanei condamnate, însă aceasta amenință că se va autorăni, că va exercita violențe asupra altor persoane sau va recurge la alte manifestări violente, actul medical se întrerupe, pentru a lua măsurile necesare asigurării siguranței personale.

Deținutului i se asigură dreptul la asistență medicală la depunerea în penitenciar, precum și pe parcursul executării pedepsei privative de libertate ori de câte ori este necesar, la solicitarea persoanei condamnate și la solicitarea sau recomandarea medicului. O atenție

deosebită este acordată semnelor evidente de agresiune, caz în care personalul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a sesiza de îndată procurorul, cu informarea directorului penitenciarului.

Referitor la paragraful 108 din Raportul CPT:

Pentru reiterarea necesității respectării confidențialității diagnosticului medical, ANP va retransmite, către unitățile penitenciare, instrucțiunile necesare în acest sens.

Persoanele private de libertate cu afecțiuni psihice beneficiază de tratament de specialitate în conformitate cu indicațiile medicilor curanți (atât cei din rețeaua sanitară publică, cât și cei din rețeaua sanitară penitenciară), conform legislației în vigoare. Distribuirea tratamentului se face sub stricta supraveghere a personalului medical, ocazie cu care pacientul poate comunica eventuale schimbări în ceea ce privește starea de sănătate.

Referitor la paragraful 109 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor urmărește, în principal, ocuparea posturilor vacante de medici în specialitatea psihiatrie, prin demersuri continue de asigurare a procedurii de scoatere la concurs. Cu toate acestea, similar situației problematice cu care se confruntă rețeaua sanitară publică, deficitul de personal în domeniul psihiatriei este resimțit, în continuare, și la nivelul sistemului penitenciar. Administrația Națională a Penitenciarelor va continua toate demersurile necesare pentru asigurarea asistenței psihiatrice.

Pentru îmbunătățirea asistenței psihiatrice acordate persoanelor private de libertate, Administrația Națională a Penitenciarelor implementează, în parteneriat cu Consiliul Europei, Proiectul "Strengthening the provision of health care and mental health care in prisons in Romania" (Consolidarea asistenței medicale și a îngrijirii sănătății mintale în penitenciarele din România), cu durata de 24 de luni (2022-2023) și un buget de 440.000 euro. Obiectivele proiectului vizează, pe de o parte, elaborarea unui document de strategie/politică privind resursele umane, pentru a atrage personal medical care să lucreze în sistemul penitenciar, precum și formularea unor recomandări privind îmbunătățirea cadrului de reglementare privind acordarea de îngrijiri medicale în sistemul penitenciar. De asemenea, prin activitățile proiectului se va urmări dezvoltarea capacității personalului medical și non-medical de a oferi îngrijiri medicale pacienților care suferă de probleme de sănătate mintală, fiind dezvoltate protocoale specifice de lucru pentru tratamentul deținuților.

Situația încadrării cu medici în specialitatea psihiatrie - 18 psihiatri:

- ANP /DSM - 1 medic
- Penitenciarul Spital Jilava - 3 medici
- Penitenciarul Spital Rahova - 1 medic
- Penitenciarul Spital Mioveni - 2 medici
- Penitenciarul Spital Poarta Albă - 2 medici

- Penitenciarul Spital Târgu Ocna - 1 medic
- Penitenciarul București Jilava - 1 medic
- Penitenciarul București Rahova - 1 medic
- Penitenciarul Galați - 1
- Penitenciarul Iași - 1
- Penitenciarul Craiova - 1
- Penitenciarul Timișoara - 1
- Penitenciarul Bistrița - 1 medic
- Penitenciarul Botoșani - 1 medic

Pe durata anului 2021 au fost încadrați 4 medici psihiatri.

Referitor la paragraful 110 din Raportul CPT:

Menționăm că au fost luate măsurile necesare la momentul vizitei.

La scurt timp, mai exact la data de 26.05.2021, deținuta la care se face referire în Raportul CPT a fost pusă în libertate la expirarea, în termen, a mandatului de executare.

La sfârșitul anului 2021 se aflau în custodia sistemului penitenciar românesc 4333 de deținuți cu patologii psihiatrice.

Preocuparea permanentă pentru asigurarea asistentei medicale curente conform recomandărilor medicilor de specialitate (atât cei din rețeaua sanitară publică, cât și cei din rețeaua sanitară penitenciară) a condus la aprobarea și publicarea în Monitorul Oficial, a *Deciziei directorului general nr. 1066 din 23.11.2021 privind dotarea camerelor de infirmerie, a camerelor de separare ori a camerelor de tranzit, precum și amenajarea și dotarea camerelor de protecție destinate cazării individuale a persoanelor private de libertate vulnerabile.*

Mai mult, ca strategie de abordare a cazurilor pacienților cu afecțiuni psihice, la nivelul sistemului a fost implementat o strategie de gestionare a cazurilor de comportament agresiv care presupune o colaborare mai aplicată între structurile medicală, de reintegrare socială și de siguranța deținerii.

Referitor la paragraful 111 din Raportul CPT:

Administrația Penitenciarului Craiova a depus toate eforturile în vederea acordării unei atenții deosebite deținuților cu afecțiuni psihice. În acest sens, din dispoziția medicului, s-a procedat la internarea în infirmeria unității a deținuților cu astfel de afecțiuni, când starea de sănătate a acestora a necesitat o mai bună monitorizare și tratament medical.

Totodată, trebuie menționat faptul că administrația locului de deținere a întreprins demersuri în vederea internării deținuților, cu tulburări psihice grave, în spitale din rețeaua publică, în cazurile în care evoluția stării de sănătate a necesitat asistență de specialitate.

De asemenea, începând cu data de 01.11.2021, Penitenciarul Craiova are încadrat medic din specialitatea Psihiatrie care asigură asistența medicală de specialitate.

Comisia de experți în psihiatrie constituită la nivelul ANP a constatat că cei 34 de deținuți nu aveau afecțiuni psihiatrice grave care să necesite supraveghere și conduită terapeutică

specială, astfel încât au fost efectuate demersuri privind transferarea acestora, în funcție de regimul de executare, în unități penitenciare la nivelul cărora își desfășoară activitatea personal medical în specialitatea medicină de Familie/Medicină Generală, care poate gestiona și relaționa profesional astfel de cazuri și care continuă, conform legislației în vigoare, legătura cu rețeaua sanitară publică în domeniul psihiatriei.

Referitor la paragraful 112 din Raportul CPT:

Modernizarea cadrului legislativ execuțional-penal a adus în sistemul penitenciar o nouă modalitate de protejare a vieții și integrității persoanelor private de libertate prin cazarea în camera de protecție.

În acest sens, directorul locului de deținere poate dispune, în baza informării personalului direct implicat în activități cu deținutul, cazarea acestuia în camera de protecție dacă există un pericol iminent de producere a unuia din următoarele evenimente:

- a) autovătămare corporală sau suicid;
- b) rănirea altei persoane, dacă nu există posibilitatea separării acestora;
- c) distrugerea de bunuri ori tulburarea în mod grav a ordinii.

Cazarea la camera de protecție se realizează pentru o perioadă de maximum 24 de ore. Pe perioada cazării în camera de protecție, deținutul este consiliat psihologic. Înainte de expirarea celor 24 de ore, medicul și psihologul întocmesc un raport referitor la starea medicală, conduita și concluziile privind starea psihocomportamentală a respectivei persoane, pe care îl înaintează directorului penitenciarului. În perioada cazării în camera de protecție, deținutul este monitorizat de personalul medical, care are obligația de a evalua starea acestuia, ori de câte ori este necesar, dar nu mai puțin de o dată la 4 ore. Personalul de supraveghere monitorizează deținuții cazați temporar în camera de protecție prin observarea stării fizico-psihice și informarea factorilor de răspundere cu privire la posibila deteriorare a stării de sănătate ori iminența producerii de evenimente negative.

În cazuri excepționale, atunci când alte demersuri sau măsuri dispuse la nivelul locului de deținere nu au avut rezultat, se recurge la imobilizarea mecanică a acestora, într-o cameră de cazare în care nu se află alți deținuți, pentru protejarea vieții persoanei imobilizate sau a altor deținuți, ori pentru prevenirea producerii unor pagube majore. Această măsură reprezintă ultimul demers, în situații excepționale, în care deținutul nu răspunde pozitiv eforturilor depuse pentru revenirea la starea de ordine și disciplină.

Procedura conțenționării medicale - începând cu 01.03.2022 se va realiza exclusiv prin implementarea noii proceduri aprobate la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Așadar, **pentru cazurile excepționale, atunci când alte demersuri sau măsuri dispuse nu au avut rezultat, conțenționărie persoanelor private de libertate se va realiza NUMAI sub supraveghere permanentă, într-o cameră de cazare aflată în spațiile alocate infirmeriei medicale, avându-se în vedere protejarea vieții persoanei conțenționate.**

Referitor la paragraful 113 din Raportul CPT:

Persoanele private de libertate pentru care sunt asigurate prezervative sunt exclusiv cele care beneficiază de vizită intimă.

Totodată, programul schimbului de seringi, s-a derulat la nivelul unităților penitenciare în perioada 2008 - 2011. Ulterior, nu au mai existat solicitări din partea persoanelor private de libertate pentru intrarea în acest program.

În ceea ce privește programul de substituție cu metadonă, pe durata anului 2021 au beneficiat de acest program 131 persoane private de libertate custodiata de sistemul penitenciar din România. În prezent, un număr de 94 deținuți (custodiați în P. Găești, P. Sp. Tg. Ocna, P. Târgșor, P. Tulcea, P. Rahova, P. Giurgiu, P. Jilava, P.Sp. Jilava, P. Mioveni, P. Aiud) beneficiază de acest program, sub coordonare Penitenciarului Spital București Rahova. De asemenea, 12 uniități penitenciare (P. Iași, P. Botoșani, P. Codlea, P. Tg. Mureș, P. Ploiești, P. Craiova, P. Mărgineni, C.D. Tichilești, C.D. Buziaș, C.D. Craiova, P.Sp. P. Albă, P. Sp. Dej) au personal instruit în vederea acordării tratamentului substitutiv, acoperind, astfel, toate regimurile de executare și toate categoriile de persoane custodiata. Totodată, protocolul existent de colaborare cu Agenția Națională Antidrog permite instruirea periodică a personalului medical în vederea acordării acestui tip de tratament.

Din cele peste 2100 de percheziții cu caracter general dar și determinate de valorificarea unor informații NU au fost descoperite droguri de mare risc (heroina, cocaina, LSD etc). Totodată facem mențiunea că în sistemul penitenciar NU au fost înregistrate cazuri de supradoza cu deces sau îmbolnavire gravă determinate de consumul unor astfel de droguri, fapt ce conduce la concluzia ca fenomenul traficului de substanțe stupefiante este menținut sub control.

Totuși în 2021 au fost înregistrate 258 de cazuri în care s-au descoperit substanțe de origine necunoscută, fără a fi confirmate în testele de laborator ca aparținând categoriei de substanțe interzise, în sensul legii.

Referitor la paragraful 114 din Raportul CPT:

Conform legislației, dacă persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate în regimul închis sau de maximă siguranță, șeful secției dispune cazarea acesteia la infirmerie ori într-o altă cameră de deținere, singură sau împreună cu alte persoane aflate în procedura refuzului de hrană, în vederea supravegherii atente și monitorizării medicale, fără a avea asupra sa produse alimentare și din tutun.

Dacă persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate în regimul semideschis sau deschis, șeful secției dispune cazarea acesteia la infirmerie, în vederea supravegherii atente și monitorizării medicale, fără a avea asupra sa produse alimentare și din tutun.

La nivelul locului de deținere, diferite categorii de personal sunt implicate, în limita competențelor, în soluționarea aspectelor pentru care deținuții recurg la forma de protest a refuzului de hrană. În cadrul acestei proceduri, modul de cazare are ca scop asigurarea unei atente supravegheri, monitorizarea și acordarea asistenței medicale,

precum și asigurarea serviciilor de educație și asistență psihosocială prin consiliere individuală.

De altfel, subliniem faptul că întreaga procedură a refuzului de hrană este organizată în așa fel încât persoanei aflate în această situație să-i fie acordat întregul sprijin, dialogul persoanelor cu funcții de conducere din locul de deținere și al judecătorului de supraveghere a privării de libertate cu această persoană fiind impuse la nivel legal tocmai pentru a oferi sprijin.

Mutarea într-o altă cameră nu are în niciun caz caracter de sancțiune, ci se realizează în vederea supravegherii atente și monitorizării medicale, având, deci, caracter de protecție și în niciun caz nu presupune izolarea acesteia ori afectarea drepturilor expres reglementate prin acte normative, specifice regimului de executare în care este repartizată persoana.

Persoanele nemulțumite au la dispoziție mecanismul independent de plângeri la judecătorul de supraveghere și instanța de judecată, conform art. 56 din Legea nr. 254/2013, așa încât aspectele semnalate pot constitui situații de greșită aplicare a legii ori alte probleme determinate de situații de infrastructură deficitară și nu probleme generale ale sistemului legislativ, derivate dintr-un cadru legislativ deficitar.

Referitor la paragrafele 115, 116 și 117 din Raportul CPT:

La data de 16.09.2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 850/2020 Legea nr. 203/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, potrivit căreia, se pot desfășura concursuri pentru ocuparea posturilor vacante sau temporar vacante din instituțiile care fac parte din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, drept urmare, Administrația Națională a Penitenciarelor a dispus de temeiul legal pentru a iniția demersuri de scoatere la concurs a posturilor vacante din sistemul administrației penitenciare.

Pentru diminuarea deficitului de personal din cadrul **sectorului operativ**, din penitenciarele Craiova, Galați, Giurgiu și Mărgineni, în intervalul 16.09.2020 - 31.01.2022, Administrația Națională a Penitenciarelor a scos la concurs, din sursă externă, un număr de 237 posturi de agent (operativ), după cum urmează:

Penitenciarul CRAIOVA

- 2020 - 21 posturi

Penitenciarul GALAȚI

- 2020 - 19 posturi
- 2021 - 27 posturi

Penitenciarul GIURGIU

- 2020 - 42 posturi
- 2021 - 97 posturi

Penitenciarul MĂRGINENI

- 2020 - 24 posturi
- 2021 - 52 posturi

De asemenea, în anii 2020 și 2021, au fost numiți în funcție, în cadrul sectorului operativ din unitățile penitenciare susmenționate, un număr de 83 absolvenți repartizați de la Academia de Poliție "A. I. Cuza" București și Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, după cum urmează:

Penitenciarul CRAIOVA

- 2020 - 10 absolvenți agenți

Penitenciarul GALAȚI

- 2020 - 10 absolvenți agenți
- 2021 - 2 absolvenți ofițeri și 4 absolvenți agenți

Penitenciarul GIURGIU

- 2020 - 18 absolvenți agenți
- 2021 - 2 absolvenți ofițeri și 19 absolvenți agenți

Penitenciarul MĂRGINENI

- 2020 - 1 absolvent ofițer și 7 absolvenți agenți
- 2021 - 10 absolvenți agenți

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, polițiștii de penitenciare nou-încadrați în cele 4 unități, au urmat cursuri de pregătire profesională, prin care se asigură dobândirea, dezvoltarea sau completarea cunoștințelor, deprinderilor sau competențelor profesionale specifice sistemului penitenciar și funcției în care au fost numiți. Astfel:

Penitenciarul Mărgineni

- 19 agenți din sectorul siguranța deținerii și regim penitenciar (16 cursuri de inițiere și 3 cursuri de perfecționare);
- 4 agenți din sectorul economico-administrativ (3 cursuri de inițiere și 1 cursuri de perfecționare);
- 1 ofițer din sectorul economico-administrativ (curs de inițiere);
- 3 agenți din sectorul medical (2 cursuri de inițiere și 1 cursuri de perfecționare).

Penitenciarul Galați

- 19 agenți din sectorul siguranța deținerii și regim penitenciar (18 cursuri de inițiere și 1 cursuri de perfecționare);
- 6 agenți din sectorul economico-administrativ (3 cursuri de inițiere și 3 cursuri de perfecționare);
- 1 agent din sectorul tehnologia informației și comunicații (curs de inițiere).

Penitenciarul Giurgiu

- 41 agenți din sectorul siguranța deținerii și regim penitenciar (36 cursuri de inițiere și 5 cursuri de perfecționare);
- 7 agenți din sectorul economico-administrativ (4 cursuri de inițiere și 3 cursuri de perfecționare);
- 1 ofițer din sectorul economico-administrativ (curs de perfecționare);

- 3 agenți din sectorul medical (1 cursuri de inițiere și 2 cursuri de perfecționare);
- 1 agent din sectorul tehnologia informației și comunicații (curs de inițiere);
- 3 ofițeri din sectorul reintegrare socială (curs de inițiere).

Penitenciarul Craiova

- 21 agenți din sectorul siguranța deținerii și regim penitenciar (19 cursuri de inițiere și 2 cursuri de perfecționare);
- 3 agenți din sectorul economico-administrativ (1 cursuri de inițiere și 2 cursuri de perfecționare);
- 3 agenți din sectorul medical (1 cursuri de inițiere și 2 cursuri de perfecționare);
- 3 ofițeri din sectorul medical (cursuri de perfecționare).

Se are în vedere participarea la astfel de cursuri a tuturor polițiștilor de penitenciare nou-încadrați în sistem (aproximativ 1000 de persoane).

În raport de începutul anului 2021, la acest moment, creșterea efectivului de personal din sistemul administrației penitenciare este de aproximativ 1050. Estimăm ca, până în luna august 2022, efectivul va ajunge la 13500, fapt ce va reprezenta cel mai mare număr de angajați din istoria sistemului penitenciar, cifra maximă atinsă anterior fiind de aproximativ 13.000 în anul 2018.

Referitor la paragraful 118 din Raportul CPT:

În ceea ce privește dotarea personalului, evidențiem caracterul defensiv, de apărare, pe care îl impune o echipare conformă prevederilor *Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere* în serviciului de escortare, mai mult decât atât, aceasta conferă elementul de siguranță fizică în serviciu, pe de o parte, și instituie în câmpul vizual și psihologic factorul descurajant, pe de altă parte. Raportul dintre cele două componente fiind de natură a contribui atât la securitatea fizică a personalului, cât și la confortul psihic al acestuia în contact cu deținuții.

ANP a luat act de aspectul supus atenției la acest punct, iar prin grija direcției de specialitate se va ține cont de recomandarea formulată, astfel încât la elaborarea proiectului de modificare a Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere, articolele din dotarea personalului să fie revizuite și adaptate la noile cerințe naționale și internaționale, astfel încât bastoanele din dotarea actuală să nu mai fie expuse în mod vizibil asupra agentului supraveghetor, având în vedere și utilitatea redusă.

Referitor la paragraful 119 din Raportul CPT:

Referitor la demersurile Administrației Naționale a Penitenciarelor, întreprinse pentru echilibrarea raportului personal/persoane private de libertate, astfel încât să se asigure asistența de specialitate adecvată, menționăm că în anul 2021, *prin Decizia DG ANP nr. 898*, a fost modificată și completată *Decizia DG ANP nr. 348/2016 privind aprobarea Standardelor de personal pe domenii de activitate și categorii de unități penitenciare*, în sensul revizuirii criteriilor de repartizare a posturilor de psiholog și asistent social în penitenciarele cu regim

închis și maximă siguranță, de la 1 psiholog/asistent social la 200 deținuți, la 1 psiholog/asistent social la 150 deținuți.

În ceea ce privește deficitul de personal din cadrul sectorului reintegrare socială din Penitenciarul Giurgiu, în intervalul 16.09.2020 - 31.01.2022, Administrația Națională a Penitenciarelor a scos la concurs, din sursă externă, un număr de 8 posturi, după cum urmează:

- 2020 - 5 posturi de psiholog și 2 posturi de asistent social;
- 2021 - 1 post de preot.

La data de 02.02.2022 au fost publicate rezultatele finale la concursul pentru preot. La Penitenciarul Giurgiu candidatul a fost declarat admis.

Actualmente, la nivelul Penitenciarului Giurgiu sunt ocupate 24 posturi (9 în domeniul asistenței psihosociale). Dintre acestea, 4 posturi de psiholog și 2 posturi de asistent social au fost încadrate din sursă externă, în urma finalizării concursurilor organizate în perioada octombrie 2020 - aprilie 2021.

Portul uniformei de serviciu pentru personalul din sectorul reintegrare socială a fost avută în vedere în perioada stării de urgență și a stării de alertă, în context COVID-19. Această măsură nu mai este prevăzută ca obligație pentru personalul de la reintegrare socială. De altfel, regula aplicabilă acestui sector de activitate nu vizează portul uniformei de serviciu.

Referitor la paragrafele 120, 121, 122 și 123 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor nu tolerează comportamente nepotrivite ale membrilor personalului și interzice, cu desăvârșire, supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse sau a unei alte măsuri privative de libertate la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente. În situația în care administrația penitenciarului ia cunoștință de un posibil abuz din partea personalului, are obligația de a sesiza organele abilitate în vederea cercetării evenimentului sub toate aspectele.

Potrivit prevederilor de resort în vigoare, activitățile cu persoanele private de libertate care prezintă risc pentru siguranța deținerii se desfășoară cu prezența unui număr sporit de membri ai personalului, aspect care reprezintă un criteriu de referință cu privire la volumul de muncă și complexitatea activității acestor structuri.

Ca urmare a sesizărilor semnalate la penitenciarele Craiova și Giurgiu, Administrația Națională a Penitenciarelor a dispus efectuarea unor verificări în acest sens.

Conform prevederilor actuale, structurile de intervenție se regăsesc în penitenciarele cu rol de coordonare în cadrul unei regiuni geografice, penitenciarele care custodiază deținuți incluși în categoria celor care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului, deținuți clasificați în regimul de maximă siguranță, închis și arestați preventiv. De asemenea, structurile de intervenție se regăsesc și în penitenciarele care custodiau peste 1000 de deținuți clasificați în regim semideschis și deschis (ex. Penitenciarul București - Jilava).

Necesitatea existenței structurilor de intervenție:

Structurile de intervenție, respectiv structurile asociate pentru măsuri de securitate specială, constrângere și control, reprezintă o structură specializată, formată din personal de penitenciare care dispune de abilități și competențe specifice de utilizare a mijloacelor și a tehnicilor de imobilizare, având rolul de a interveni, prin acțiuni specifice, pentru restabilirea ordinii și disciplinei în penitenciar, combaterea acțiunilor violente ale persoanelor custodiate, precum și alte misiuni necesare menținerii unui climat de siguranță în unitățile penitenciare și reprezintă garanția unei intervenții profesioniste în soluționarea incidentelor, prevenindu-se eventuale abuzuri.

Administrația Națională a Penitenciarelor analizează și pilotează modalități de reorganizare a structurilor de intervenție la nivel național, în concordanță cu: *efectivele actuale de deținuți, nevoile operative ale unităților, decizia directorului general privind profilarea penitenciarelor din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, precum și recomandările formulate de CPT cu privire la activitatea acestor structuri.*

Astfel, începând cu luna februarie 2022, în cadrul a trei unități penitenciare (Penitenciarul Arad, Penitenciarul Aiud și Penitenciarul Constanța-Poarta Albă) se va pilota o modalitate de organizare și funcționare a structurilor de intervenție care are ca principiu fundamental diminuarea prezenței membrilor structurilor în cadrul sectorului de deținere, la activitățile desfășurate cu persoanele private de libertate.

Atribuțiile structurilor de intervenție în cadrul programului de pilotare a noului mod de organizare și funcționare:

1. Participă ca forță de prevenire a incidentelor la **escortarea, însoțirea deținuților pentru care, în urma unei analize asupra situației acestora sau a specificului activității/misiunii, aprobată la nivelul sectorului operativ**, se impun măsuri suplimentare de siguranță, după cum urmează:

- la scoaterea din camerele de deținere, la introducerea în camerele de deținere;
- cu ocazia acordării vizitelor și a cumpărăturilor;
- cu ocazia activităților ocazionate plecării/sosirii în/din transfer;
- cu ocazia audierii, la cererea judecătorului de supraveghere, a educatorului, a psihologului, a asistentului social, precum și a persoanei care efectuează cercetarea disciplinară sau când există indicii sau informații privind posibile agresiuni împotriva personalului sau între persoanele private de libertate;
- cu ocazia misiunilor de escortare în exteriorul locului de deținere;

2. Participă la soluționarea incidentelor operaționale pentru care sunt alertați și pentru care se impune o intervenție imediată;

3. Participă ca forță de prevenire a incidentelor la activităților de îmbarcare/debarcare a deținuților, cu ocazia misiunilor de escortare efectuate în exteriorul sectorului de deținere;

4. Participă ca forță de prevenire a incidentelor cu ocazia misiunilor de escortare în exteriorul locului de deținere;

5. Participă, cu aprobarea Administrația Națională a Penitenciarelor, la soluționarea incidentelor operaționale care presupun violențe între deținuți și grupuri de deținuți sau incidente care au potențialul de a deveni critice, pentru care în vederea soluționării se impune o intervenție specializată.

În scopul asigurării respectării uniforme a cadrului de reglementare, au fost reiterate prevederile adreselor ANP (nr. 2171/15.02.2016 și 24211/05.02.2014) cu privire la modalitatea folosirii structurilor de intervenție pentru prevenirea incidentelor sau cu ocazia acțiunilor de intervenție ale acestora, astfel:

- ✓ cagulele reprezintă numai un accesoriu ce se poartă sub casca cu scopul protecției capilare, casca de protecție având inscripționat numărul de identificare alocat personalului care o poartă. Este interzis portul cagulei fără casca de protecție;
- ✓ membrii structurii de intervenție vor purta obligatoriu ecusoanele cu numărul de identificare alocat, confecționate și aplicate conform instrucțiunilor transmise anterior anterior.

Referitor la paragraful 124 din Raportul CPT:

În ceea ce privește portul cagulelor, reiterăm faptul că acestea se poartă de către membrii structurilor de intervenție, cu respectarea următoarelor două reguli:

a. în interiorul locului de deținere, cagula se poartă numai pe sub casca de protecție, în desfășurarea acțiunilor de intervenție și la celelalte activități aprobate, în vederea asigurării unui climat de ordine și siguranță, precum și pentru prevenirea producerii incidentelor;

b. la misiunile desfășurate în exteriorul penitenciarului, cagula se poartă sub casca antiglonț.

De asemenea, soluționarea unor incidente în care sunt implicate persoane private de libertate presupune folosirea în mod legal a forței fizice și a mijloacelor de imobilizare, fiind necesară protejarea identității și a integrității fizice a personalului structurilor de intervenție care acționează.

Persoanele private de libertate au posibilitatea de a sesiza organele competente atunci când apreciază că acțiunile de soluționare a incidentelor nu au fost legale, putând identifica, cu ușurință, personalul implicat conform elementelor menționate mai sus.

De asemenea, identificarea personalului care a intervenit urmează a fi efectuată în baza unui proces-verbal de identificare.

În ceea ce privește programul de 24 ore al membrilor structurilor de intervenție, aceștia beneficiază pe timpul nopții de 4 ore odihnă, prin alternanță, în spații special amenajate și dotate corespunzător recuperării.

Referitor la paragraful 125 din Raportul CPT:

Se referă la o apreciere (pozitivă) față de aplicarea corectă a procedurii disciplinare.

Referitor la paragraful 126 din Raportul CPT:

Persoanele private de libertate recurg la acte de autoagresiune, de cele mai multe ori, în mod demonstrativ, pentru a crea o stare de presiune la nivelul locului de deținere, cu scopul de a obține unele avantaje care excedează drepturilor persoanelor private de libertate. Totodată, autoagresiunea are un impact psihologic negativ asupra celorlalți deținuți care respectă normele de disciplină pe parcursul detenției.

Încălcarea acestei interdicții și oportunitatea aplicării unei sancțiuni disciplinare, pot fi analizate însă, în raport cu starea de sănătate a fiecărei persoane private de libertate, în sensul afecțiunilor psihice de care suferă.

Prin urmare, în sensul recomandării CPT, Administrația Națională a Penitenciarelor susține modificarea Legii nr. 254/2013, astfel încât persoanele private de libertate, diagnosticate cu afecțiuni psihice grave, să nu fie sancționate deciplinar pentru actele de autoagresiune.

Complementar, având în vedere rolul Administrației Naționale a Penitenciarelor de îndrumare, s-a înaintat către unitățile subordonate adresa nr. 24846 din 11.02.2020, prin care s-a recomandat ca persoanele custodiate, diagnosticate cu afecțiuni psihice grave, să nu fie sancționate disciplinar pentru nerespectarea interdicției prevăzută la art. 82 lit. Ț)⁷ din Legea nr. 254/2013. Ca o consecință pozitivă a demersului de implementare a recomandării CPT, arătăm că în anul 2019, la nivelul celor patru unități vizitate, au fost aplicate 631 sancțiuni disciplinare pentru 487 de persoane care au recurs la autoagresiune, iar în anul 2020 au fost aplicate 350 sancțiuni disciplinare pentru 271 de persoane custodiate.

În ceea ce privește sancțiunea cu suspendarea dreptului la vizită, arătăm că abrogarea acestui tip de sancțiune disciplinară, fără a avea un alt corespondent în legislația execuțional penală, ar putea conduce la aplicarea unui număr crescut de sancțiuni disciplinare cu *izolarea pentru maximum 10 zile*, diferența numerică între aceste două tipuri de sancțiuni fiind considerabilă sau ar conduce la aplicarea unor sancțiuni mai ușoare, fără a mai exista proporționalitate între abaterea săvârșită și sancțiunea aplicată.

În sensul recomandării CPT, se poate proceda la înlocuirea acestei sancțiuni cu o alta, prin modificarea dispozițiilor Legii nr. 254/2013. Abrogarea sancțiunii disciplinare în cauză, fără a identifica o altă sancțiune care să fie prevăzută, ar produce un dezechilibru în mecanismul sancționator și ar agrava mai mult situația deținuților prin severitatea sancțiunilor ce ar urma să fie aplicate în lipsa acesteia (izolarea).

Referitor la paragraful 127 din Raportul CPT:

Penitenciarul în care persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate se stabilește de Administrația Națională a Penitenciarelor. La stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu a persoanei condamnate, ținându-se seama și de regimul de executare, **măsurile de siguranță ce trebuie**

⁷ Persoanelor condamnate le sunt interzise: [...]

Ț) autoagresiunea în orice mod și prin orice mijloace;

Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România

Tel. +4 037 204 1999

www.just.ro

luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă, potrivit dispozițiilor art. 11 alin. (5) din Legea nr. 254/2013.

În aceste coordonate arătăm că, în baza art. 108 alin. 1 lit. e din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, Comisia pentru stabilirea, schimbarea și individualizarea regimului de executare face propuneri Administrației Naționale a Penitenciarelor, **în cazul deținuților pentru care măsurile de siguranță, de asigurare a ordinii și disciplinei la nivelul penitenciarului sunt neîndestulătoare.**

Prin Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 360/2020 penitenciarele au fost clasificate în raport de regimurile de executare, respectiv categoriile de persoane aflate în custodie.

În concluzie, arătăm că astfel de situații de transfer sunt efectuate în mod excepțional și sunt generate de comportamentul indisciplinat al deținuților, necesitând custodierea într-un alt penitenciar cu un grad ridicat al măsurilor de siguranță, pentru garantarea ordinii și disciplinei și protejarea integrității celorlalti deținuți ori a personalului.

În aceleași coordonate, reamintim demersul Administrației Naționale a Penitenciarelor prin care, pentru optimizarea și eficientizarea activității de transfe, a fost implemntată aplicația informatică TMS (Transfer Management System). **Modul de operare a datelor în aplicație, nu permite efectuarea transferurilor din alte motive decât cele obiective, justificate, în concordanță cu normele legale incidente.**

Referitor la paragraful 128 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor propune adoptarea recomandării CPT prin modificarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, în sensul modificării modalității de acordare a dreptului la vizită. În acest context, se va propune ca soluție de implementare a acestei recomandări, acordarea dreptului la vizită fără dispozitiv de separare și în cazul deținuților repartizați în regimul de executare închis, în funcție de situația disciplinară a acestora. Modificarea propusă are în vedere atât implementarea recomandării CPT, cât și dezvoltarea mecanismului progresiv/regresiv ce stă la baza regimului penitenciar din România.

Referitor la paragraful 129 din Raportul CPT:

Administrația Națională a Penitenciarelor propune adoptarea recomandării CPT prin modificarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, în sensul facilitării accesului deținuților la acest tip de conexiune audio-video cu membrii familiei sau cu persoanele cu care au stabilit puternice legături afective, prin reducerea condițiilor și criteriilor de acordare.

Activitățile derulate la nivelul sistemului penitenciar au fost adaptate contextului generat de dinamica evoluției situației epidemiologice naționale, eventualele măsuri temporare de restrângere a exercițiului unor drepturi fiind luate doar pentru a asigura protejarea

dreptului la viață, la integritate fizică și ocrotirea sănătății persoanelor condamnate. Pe măsură ce evoluția situației epidemiologice a fost una favorabilă, administrația penitenciarelor a întreprins demersurile pentru reluarea exercitării tuturor drepturilor, acordării recompenselor și desfășurării tuturor activităților, cu respectarea măsurilor de distanțare socială, a măsurilor de prevenție și siguranță medicală.

Referitor la paragraful 131 din Raportul CPT:

Sistemul penitenciar garantează persoanelor aflate în detenție posibilitatea de a formula, nelimitat și neîngrădit, cereri, reclamații sau sesizări adresate oricăror instituții pe care persoanele custodiate le consideră competente în soluționarea aspectelor invocate, precum:

- penitenciarului de custodie;
- Administrației Naționale a Penitenciarelor;
- judecătorului de supraveghere a privării de libertate care are biroul și își desfășoară activitatea în locul de deținere;
- instituției Avocatul Poporului respectiv Mecanismului Național de Prevenire din cadrul acestei instituții;
- organizațiilor guvernamentale sau non-guvernamentale;
- organelor de cercetare penală sau instanțelor de judecată;
- oricăror alte instituții naționale sau internaționale, pe care le consideră competente.

În aceleași coordonate, arătăm că, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în cadrul Direcției Inspecție Penitenciară, este organizat **Serviciul Sesizări și Sinteză**, ce are ca principală atribuție soluționarea sesizărilor adresate directorului general, formulate împotriva polițiștilor de penitenciare, în legătură cu modul în care sunt exercitate atribuțiile de serviciu sau referitor la încălcarea normelor deontologice, prin cercetarea și analiza detaliată a tuturor aspectelor semnalate.

D. În ceea ce privește aspectele legate de centrele de reținere și arestare preventivă (CRAP) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

Referitor la paragraful 9 din Raportul CPT

Referitor la numărul persoanelor conduse la unitățile de poliție care au fost private administrativ de libertate în anul 2021 și în luna ianuarie a anului 2022, în conformitate cu art. 36 și art. 40 din Legea nr. 218/2002⁸, expunem alăturat următoarea situație evidențiată în urma colectării datelor statistice existente:

- numărul total de persoane conduse la unitățile de poliție: aproximativ 45 000;
- numărul persoanelor conduse la unitățile de poliție care au fost private administrativ

⁸ privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare

de libertate pentru perioade mai mari de 6 ore: aproximativ 1000 (2,2%);
numărul persoanelor conduse la unitățile de poliție care au fost private administrativ de libertate pentru perioade mai mari de 12 ore: aproximativ 650 (1,4%).

Referitor la paragraful 14 din Raportul CPT

În contextul recomandării de mediatizare a mesajului de „toleranță zero” față de actele de tortură și rele tratamente, conducerea Inspectoratului General al Poliției Române întreprinde permanent demersuri de transmitere a acestuia, prin difuzarea periodică atât prin rețeaua „Intrapol”, cât și cu ocazia ședințelor operative cu factorii de conducere ai structurilor centrale și teritoriale ale Poliției Române, în vederea îndeplinirii dezideratelor vizate de domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

Atât în urma instruirii sistematice a lucrătorilor, cât și a transmiterii repetate a acestor mesaje de „toleranță zero”, personalul din cadrul instituției conștientizează și își însușește constant exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, depunând toate diligențele în vederea împiedicării actelor de tortură sau rele tratamente aplicate persoanelor care intră în contact cu organele de poliție.

Supunem atenției și faptul că structurile de relații publice ale Poliției Române transmit către reprezentanții mass-media acreditați și pe site-ul oficial, www.politiaromana.ro, precum și prin postări pe rețele de socializare și prin apariții publice ale conducerii instituției, ale ofițerilor de presă/purtătorilor de cuvânt/altor reprezentanți ai Poliției Române (declarații de presă, conferințe sau briefing-uri de presa, interviuri, puncte de vedere etc.) mesajul unitar cu privire la prioritatea pe care o acordă conducerea instituției în prevenirea și combaterea cazurilor la care faceți referire, în care sunt implicați polițiști.

Totodată, Poliția Română, prin structurile de relații publice, elaborează comunicate și alte materiale de presă, cu privire la astfel de cazuri în care sunt implicați polițiști, precum și la măsurile legale dispuse față de aceștia, manifestând transparență în comunicarea informațiilor de interes public.

Precizăm faptul că la nivelul instituției se realizează lunar o analiză a stării și practicii disciplinare a personalului Poliției Române, context în care la nivelul unităților teritoriale și centrale se dispun următoarele măsuri în vederea prevenirii săvârșirii abaterilor disciplinare:

- prelucrarea periodică a Regulamentului de ordine interioară a unităților de poliție, precum și a legislației în vigoare în contextul pandemiei de COVID-19, respectiv: *Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19*, cu modificările și completările ulterioare, *Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 52/2020 privind stabilirea unor măsuri suplimentare necesare a fi aplicate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19*;
- instruirea personalului la intrarea în serviciu/cu ocazia efectuării pregătirii profesionale în vederea cunoașterii și înțelegerii legislației în vigoare, cu precădere a Codului Penal, Codului de Procedură Penală și a Ordinului ministrului afacerilor interne și al Parchetului de pe lângă

Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 56/12/C/2014 privind pentru aprobarea normelor metodologice privind înregistrarea, evidența unitară, circuitul sesizărilor penale și coordonarea administrativă a activităților dispuse organelor de poliție de către procuror;

- prelucrarea periodică a următoarelor acte normative: Legea nr. 360/2002 *privind Statutul polițistului*, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 725/2015 pentru stabilirea normelor de aplicare a cap. IV din Legea nr. 360/2002 *privind Statutul polițistului*, referitoare la acordarea recompenselor și răspunderea disciplinară a polițiștilor, H.G. nr. 991/2005 *pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al polițistului*, Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare;

- verificarea periodică a dispozitivului de ordine și siguranță publică;

- întocmirea unui material cu evidențierea deficiențelor constatate și prelucrarea acestuia cu întreg efectivul unității;

- intensificarea activităților de pregătire și studierea tuturor procedurilor și a dispozițiilor care reglementează activitățile desfășurate de polițiști pe fiecare linie de muncă, pentru a preîntâmpina săvârșirea de abateri;

- asistență psihologică ofițerului/agentului de poliție și monitorizarea prin intermediul șefului nemijlocit;

- prelucrarea sancțiunilor și a abaterilor disciplinare săvârșite, în ședința de conducere a unității;

De asemenea, facem precizarea că, în eventualitatea în care conducerea Poliției Române este informată sau ia cunoștință de existența unor acuzații care vizează adoptarea unui posibil comportament abuziv de către un polițist în relația cu cetățenii, indiferent de modalitatea în care se realizează, la nivelul instituției se declanșează un mecanism reactiv, dar, totodată și preventiv, care vizează atât demararea unor proceduri pentru tragerea la răspundere disciplinară sau/și penală, cât și de limitare a riscului de perpetuare sau repetare a atitudinii contrare prevederilor legale și normelor de conduită de către personalul vizat.

În ceea ce privește mecanismul reactiv, acesta se desfășoară pe două planuri, unul având rol de angajare a răspunderii disciplinare, iar celălalt, în funcție de situația concretă de fapt, de tragere la răspundere penală, prin sesizarea organelor judiciare competente în funcție de calitatea funcționarului și infrațiunea potențial săvârșită.

Exercitarea acțiunii disciplinare față de un polițist presupune parcurgerea unei proceduri conform prevederilor Legii nr. 360/2002 și ale H.G. nr. 725/2015, care se poate finaliza prin aplicarea unei sancțiuni în funcție de gravitatea abaterii, împrejurările concrete în care aceasta s-a produs, dar și de antecedentele angajatului respectiv.

Referitor la acțiunea care vizează tragerea la răspundere penală a unui polițist care a adoptat în relația cu cetățenii un comportament abuziv potențial încadrabil în sfera penală,

se procedează la sesizarea unității de parchet competente, urmând ca procedura de cercetare să fie realizată exclusiv de procuror sau sub directa și nemijlocita coordonare a acestuia.

Pe de altă parte, în ceea ce privește mecanismul preventiv care funcționează la nivelul Poliției Române, trebuie precizat faptul că acesta operează atât în cazul acțiunii disciplinare, cât și a demarării procedurii penale, urmărind limitarea exercitării prerogativelor funcției publice de către polițistul vizat, prin eliminarea riscului de repetabilitate sau perpetuare a comportamentului sancționabil.

Astfel, cadrul normativ incident a stabilit ca, atât în cursul procedurii de cercetare prealabilă, dar și ulterior, în măsura în care aceasta se finalizează cu aplicarea unei sancțiuni disciplinare, asupra polițistului să opereze unele limitări în plan profesional, cum ar fi: interzicerea mutării, delegării, detașării, împuternicirii pe o funcție de conducere, ori a participării la misiuni internaționale.

Similar, în situația declanșării procedurii penale, față de polițist se aplică unele limitări administrative în funcție de momentul la care acesta dobândește anumite calități în cauza penală sau de măsurile procesuale dispuse de organele judiciare, constând în punerea la dispoziția unității (împrejurare în care angajatul nu mai ocupă o funcție din statul de organizare și desfășoară doar acele activități dispuse de șeful unității), suspendarea (în acest caz i se retrag armamentul, lucrările, echipamentul și nu mai îndeplinește atribuții specifice funcției publice ocupate), respectiv încetarea raporturilor de serviciu (această măsură se aplică atunci când polițistul este condamnat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, cu excepția cazurilor în care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere sau a amenzii penale pentru infracțiuni săvârșite din culpă).

De asemenea, polițistul față de care s-a pus în mișcare acțiunea penală nu se mai poate înscrie pentru participarea la concursuri în cadrul instituției.

Nu în ultimul rând, în funcție de împrejurările concrete în care s-a produs fapta imputabilă polițistului, șeful unității poate opera și cu alte instrumente legale pentru limitarea riscurilor la nivel instituțional, care au caracter temporar, precum ar fi scoaterea angajatului din zona în care și-a desfășurat activitatea, prin utilizarea procedurii delegării sau detașării în cadrul altei structuri/unități, ori încetarea împuternicirii în funcția de conducere, după caz.

În ceea ce privește cele 5 incidente anterioare vizitei CPT, informațiile privind stadiul anchetei penale/soluția pronunțată în cauză de către unitatea de parchet/instanța de judecată competentă, precum și referitoare la stadiul eventualei cercetări disciplinare desfășurate față de polițiștii implicați se regăsesc în cuprinsul răspunsului referitor la paragraful 27 din Raportul CPT.

Este important de semnalat faptul că **instruirea polițiștilor din cadrul structurilor operative reprezintă o prioritate**, iar în vederea dobândirii și dezvoltării aptitudinilor și competențelor specifice, precum și pentru asigurarea cerințelor și nevoilor rezultate din schimbările legislative, preluarea de competențe sau evoluția situației operative, la nivelul Poliției

Române sunt organizate o serie de cursuri de formare profesională care să permită gestionarea situațiilor complexe și desfășurarea în mod eficient a activității de cercetare penală de către organele de poliție judiciară.

Aceste demersuri sunt inițiate adeseori și în urma solicitărilor transmise de structurile operative cu atribuții în domeniu, în vederea planificării cu prioritate a polițiștilor care desfășoară activități pe linie de cercetare penală, acțiuni și intervenții, combaterea criminalității organizate, prevenirea și combaterea violenței de gen sau a infracțiunilor în care sunt implicați copii victime ale violenței și abuzurilor.

În cadrul acestor cursuri și stagii de formare profesională desfășurate la nivelul Poliției Române sunt analizate situații/spețe din cazuistica înregistrată, tactici și tehnici în abordarea managementului comunicării cu persoanele aflate în situații vulnerabile, precum și exemple de bune practici.

Mai mult decât atât, la aceste activități participă permanent ofițeri specialiști din cadrul direcțiilor de profil, abilitați ca formatori în domeniul incident, reprezentanți ai instituțiilor autorizate (Ministerul Justiției, Ministerul Public, Minister Educației, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale), profesori și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale.

De asemenea, sunt acceptate invitații de participare la diferite stagii de pregătire inițiate de instituții abilitate în domenii corespondente activității polițienești susținute de formatori acreditați, dintre care nominalizăm *Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”*, *Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării*, *Institutul pentru Politici Publice*, *Agenția Națională de Integritate*, *Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții*, *Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați*.

Cu titlul de exemplu, prezentăm următoarele activități de formare profesională continuă al căror obiectiv reprezintă demersuri în vederea instruirii corespunzătoare și dezvoltării capacității de reacție în cazul situațiilor supuse analizei:

- În luna februarie 2020, ofițeri din cadrul structurilor de investigații criminale au urmat un stagiul de pregătire în cadrul Poliției Federale Belgiene. Cursul a vizat prezentarea dispozițiilor legale și a metodologiei de lucru utilizate de autoritățile belgiene în cazurile privind agresiunile sexuale comise asupra minorilor și, în mod deosebit, a activităților concrete desfășurate de către lucrătorii compartimentului specializat în audierea acestor victime;
- În luna martie 2020, Poliția Română în colaborare cu *Ministerul Muncii și Protecției Sociale - Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții* și *Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați* a organizat o sesiune de pregătire profesională dedicată specialiștilor din cadrul structurilor de investigații criminale care gestionează situații în care sunt implicate victime ale violenței și abuzurilor,

femei și copii, categorii de persoane vulnerabile. Stagiul de formare a inițiat parcurgerea unor teme și furnizarea unor informații relevante din domeniul managementului comunicării cu persoanele aflate în medii defavorizate, gestionarea corespunzătoare a situațiilor de gen, precum și tehnici și metode de prevenire a conflictelor;

➤ Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a inițiat în perioada 2019-2020 o serie de sesiuni de formare dedicate Poliției Române, la care au participat polițiști din cadrul structurilor de investigații criminale, ordine publică, reținere și arestare preventivă, prevenirea criminalității și resurse umane. Temele de discuție au cuprins noțiuni generale privind nediscriminarea și infracțiunile motivate de ură, prevenirea, gestionarea și combaterea violenței de gen, fiind prezentate de formatori din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și Institutului pentru Politici Publice;

➤ În perioada februarie-martie 2021, *Asociația „Terre des Hommes”* a solicitat inițierea și desfășurarea unor stagii interdisciplinare în domeniul justiției restaurative, dedicate specialiștilor din cadrul structurilor de investigații criminale și ordine publică care gestionează situații în care sunt implicați copii victime ale violenței și abuzurilor;

➤ În cadrul Centrului Multifuncțional de Pregătire Schengen au fost organizate în luna iunie 2021, în sistem online, stagii de formare cu tema *„Investigarea infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale asupra minorilor”*, la care au participat polițiști din cadrul structurilor de profil care instrumentează în mod direct astfel de infracțiuni;

➤ La Centrul de Formare Inițială și Continuă al M.A.I. (Orăștie) sunt organizate, anual cursuri de formare cu tema *„Aspecte specifice ale relaționării cu minorii în cadrul activității polițienești”*, având drept grup-țintă polițiști din cadrul structurilor de ordine publică și investigații criminale care au în competență gestionarea problematicii situațiilor în care sunt implicați minori;

➤ La Institutul de Studii pentru Ordine Publică sunt organizate centralizat stagii de pregătire în domeniul drepturilor omului, precum: *„Prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare”*, *„Prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante”* și *„Prevenirea și combaterea violenței de gen”*, la care participă polițiști din cadrul structurilor operative (ordine publică, investigații criminale, poliție transporturi, reținere și arestare preventivă);

➤ Programa cursurilor atât de inițiere, cât și de capacitate sau de schimbare de profil desfășurate de *Centrul de Formare și Perfecționare al Polițiștilor „Nicolae Golescu” Slatina* conține teme dedicate prevenirii și combaterii discriminării, respectiv a săvârșirii infracțiunilor motivate de ură și a violenței de gen, precum *Intervenția poliției la infracțiunile motivate de ură*, *Impactul infracțiunilor și incidentelor motivate de ură asupra victimelor*, *Legislația națională și internațională referitoare la infracțiunile motivate de ură*;

➤ Poliția Română, prin ofițeri specializați din cadrul Direcției de Combatere a Criminalității Organizate, participă la diferite programe de pregătire profesională în străinătate, sub egida Agenției Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), polițiștii fiind instruiți în domenii privind apărarea drepturilor omului și respectarea eticii profesionale, prevenirea exploatării sexuale în rândul minorilor și a traficului de persoane, respectiv privind gestionarea situațiilor de abuz sexual asupra copiilor.

Astfel, subliniem faptul că domeniul respectării drepturilor omului, în general, și al discriminării în special reprezintă o preocupare actuală în formarea inițială și continuă a polițiștilor, punându-se accentul pe promovarea unei atitudini corecte și imparțiale față de grupurile expuse discriminării.

În acest sens, supunem atenției următoarele teme care au fost introduse pentru a fi studiate în mod obligatoriu de către toți polițiștii din cadrul Poliției Române în anul de pregătire 2020-2021: *Prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, îndeosebi împotriva comunităților de romi și creșterea calității serviciului polițienesc; Prevenirea și combaterea violenței de gen: Prevenirea și combaterea infracțiunilor în care sunt implicați copii, victime ale violenței și abuzurilor; Combaterea și prevenirea traficului de persoane și a exploatării sexuale; Codul de etică și deontologie al polițistului.*

De asemenea, în programul de pregătire profesională continuă a polițiștilor, a fost introdusă tema „*Aspecte practice privind audierea minorilor*”, elaborată de către structura de specialitate din domeniul investigațiilor criminale și diseminată tuturor structurilor de poliție din cadrul Poliției Române.

În conformitate cu cerințele Legii nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, cu modificările și completările ulterioare, pentru acordarea avizului de desemnare în poliția judiciară, ofițerii și agenții de poliție cu atribuții în prevenirea, constatarea și cercetarea faptelor de natură penală, care nu sunt licențiați în „drept” sau nu sunt absolvenți ai unei instituții de învățământ a Ministerului Afacerilor Interne care pregătește polițiști, trebuie să urmeze un program de formare profesională organizat în instituțiile de formare profesională ale Ministerului Afacerilor Interne, potrivit specificului activităților poliției judiciare.

Astfel, începând cu anul de învățământ 2020-2021, la Institutul de Studii pentru Ordine Publică se organizează, la forma de învățământ cu frecvență, Cursul de specializare „Poliție judiciară”, în baza căruia absolvenții care ocupă sau urmează să ocupe o funcție prevăzută cu atribuții specializate în activitățile de constatare a infracțiunilor, de strângere a datelor în vederea începerii urmăririi penale și de urmărire penală, pot solicita avizul de desemnare în poliția judiciară.

De asemenea, menționăm faptul că tematica acestui curs pune accent pe metodele avansate de cercetare penală, sens în care se urmărește:

- dezvoltarea aptitudinilor și abilităților de a efectua activitățile de cercetare/urmărire penală a ofițerilor și agenților de poliție cu atribuții în prevenirea, constatarea și cercetarea faptelor de natură penală;
- aplicarea de bune practici, în domeniu, pentru întocmirea unor acte procesuale și procedurale de calitate, cu ocazia efectuării cercetării/urmăririi penale;
- însușirea și aplicarea în activitatea practică a prevederilor legilor, a ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, precum și a ordinelor și instrucțiunilor ministrului afacerilor interne.

Informații suplimentare referitoare la activitățile de formare profesională destinate personalului MAI sunt prezentate în Anexa D 1.

După cum se poate observa, MAI manifestă o continuă preocupare în formarea cadrelor în domeniul de referință, având diverse programe în acest sens, sau având introduse în Curriculum-urile programelor teme în acest domeniu.

Referitor la paragraful 15 din Raportul CPT

În conformitate cu art. 11 din Legea nr. 571/2004 *privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii*, Inspectoratul General al Poliției Române și-a pus în acord regulamentul de ordine interioară cu prevederile legii prin intermediul Dispoziției I.G.P.R. nr. 37/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al structurilor de poliție din cadrul I.G.P.R., aprobat prin Dispoziția I.G.P.R. nr. 45/07.05.2012.

În acest sens, art. 39 din Regulament a fost completat cu noi alineate, care instituie următoarele prevederi:

„(2) Sesizările împotriva polițiștilor și personalului contractual din cadrul I.G.P.R. se verifică de către șefii ierarhici sau de către structura de control intern.

(3) Polițistul și personalul contractual față de care se efectuează verificările are obligația de a da rapoarte scrise, de a răspunde la întrebările adresate și de a pune la dispoziție documentele solicitate.

(4) Obligațiile prevăzute la alin. (3) revin, de asemenea, întregului personal al unității care are cunoștință și poate contribui la lămurirea deplină și temeinică a aspectelor.

(5) Sesizările polițiștilor și personalului contractual din cadrul I.G.P.R. care vizează aspecte aflate în legătură cu serviciul se adresează pe cale ierarhică, sub forma unui raport scris.

(6) Atunci când sesizările menționate la alin. (5) sunt formulate împotriva șefilor, acestea vor fi adresate șefului ierarhic superior, urmând a fi repartizate și soluționate conform competenței.

(7) La sesizările formulate conform alin. (2), comunicarea unui răspuns va fi efectuată în termen de 30 de zile, care poate fi prelungit cu 15 zile, în situații justificate.”

Așadar, structurile de control din cadrul Poliției Române au asigurate pârghiile necesare realizării managementului cazurilor de încălcare a legii de către personalul instituției și depun

diligente în vederea prevenirii, identificării, înregistrării și raportării posibilelor neregularități.

Totodată, în ceea ce-i privește pe avertizorii în interes public, supunem atenției faptul că, în conformitate cu dispozițiile legale incidente în materie, aceștia beneficiază din oficiu de prevederile referitoare la protecția datelor de identitate a martorului protejat, măsuri asigurate de Oficiul Național pentru Protecția Martorilor, în ipoteza în care avertizările în interes public vizează infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul sau infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene.

Menționăm faptul că semnalarea de către personalul I.G.P.R. a unor încălcări ale legii de către persoane cu funcții de conducere sau de execuție din cadrul instituției vizează, printre altele, infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene, practici sau tratamente preferențiale ori discriminatorii în exercitarea atribuțiilor.

Strategia Națională Anticorupție reunește măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative referitoare la: codul etic/ deontologic/ de conduită, consilierul de etică, declararea averilor, declararea cadourilor, conflictele de interese, incompatibilitățile, transparența în procesul decizional, accesul la informații de interes public, **protecția avertizorului în interes public**, interdicțiile post-angajare în cadrul instituțiilor publice (pantouflage), funcțiile sensibile, gestionarea riscurilor de integritate și evaluarea expost a incidentelor de integritate.

Activități desfășurate la nivelul MAI referitoare la consolidarea protecției avertizorilor în interes public

- Activități de instruire anticorupție

Acestea au vizat asigurarea unui mediu de integritate la nivelul ministerului și au abordat, printre altele, normele de etică și deontologie profesională, cadrul normativ incident domeniului anticorupție, reacția la corupție - modul de acțiune în situația în care sunt implicați sau iau cunoștință despre săvârșirea unor fapte de corupție, obligația de sesizare, modurile de sesizare și **protecția avertizorului de integritate** (personalul nou-încadrat).

- În perioada 2017-2020 Direcția Generală Anticorupție din cadrul MAI a realizat două tipuri de publicații, un buletin semestrial destinat personalului propriu și o sinteză trimestrială destinată cetățenilor:

- **BULETINUL INTEGRITATEA** - cuvântul înainte aparține ambasadelor statelor care au sprijinit în mod semnificativ activitatea DGA (precum: Spania, Marea Britanie, Statele Unite ale

Americii, Germania); conținutul este realizat pe baza propunerilor făcute de personalul ministerului, inclusiv ale DGA, dar și contribuții ale ONG-urilor. Ca exemplu, tematica se poate referi la riscurile și vulnerabilitățile la corupție, consilierul de etică/integritate, **protecția avertizorului de integritate** sau la instituții similare anticorupție din UE/din afara UE.

- SINTEZA - prezintă succint, trimestrial, activitățile desfășurate în domeniul prevenirii și combaterii corupției, precum: măsuri luate pentru implementarea SNA 2016-2020 la nivelul MAI.

În calitate de stat membru al Uniunii Europene, România are obligația de a transpune Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului *privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii*, adoptată și publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO EUE) seria L, nr.305 din 26 noiembrie 2019. În acest sens, Ministerul Justiției a elaborat proiectul de lege privind transpunerea Directivei, consolidând protecția prevăzută de legislația aplicabilă, completând-o cu norme și garanții suplimentare care conduc la un nivel de protecție ridicat. Domeniul de aplicare al legii urmează să fie extins și la sectorul privat, la persoanele juridice care au peste 50 de angajați, unde va fi obligatorie instituirea de canale interne de raportare.

Obținerea de informații referitoare la încălcări ale legii într-un context profesional constituie un element esențial al legii, aceasta constituind o noțiune autonomă care include activități profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură, remunerate sau nu, desfășurate în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obține informații referitoare la încălcări ale legii și pot suferi represalii în caz de raportare a acestora.

Având în vedere faptul că Directiva impune statelor membre să instituie canale interne de raportare, proiectul reglementează această obligație, alături de reglementarea canalelor externe de raportare. În acest sens, proiectul de lege recunoaște în continuare caracterul de autorități competente să primească raportări privind încălcări ale legii, autorităților și instituțiilor publice care, potrivit dispozițiilor legale speciale, au deja reglementate astfel de competențe (cum este cazul, de exemplu, al Autorității de Supraveghere Financiară, al Autorității Navale Române, al Consiliului Concurenței și al Băncii Naționale a României). În același timp, proiectul de lege propune desemnarea Agenției Naționale de Integritate, în calitate de canal extern, în considerarea specificului acestei instituții, și anume autoritate autonomă, independentă, care asigură exercitarea demnităților și funcțiilor publice în condiții de integritate și imparțialitate. Totodată, Agenției Naționale de Integritate îi sunt atribuite obligații referitoare la întregul mecanism aplicabil la nivel național, precum: informarea, îndrumarea avertizorului, formularea de recomandări, întocmirea de statistici,

precum și aplicarea de sancțiuni pecuniare. În plus, proiectul prevede și o serie de atribuții și pentru autoritățile, cărora Agenția le transmite raportările spre competență soluționare.

Ca măsură de protecție a avertizorului, proiectul de lege urmează să sancționeze entitățile care aplică represalii sau descurajează raportările. Proiectul prevede posibilitatea ca avertizorul de integritate să obțină suspendarea aplicării măsurilor pe care le consideră represalii. De asemenea, în litigiile privind contestarea măsurilor prevăzute ca forme de represalii se instituie o inversare a sarcinii probei.

Proiectul urmează a fi supus aprobării Guvernului și trimis, spre adoptare, Parlamentului României, în cel mai scurt timp.

Referitor la paragraful 16 din Raportul CPT

Având în vedere asigurarea necesității operaționale, respectiv, dotarea polițiștilor cu înregistratoare portabile audio-video, în vederea creșterii calității serviciului polițienesc și îmbunătățirii relației dintre poliție și cetățeni, a fost emisă **Dispoziția Inspectorului General al Poliției Române nr. 82 din 21.09.2017**, și, ulterior, **Dispoziția Inspectorului General al Poliției Române nr. 97 din 03.11.2020** privind stabilirea regulilor de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera (BWC).

În scopul asigurării dotării logistice a polițiștilor cu astfel de mijloace tehnice, prin procedură publică au fost achiziționate mai multe cantități ce au fost repartizate etapizat. De la data semnării contractului în cauză și până în prezent, au fost achiziționate 12.000 de dispozitive BWC, ceea ce reprezintă întreaga cantitate prevăzută în Acordul-cadru. Toate dispozitivele au fost repartizate structurilor teritoriale și se află în dotarea polițiștilor care fac parte din structurile de poliție ce acționează în segmentul stradal: ordine publică, poliție rutieră, poliție transporturi și protecția animalelor.

Având în vedere dinamica muncii de poliție și impredictibilitatea situațiilor la care poate fi expus lucrătorul de poliție în combaterea fenomenului infracțional, se dorește suplimentarea numărului de dispozitive de tip BWC, atât pentru structurile care au deja în dotare aceste dispozitive, cât și pentru structurile investigative de poliție: investigații criminale, arme, explozivi și substanțe periculoase, combaterea criminalității organizate, structurile de acțiuni speciale, precum și centrele de reținere și arestare preventivă.

Supunem atenției faptul că Dispoziția Inspectorului General al Poliției Române nr. 97 din 03.11.2020 definește principalele scopuri ale acestor dispozitive din perspectiva lucrătorilor de poliție și anume:

- „mijloace de protecție a polițiștilor împotriva faptelor de ultraj și a acuzațiilor îndreptate împotriva acestora cu privire la modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu, precum și de protecție a persoanelor ce fac obiectul intervențiilor și acțiunilor acestora”;

- „mijloace eficiente de descurajare a săvârșirii unor fapte ilegale, în special a celor de corupție, ca urmare a conștientizării faptului că intervențiile și acțiunile polițiștilor sunt înregistrate”.

Totodată, dispoziția în cauză stabilește atât situațiile, cât și regulile și modul de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip Body Worn Camera de către polițiști în executarea atribuțiilor de serviciu referitoare la activitățile de prevenire și combatere a unor fapte ilegale, precum și de menținere a ordinii și siguranței publice, atât în spațiile publice, cât și în cele private.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) din dispoziția invocată anterior, perioada de stocare a datelor este de 6 luni de la data înregistrării. Înregistrările care fac obiectul unor proceduri judiciare se păstrează după perioada mai sus menționată, urmând regimul juridic al probelor.

Referitor la paragraful 17 din Raportul CPT

Legislația procesual penală incidentă în domeniu prevede, în cuprinsul art. 83 lit. a) din Codul de Procedură Penală, posibilitatea suspectului și inculpatului de a nu da nicio declarație pe parcursul procesului penal, fără a suferi vreo consecință nefavorabilă.

Totodată, pe parcursul întregului proces penal, în interacțiunile cu organele judiciare, acesta are dreptul de a fi asistat de un avocat ales (fiind instituită în sarcina organelor judiciare obligația de a-i aduce la cunoștință acest drept), sau, în cazurile de asistență juridică obligatorie, de un avocat din oficiu.

O garanție suplimentară în acest sens este instituită de art. 90 din Codul de Procedură Penală, care prevede că asistența juridică a suspectului sau inculpatului este obligatorie atunci când acesta este minor, internat într-un centru de detenție ori centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar și în altă cauză, sau când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, chiar și în altă cauză.

În ceea ce privește recomandările CPT ca înregistrarea precisă a audierilor poliției să fie efectuată cu echipamente de înregistrare audio și video, invocăm prevederile art. 110 din același act normativ, care instituie obligația organelor judiciare de a înregistra audierile suspectului sau inculpatului și, în caz excepțional, de a menționa motivul pentru care înregistrarea nu a fost posibilă. Acest articol prevede și obligația de a menționa de fiecare dată ora începerii și ora încheierii audierii.

Promovarea și respectarea legislației aferente domeniului drepturilor omului, cu accent pe prevenirea și combaterea discriminării, a torturii sau a altor acte degradante, precum și pe prevenirea și combaterea infracțiunilor motivate de ură și a violenței de gen/violenței în

familie, reprezintă o temă esențială integrată în cadrul activităților de formare profesională continuă organizate de instituțiile specializate și se realizează în strânsă legătură cu cerințele de ocupare ale postului în vederea obținerii de competențe profesionale aplicabile locului de muncă.

Amintim faptul că, având în vedere situația epidemiologică și în vederea respectării dispozițiilor și hotărârilor referitoare la prevenirea și asigurarea protecției securității și sănătății lucrătorilor, o serie de activități de pregătire au fost anulate, urmând a fi reluate în măsura în care se pot asigura toate măsurile de distanțare socială și protecție sanitară în anul curent. De asemenea, este important de semnalat faptul că o parte a sesiunilor/stagiilor de formare s-au derulat în format online, sub formă de webinar.

Începând cu anul 2017, elevii unităților de învățământ din cadrul MAI, precum și polițiștii nou-încadrați ce urmează programele de pregătire inițială în centrele de pregătire ale M.A.I. și ale I.G.P.R. parcurg problematica circumscrisă domeniului infracțiunilor motivate de ură.

De asemenea, programa acestor unități de învățământ cuprinde teme și module dedicate prevenirii conflictelor interetnice, interculturale sau interconfesionale, tehnici și metode de aplanare a conflictelor, respectiv modalități de atitudine și comportament pentru prevenirea faptelor discriminatorii motivate de ură. La aceste cursuri au participat toți elevii înmatriculați în seria februarie-decembrie 2020, respectiv aproximativ 900 de viitori polițiști iar programa de pregătire va fi implementată și pentru următoarele serii de elevi.

Totodată, în programa Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” sunt cuprinse discipline și module dedicate dreptului familiei, protecției internaționale a drepturilor omului, dreptului internațional umanitar, precum și teme privind prevenirea conflictelor interetnice, tehnici și modalități pentru prevenirea faptelor discriminatorii.

Întrucât formarea profesională a polițiștilor nu constă doar în formarea inițială, ci și în sistemul de formare profesională continuă, supunem atenției faptul că programa cursurilor atât de inițiere, cât și de capacitate sau de schimbare de profil desfășurate de Centrul de Formare și Perfecționare al Polițiștilor „Nicolae Golescu” Slatina conține teme dedicate prevenirii și combaterii discriminării, respectiv a săvârșirii infracțiunilor motivate de ură și a violenței de gen, precum Intervenția poliției la infracțiunile motivate de ură, Impactul infracțiunilor și incidentelor motivate de ură asupra victimelor, Legislația națională și internațională referitoare la infracțiunile motivate de ură. Totalul personalului participant însumează în medie 1000 de polițiști anual.

De asemenea, în mod recurent, sunt diseminat către toți polițiștii, în vederea analizării și însușirii unui model de bune practici în activitatea desfășurată, raportat la relația cu cetățenii, hotărârile CEDO și CJUE în care România și alte țări din spațiul UE au fost condamnate pentru nerespectarea drepturilor omului și altor libertăți fundamentale prevăzute atât în legislația internă, cât și internațională.

Totodată, în cadrul Centrului Multifuncțional de Pregătire Schengen sunt organizate periodic cursuri de perfecționare în domeniul prevenirii torturii și tratamentelor inumane pentru personalul din cadrul structurilor de coordonare centre de reținere și arestare preventivă, la care participă în medie, anual, 150 de polițiști.

Supunem atenției faptul că, la deschiderea anului de pregătire 2021-2022, au fost transmise pe cale electronică oficială, în atenția polițiștilor (inclusiv a personalului din structurile de investigații criminale), problematici adecvate domeniului supus analizei, respectiv tema *Ordinul European de Anchetă (OEA)*, tema *Audierea în cuprinsul Ghidului Polițistului de Investigații Criminale*, tema *Aspecte practice privind audierea minorilor*.

Conținuturile abordate în cadrul cursurilor și activităților de formare continuă sunt prelucrate prin situații de învățare diverse cu respectarea drepturilor omului în activitatea de intervenție specializată a poliției.

Exemplificări tematice din cadrul modulului **Constatarea și cercetarea infracțiunilor:**

Audierea persoanelor:

- Reguli generale în materia audierii persoanelor;
- Procedura audierii persoanei vătămate, părții civile, părții responsabile civilmente;
- Procedura audierii martorului;
- Procedura audierii suspectului sau a inculpatului;
- *Consemnarea declarațiilor persoanei vătămate, părții civile, părții responsabile civilmente, a martorului și a suspectului/inculpatului.*

Drepturile omului și respectarea acestora în activitatea polițiștilor. Infracțiuni motivate de ură.

- Reglementări de bază în materia drepturilor omului;
- Respectarea drepturilor omului în activitatea polițiștilor;
- Definiția infracțiunii motivate de ură. Legislația națională cu privire la infracțiunile motivate de ură;
- Obligațiile internaționale în vederea cercetării infracțiunilor motivate de ură.

Așadar, reiterăm faptul că, la nivelul Poliției Române există o preocupare constantă în vederea adaptării nevoilor de pregătire și a dezvoltării profesionale, în sensul respectării și aplicării legislației aferente drepturilor omului și adoptării unui comportament etic în activitatea de zi cu zi.

Referitor la paragraful 18 din Raportul CPT

Evidențiem faptul că Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, a suferit modificări majore prin Legea nr. 192/2019 pentru modificarea și completarea unor

acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice, intervenții legislative care au fost operate și în ceea ce privește procedura de încătușare a persoanelor violente.

În acest sens, potrivit art. 43 din actul normativ anterior invocat, polițistul este îndreptățit să utilizeze cătușe sau alte mijloace de imobilizare în scopul împiedicării sau neutralizării acțiunilor violente ale oricărei persoane. Totodată, polițistul este îndreptățit să utilizeze cătușe și alte mijloace de imobilizare în scopul prevenirii autovătămării persoanei ori apariției unei stări de pericol la adresa vieții, sănătății sau integrității corporale a polițistului sau a altei persoane, doar în următoarele situații:

- a) persoana condusă la sediul poliției este cunoscută cu un comportament violent la adresa sa, a persoanelor sau a bunurilor;
- b) persoana condusă la sediul poliției a comis sau este suspectă de săvârșirea unei infracțiuni cu violență ori a unor acte de terorism;
- c) persoana a evadat din starea legală de reținere sau deținere ori s-a sustras de la executarea unei măsuri preventive sau a unei pedepse privative de libertate;
- d) dotările mijlocului de transport utilizat sau itinerarul de deplasare nu permit adoptarea altor măsuri care să prevină săvârșirea unor acțiuni violente sau fuga;
- e) persoana face obiectul unei măsuri privative de libertate dispuse în vederea înlăturării unei stări de pericol pentru ordinea publică.

În vederea însușirii acestor reglementări, de la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 192/2019, prin grija șefilor ierarhici, personalul Poliției Române a susținut testări profesionale în fiecare lună luând în considerare inclusiv aceste modificări legislative.

În ceea ce privește folosirea mijloacelor de imobilizare din dotare de către polițiști, evidențiem faptul că, potrivit dispozițiilor art. 214 din ROF CRAP:

„(1) Pentru prevenirea comportamentelor violente ale persoanei private de libertate, personalul centrului poate folosi mijloacele de imobilizare din dotare, prevăzute de prezentul regulament.

(2) Cătușele și celelalte mijloace din dotare se pot folosi temporar la imobilizarea persoanei private de libertate în următoarele situații:

- a) pe timpul deplasării la organul judiciar sau pe timpul transferului, ca măsură de prevenire a evadării, în cazuri temeinic justificate;
- b) din considerente medicale, la recomandarea și sub supravegherea medicului;
- c) în cazul persoanelor agresive, periculoase ori care execută izolarea, pentru împiedicarea automutilării;
- d) pentru prevenirea acțiunilor violente asupra altor persoane ori de distrugere a bunurilor și obiectelor din dotarea centrului.

(3) Folosirea mijloacelor de imobilizare trebuie autorizată în prealabil de către șeful centrului, cu excepția cazurilor în care urgența nu permite acest lucru, și este permisă numai pe durata pentru care aceasta este strict necesară, impusă de circumstanțele specifice

cauzei, legate de securitate sau menită să împiedice persoanele suspectate sau acuzate să se sustragă sau să ia contact cu terțe persoane.

(4) Organele judiciare apreciază cu privire la aplicarea, menținerea sau îndepărtarea mijloacelor de imobilizare, pe durata prezenței persoanei private de libertate în fața acestora.

(5) Sunt cazuri temeinic justificate, atunci când persoana privată de libertate:

a) a fugit ori s-a ascuns, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau judecată;

b) a comis o infracțiune contra vieții, o infracțiune prin care s-a cauzat vătămarea corporală sau moartea unei persoane, o infracțiune contra securității naționale, o infracțiune de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau alte produse susceptibile de a avea efecte psiho-active, o infracțiune privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, șantaj, viol, lipsire de libertate în mod ilegal, ultraj, ultraj judiciar;

c) a evadat sau au încercat să evadeze din centre, din penitenciare ori de sub escortă, sau există indicii cu privire la intenția de evadare;

d) se află în executarea unei măsuri preventive privative de libertate dispuse pe baza evaluării gravității faptei, a modului și a circumstanțelor de comitere, a antecedentelor penale și a altor împrejurări privitoare la persoana acestuia, în considerarea faptului că privarea sa de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică;

e) manifestă o stare vizibilă de tulburare psihică;

f) se automutilează sau amenință că se va automutila în timpul pregătirii în vederea prezentării în fața organelor judiciare sau pe timpul efectuării deplasării;

g) pune în pericol viața sau integritatea corporală a membrilor escortei ori a altor persoane private de libertate;

h) refuză să execute dispozițiile legale date de personalul din compunerea escortei cu privire la prezentarea în fața organelor judiciare.

(6) Nu se încătușează femeia gravidă, persoana în vârstă de peste 65 ani, persoana cu handicap locomotor, minorul cu vârsta sub 16 ani, persoana ale cărei afecțiuni medicale impun utilizarea tărgii sau căruciorului pentru deplasare, precum și în situații reprezentate de afecțiuni ale membrilor superioare din zona supusă încătușării la indicația medicului, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5) lit. c), f) și g).

(7) În scopul aplicării prevederilor alin. (6), personalul medico-sanitar care asigură asistența medicală la nivelul centrului are obligația de a comunica, în scris, personalului care asigură escortarea și însoțirea persoanei private de libertate informații privind existența unei afecțiuni medicale care impune utilizarea tărgii sau căruciorului pentru deplasarea persoanei private de libertate ori cu privire la existența unor afecțiuni ale membrilor superioare din zona supusă încătușării.

(8) Personalul care asigură escortarea și însoțirea persoanei private de libertate are obligația de a respecta recomandările personalului medical, indiferent de rețeaua medicală din care face parte.

Totodată, I.G.P.R. a elaborat „Manualul principalelor măsuri polițienești”, înregistrat sub nr. 367735/12.12.2019, prin intermediul căruia polițiștii dobândesc cunoștințe cu privire la tehnicile de încătușare, verificarea strângerii adecvate a cătușelor și blocarea acestora pentru a preveni strângerea accidentală pe mâinile persoanei încătușate.

Subliniem și faptul că Tema cu titlul „Folosirea mijloacelor de constrângere - folosirea cătușelor. Tehnici de încătușare”, întocmită de specialiști în domeniul pregătirii profesionale din cadrul IGPR a fost difuzată la data de 02.09.2021, în atenția tuturor unităților/structurilor din Poliția Română prin rețeaua de comunicare internă. Tema de pregătire cuprinde recomandări clare privind utilizarea cătușelor, elemente operaționale ale încătușării, transportul persoanelor încătușate, inclusiv pentru situațiile enunțate în cuprinsul paragrafului 18.

Cu ocazia activităților de monitorizare internă a activității de pregătire profesională efectuate în anul 2021, s-a constatat faptul că tematica de referință a fost inclusă în planurile/programele de formare profesională continuă, pe post, structurile teritoriale de pregătire profesională fiind implicate activ în gestionarea participării polițiștilor la activitățile de pregătire continuă pe acest segment de activitate.

Referitor la paragraful 19 din Raportul CPT

Potrivit prevederilor art. 54 alin.(1) din Legea nr. 218/2002, polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor a căror pază o asigură și, în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.

Referitor la paragraful 21 din Raportul CPT

Mărcile traumatiche sunt raportate pe formulare dedicate, care oferă posibilitatea localizării leziunilor prin reprezentări grafice (schiță corporală). În prezent, se depun eforturi în vederea definitivării unui proiect de modificare a normativelor incidente, sens în care sunt avute în vedere inclusiv recomandările CPT.

Direcția Medicală a solicitat înființarea în fiecare CRAP a *Registrului de mărci traumatiche* și a transmis mai multe adrese de îndrumare privind modul de raportare a mărcilor traumatiche. Există un proiect de formare profesională a personalului medico-sanitar responsabil de raportarea mărcilor traumatiche iar derularea acestei activități va fi reluată odată cu ridicarea restricțiilor impuse de starea de alertă.

Consultația medicală a persoanelor private de libertate se realizează de către medic strict în limitele specialității deținute - Medicină de familie; astfel, în cadrul anamnezei sunt adresate întrebări privind apariția leziunilor observate, iar precizările pacienților sunt înscrise în documentele medicale. Totodată, afirmațiile relevante ale persoanelor private de libertate sunt citate în documentele de evidență medicală, însă stabilirea corespondenței dintre aspectele clinice constatate și relatările persoanei private de libertate este de competența specialiștilor în Medicină legală.

Înainte de a semna formularul de consimțământ informat pentru acordarea îngrijirilor de sănătate în CRAP, persoanei private de libertate îi sunt prezentate integral drepturile privind asistența medicală - inclusiv posibilitatea de a solicita, în scris, să fie examinată la locul de deținere de către un medic legist - specialistul care poate realiza, după caz, fotografierea leziunilor constatate.

Referitor la paragraful 22 din Raportul CPT

Tratând cu responsabilitate acest fenomen, Poliția Română a obținut finanțare prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021 pentru proiectul intitulat „Acțiune integrată pentru combaterea infracțiunilor cu mobil discriminatoriu, în special cele îndreptate împotriva comunităților rroma și asigurarea unui standard înalt de calitate al serviciului polițienesc”. Prin intermediul acestui proiect, se urmărește îmbunătățirea procesului de identificare și de înregistrare a infracțiunilor motivate de ură în evidențele proprii și de implementare corectă în bazele de date ale Poliției Române prin sesiuni de pregătire sau soluții informatice, fiind prevăzute activități de formare, de schimb de experiență și de bune practici cu autorități din alte state europene care colectează date statistice pe linia infracțiunilor motivate de ură.

Facem, de asemenea, precizarea că, potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală, organele de cercetare ale poliției judiciare își desfășoară activitatea de urmărire penală sub conducerea și supravegherea procurorului, iar Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a elaborat o Metodologie de investigare a infracțiunilor motivate de ură.

Având în vedere raportul existent între organele de cercetare penală ale poliției judiciare și procuror, activitatea de urmărire penală se desfășoară cu respectarea metodologiei menționate, aceasta reprezentând un instrument util pe parcursul desfășurării de către organele de poliție a activităților de cercetare penală a infracțiunilor motivate de ură.

Totodată, la data de 13.05.2021, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 539 *privind aprobarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură, aferentă perioadei 2021 - 2023.*

Unul dintre obiectivele specifice ale strategiei constă în îmbunătățirea mecanismelor de colectare a datelor cu privire la incidentele asociate antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură prin dezvoltarea unei metodologii unitare de identificare a infracțiunilor motivate de ură, precum și de colectare sistematică a datelor statistice privind aceste categorii de infracțiuni.

În acest document s-a prevăzut dezvoltarea unui sistem de colectare a datelor statistice privind infracționalitatea motivată de ură, iar Inspectoratul General al Poliției Române a fost desemnat coordonatorul grupului de lucru constituit pentru stabilirea unitară a principiilor de colectare a datelor, precum și armonizarea la nivelul tuturor autorităților a unui set de indicatori statistici pe linia infracțiunilor motivate de ură.

Supunem atenției și faptul că, la data de 15.05.2021, prin ordin al ministrului afacerilor interne, s-a constituit, în cadrul Direcției de Investigații Criminale, Biroul de Investigare a Infracțiunilor Motivate de Ură, structură care va coordona și va sprijini, în calitate de unitate centrală, activitatea polițiștilor de investigații criminale desemnați pe această linie de muncă atât în cadrul serviciilor de investigații criminale ale Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, cât și în cadrul inspectoratelor de poliție județene.

Referitor la modul în care sunt formați polițiștii pentru a preveni și combate faptele discriminatorii motivate de ură, supunem atenției faptul că în aria curriculară se regăsesc teme privind prevenirea și combaterea discriminării, a conflictelor interetnice sau interculturale/interconfesionale, tehnici și metode de aplanare a conflictelor de natură etnică, precum și modalități de atitudini și comportament pentru prevenirea faptelor discriminatorii motivate de ură.

În acest sens, în cadrul curriculum-ului de pregătire a agenților de poliție sunt cuprinse următoarele module:

- Modulul VI: *Constatarea și cercetarea infracțiunilor, care presupune dezvoltarea abilităților de folosire a metodelor și mijloacelor de cercetare a infracțiunilor și de stabilire a activităților necesare administrării probelor, cu accent pe respectarea drepturilor omului.* În cadrul acestui modul este studiată tema „Drepturile omului și respectarea acestora în activitatea polițiștilor. Infracțiuni motivate de ură”, ce cuprinde mai multe problematice, precum reglementări de bază în materia drepturilor omului, respectarea drepturilor omului în activitatea polițiștilor, legislația națională cu privire la infracțiunile motivate de ură și obligațiile internaționale în vederea cercetărilor infracțiunilor motivate de ură. Această disciplină are caracter obligatoriu și este studiată de către toți elevii școlilor, viitori agenți de poliție, indiferent de specializare.
- În cuprinsul Modulul I: *Comunicarea și Cooperarea Profesională* este prevăzută tema *Abordarea stărilor conflictuale determinate de diversitatea multiculturală.*

Aceasta are caracter obligatoriu și vizează următoarele subiecte: „Structura etnică și confesională a României. Specificitatea culturală, Cauze care determină producerea conflictelor interetnice sau interculturale/interconfesionale; Tehnici și metode de aplanare a conflictelor de factură interetnică și interculturală/interconfesională; Atitudini și comportamente discriminatorii, motivate de ură.”

Astfel, conținuturile abordate acoperă o arie diversificată de problematici cu care se pot confrunta lucrătorii în activitatea acestora, punându-se accent pe acceptarea diversității și promovarea nediscriminării în relația cu membrii comunității, identificarea cauzelor care determină producerea conflictelor interetnice și interconfesionale, delimitarea atitudinilor și a comportamentelor discriminatorii, motivate de ură și aplicarea metodelor și tehnicilor de aplanare a conflictelor interetnice și interconfesionale/interculturale.

- Modulul Consiliere/Dirigenție are caracter obligatoriu pentru toți elevii și vizează următoarele teme de interes în cauză unitate și diversitate în U.E., respectiv probleme ale discriminării.

Așadar, prin eforturile depuse de Poliția Română pentru obținerea finanțării proiectelor menționate, precum și prin toate celelalte măsuri adoptate, se confirmă faptul că instituția noastră conștientizează importanța domeniului infracțiunilor motivate de ură și este dispusă să aloce resurse materiale și umane în vederea implementării cu succes a principalelor obiective ale proiectului menționat anterior, printre care și înființarea unei structuri specializate în investigarea acestor infracțiuni la nivelul instituției.

Referitor la paragraful 27 din Raportul CPT

În raport de recomandarea CPT referitoare la punerea la dispoziția procurorilor a unor anchetatori proprii, apreciem că, având în vedere frecvența redusă a acestui gen de fapte, nu se impune detașarea unor polițiști la unitățile de parchet pentru a-i specializa în acest sens, cu atât mai mult cu cât și la nivelul unităților de parchet procurorii care au în instrumentare asemenea dosare deservesc și alte linii de muncă.

Mai mult, apreciem că, prin menținerea structurilor de control intern în cadrul unităților de poliție, investigatorii au pârghiile necesare pentru a obține mult mai operativ informațiile necesare cu privire la evenimentele de acest gen.

Precizăm, însă, faptul că polițiștii din cadrul structurilor de control intern, care sunt desemnați ca organe de cercetare ale poliției judiciare, își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr. 364/2004 *privind organizarea și funcționarea poliției judiciare*, cu modificările și completările ulterioare, iar activitățile de urmărire penală se realizează strict cu respectarea prevederilor art. 8 și art. 9 din acest act normativ.

Menționăm faptul că organele de cercetare penală ale poliției judiciare din cadrul structurilor de control intern desfășoară activități de urmărire penală în dosarele penale aflate în

instrumentare proprie, dar și în baza delegărilor emise de procurorul de caz, în cadrul dosarelor penale aflate în instrumentarea proprie (nemijlocită).

Referitor la cele 5 incidente semnalate în cuprinsul raportului, prezentăm următoarele aspecte:

- La data de **18.04.2020**, în jurul orelor 20:08, lucrători din cadrul **Poliției Municipiului Giurgiu** - Biroul de Investigații Criminale au fost sesizați telefonic de către reprezentanții Spitalului Județean Giurgiu - Unitatea de Primiri Urgențe cu privire la faptul că la camera de gardă s-au prezentat cu un mijloc de transport personal trei persoane care au afirmat că au fost agresate fizic de către echipajul format din jandarmi și polițiști în orașul Bolintin Vale, județul Giurgiu.

Această sesizare a fost gestionată de către organele de cercetare ale poliției judiciare din cadrul Poliției Municipiului Giurgiu, care au materializat activitatea în cuprinsul procesului-verbal întocmit la data de 18.04.2020. Acesta a fost transmis către Poliția Orașului Bolintin Vale, unde i s-a atribuit nr. 195976/18.04.2020, urmând ca, la data de 23.04.2020, să fie înaintat pe cale administrativă la Parchetul de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale.

Astfel, Parchetul de pe lângă Judecătoria Bolintin Vale i-a atribuit numărul unic 650/P/23.04.2020, iar la aceeași dată Parchetul de pe lângă Tribunalul Giurgiu a preluat dosarul penal, unitate care l-a înregistrat cu numărul 167/P/23.04.2020.

În cauză, la data de 23.04.2020 s-a dispus începerea urmăririi penale *in rem* cu privire la săvârșirea infracțiunii de purtare abuzivă, faptă prevăzută de art. 296 din Codul penal, aceasta efectuându-se în anchetă proprie de către procuror potrivit Codului de Procedură Penală.

Sub aspect disciplinar, la data de 23.04.2020, conducerea Inspectoratului de Poliție Județean Giurgiu a dispus efectuarea de verificări cu privire la modul de intervenție al polițiștilor implicați la evenimentul din data de 18.04.2020.

În urma verificărilor efectuate de către structura de control intern a inspectoratului, prin dispoziție a șefului inspectoratului, s-a dispus declanșarea cercetării prealabile față de numitul Ș.C.M., șef Poliție oraș II la Poliția Orașului Bolintin Vale.

În acest context, supunem atenției faptul că, prin intermediul procesului-verbal nr. 159185/24.04.2020, a fost dispusă suspendarea procedurii disciplinare până la soluționarea definitivă a cauzei penale, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

Începând cu data de 24.04.2020, numitul în cauză are calitatea procesuală de suspect în dosarul penal nr. 167/P/2020 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Giurgiu, care se află în prezent în curs de urmărire penală la această unitate de parchet.

- Referitor la informațiile solicitate privind incidentul din data de **5 martie 2021**, când șapte polițiști au fost filmați abuzând un bărbat încătușat într-o încăpăre mare a **Secției de Poliție nr. 16 București**, vă comunicăm faptul că evenimentul în cauză s-a petrecut în noaptea dintre **02.05.2018 - 03.05.2018**.

Totodată, precizăm că, în urma audierilor polițiștilor implicați în evenimentul în cauză, a studierii documentelor întocmite de aceștia, a vizionării imaginilor surprinse de camerele de supraveghere din sediul Secției 16 Poliție și a celei aflate asupra polițiștilor, respectiv body-cam, ofițerii de poliție competenți în domeniul controlului intern din cadrul D.G.P.M.B. s-au sesizat din oficiu, după cum urmează:

- prin procesul-verbal nr. 744148/05.05.2018, nr. unic. 3396/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București sub aspectul comiterii infracțiunii de purtare abuzivă, faptă prevăzută de art. 296 Cod Penal, constând în faptul că în noaptea dintre 02.05.2018 - 03.05.2018, polițiștii Secției 16 Poliție au folosit forța fizică, exercitând acte de violență asupra numitului G.S.G., cu depășirea cadrului legal;
- prin procesul-verbal nr. 744151/04.05.2018, nr. unic 3417/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, sub aspectul comiterii infracțiunii de ultraj, faptă prevăzută de art. 257 alin. (1) Cod Penal, constând în faptul că, în noaptea dintre 02.05.2018 - 03.05.2018, numitul G.S.G. a exercitat acte de violență fizică și verbală asupra polițiștilor Secției 16 Poliție.

În același sens, sub aspect disciplinar, la data de 15.05.2018, conducerea D.G.P.M.B. a dispus următoarele măsuri:

- declanșarea cercetării prealabile, în temeiul art. 59 din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, față de polițiștii implicați din cadrul Secției 16 Poliție, dar și față de ofițerul aflat la comanda Sectorului 4 Poliție în noaptea de 02/03.05.2018, șeful Secției 16 Poliție și adjunctul șefului Secției 16 Poliție;
- atenționarea, în temeiul art. 58¹ din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în forma aflată în vigoare la data aplicării măsurii, față de șeful Biroului Ordine Publică din cadrul Secției 16 Poliție și un polițist din cadrul Secției 16 Poliție, Biroul Ordine Publică;
- măsuri administrative privind analiza și completarea unor prevederi din fișele posturilor mai multor polițiști din cadrul Secției 16 Poliție și a Sectorului 4 Poliție, precum și analiza legitimității dispunerii unor măsuri de către șeful și adjunctul secției de poliție;
- informarea structurii de control intern din cadrul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, pentru a dispune măsuri potrivit competenței, având în vedere implicarea jandarmilor în derularea evenimentelor.

Dosarul penal nr. 3396/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București vizând comiterea infracțiunii de purtare abuzivă de către mai mulți polițiști din cadrul Secției 16 Poliție s-a aflat în instrumentarea D.G.P.M.B. - Serviciul Control Intern până în luna august 2018, când a fost solicitat de unitatea de parchet anterior invocată.

Ulterior, dosarul penal nr. 3396/P/2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, precum și o plângere penală formulată de numitul G.S.G. împotriva polițiștilor au fost preluate spre instrumentare de Parchetul de pe lângă Tribunalul Miliar București în cadrul dosarului penal nr. 1354/P/2018.

Prin ordonanța nr. 1354/P/2019 din data de 27.03.2019, Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar București a dispus clasarea cauzei, întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive de tipicitate privind săvârșirea infracțiunilor de tortură, lipsire de libertate în mod ilegal, amenințare, vătămare corporală, supunerea la rele tratamente, precum și că faptele de fals intelectual, omisiunea sesizării, favorizarea făptuitorului și distrugere nu există.

Totodată, menționăm faptul că măsurile administrative dispuse au fost puse în aplicare în perioada imediat următoare transmiterii lor către subunitățile de poliție, fiind completate prevederile din fișele posturilor și reglementată situația competențelor ofițerilor din comanda subunității de poliție.

- Referitor la informațiile solicitate privind incidentul din data de **1 septembrie 2020**, precizăm următoarele:

La data de 01.09.2020, numitul G.T.N a apelat Sistemul național unic pentru apeluri de urgență (S.N.U.A.U.) 112 și a reclamat faptul că el și prietenul său au fost agresați și încătușați de poliție la data de 31.08.2020, în jurul orelor 14:30.

Lucrătorii de poliție care au preluat apelul au reținut în cuprinsul procesului-verbal de constatare faptul că cele două persoane vătămate au susținut că au fost abordate și agresate de către polițiști din cadrul Poliției Locale. Respectivul proces-verbal a fost înregistrat în evidența lucrărilor penale cu autor necunoscut sub nr. 3651831/02.09.2020, urmând a se efectua cercetări sub aspectul comiterii infracțiunii de purtare abuzivă, faptă prevăzută de art. 296 Cod Penal.

În ziua următoare, 03.09.2020, dosarul penal anterior menționat, căruia i-a fost atribuit numărul unic 6202/P/2020 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 Poliție, a fost înaintat de **Secția 16 Poliție** la unitatea de parchet cu propunere de trecere la alt organ, în temeiul art. 302 Cod Procedură Penală, întrucât, pe baza cercetărilor efectuate, s-a constatat că polițiștii agresori făceau parte din Secția 16 Poliție.

În perioada 04.09.2020 - 20.11.2020, dosarul penal nr. 6202/P/2020 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București s-a aflat, în baza unei ordonanțe de delegare, în instrumentarea ofițerilor de poliție din cadrul Sectorului 4 Poliție, Biroul Control Intern.

Ulterior, dosarul a fost înaintat, spre competență soluționare, către Parchetul de pe lângă Tribunalul București, unde i s-a atribuit numărul unic 4836/P/2021, efectuându-se cercetări sub aspectul comiterii infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal și tortură.

În acest context, menționăm faptul că inculpații au fost trimiși în judecată, dosarul aflându-se pe rolul Tribunalului București unde a fost înregistrat la data de 09.07.2021 sub nr. 20112/3/2021.

- Referitor la evenimentul produs în autogara Pitești, conducerea **I.P.J. Argeș** a dispus efectuarea de verificări cu privire la modul de intervenție al polițiștilor, în cauză fiind dispuse următoarele măsuri de natură disciplinară:

- declanșarea cercetării prealabile față de agenții de poliție D.D., P.A. și S.L. din cadrul Secției nr. 4 Poliție Pitești, Biroul Ordine Publică, în vederea stabilirii existenței/inexistenței abaterilor disciplinare prevăzute de art. 57 lit. a) și b) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul Polițistului, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „comportarea necorespunzătoare, în serviciu, familie sau în societate, care aduce atingere onoarei, probității profesionale a polițistului sau prestigiului instituției” și „neglijența manifestată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege”.

- suspendarea cercetării disciplinare față de agentul de poliție D.D., în condițiile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 360/2002, cu modificările și completările ulterioare, până la soluționarea dosarului penal în care agentul de poliție este cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de purtare abuzivă și loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, fapte prevăzute de art. 296 alin. (2) și art. 195 din Codul Penal.

- suspendarea cercetării disciplinare față de agenții de poliție P.A. și S.L., în condițiile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 360/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, menționăm faptul că în cauză a fost constituit un dosar de cercetare penală, preluat inițial de Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș și în care au fost efectuate cercetări sub aspectul săvârșirii infracțiunilor deucidere din culpă și purtare abuzivă, fapte prevăzute de art. 192 și 296 din Codul Penal. În urma administrării probatoriului, a fost schimbată încadrarea juridică a faptei dinucidere din culpă în loviri sau vătămări cauzatoare de moarte. Având în vedere faptul că alături de polițiștii din cadrul I.P.J. Argeș au intervenit și doi jandarmi din cadrul I.J.J. Argeș, care au participat activ la imobilizarea și încătușarea persoanei de sex bărbătesc, dosarul penal a fost preluat de către Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București, unde a fost înregistrat sub nr. unic 435/P/2021. În acest moment, dosarul penal se află în lucru, urmând a fi soluționat după definitivarea cercetărilor efectuate în cauză.

- În ceea ce privește incidentul din data de **27.05.2020**, în cadrul **I.P.J. Buzău** a fost înregistrată sesizarea prin S.N.U.A.U. 112 din data de 26.05.2020, a numitei S.M., cu privire la faptul că fiul acesteia a fost agresat fizic de către organele de poliție în data de 26.05.2020. La finalul verificărilor efectuate, în data de 03.06.2020, a fost înregistrat dosarul penal nr. 422/P/2020 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Pătârlagele pentru cercetări sub aspectul comiterii infracțiunii de purtare abuzivă, faptă prevăzută și pedepsită de art. 296 alin. (2) Cod Penal.

La data de 03.06.2020, în temeiul art. 58 și art. 56 alin. (3) lit. e) din Codul de Procedură Penală, dosarul penal în cauză a fost înaintat spre competență soluționare procurorului din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Pătârlagele, unde se află în lucru și în prezent. De asemenea, vă comunicăm faptul că în cauză nu a fost dispusă/declanșată, cercetarea disciplinară a polițiștilor care au intervenit la fața locului.

Referitor la paragraful 29 din Raportul CPT

Conform art. 38 alin. (1) din Legea nr. 218/2002 *privind organizarea și funcționarea Poliției Române*, încă de la momentul conducerii persoanelor la sediul Poliției, acestea au dreptul de a fi informate cu privire la drepturile lor, precum și la motivele conducerii la sediul poliției. Reiterăm faptul că, în vederea însușirii acestor reglementări, de la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 192/2019, prin grija șefilor ierarhici, personalul Poliției Române a susținut testări profesionale în fiecare lună în vederea verificării modalității de însușire a modificărilor legislative.

Potrivit art. 40 din același act normativ, polițistul întocmește un proces-verbal în care se consemnează inclusiv modalitatea de exercitare a drepturilor prevăzute la art. 38, ca urmare a aducerii acestora la cunoștință, proces-verbal care se semnează de către polițist și de către persoana în cauză.

Totodată, prezintă relevanță prevederile art. 209 alin. (17) din Codul de Procedură Penală, conform cărora persoanei reținute i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile pe care aceasta le are.

De asemenea, potrivit legislației execuțional penale în vigoare, în scopul asigurării exercitării corespunzătoare a drepturilor, inclusiv a dreptului la asistență juridică, la primirea în centru, șeful de schimb aduce la cunoștința persoanei private de libertate, sub semnătură, informațiile prevăzute în Anexa 2.Z „*Broșură cu informații referitoare la drepturi, obligații și interdicții, precum și cu privire la recompensele care pot fi acordate, abateri și sancțiuni disciplinare care pot fi aplicate conform Legii nr. 254/2013, inclusiv dispozițiile art. 228, alin. (2)-(5) din Codul de procedură penală*” din ROF CRAP, tradusă în 14 limbi străine. Dovada aducerii la cunoștință se consemnează în procesul-verbal întocmit cu ocazia primirii în centru și se depune la dosarul individual.

Totodată, menționăm faptul că proiectul Ordinului ministrului justiției, ministrului afacerilor interne, președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru modificarea și completarea Ordinului comun nr. 1274/C/111/2037/1123/C/2017 *privind modelul informării scrise înmânate suspectilor sau inculpaților în cadrul procedurilor penale în care sunt privați de libertate sau persoanelor care sunt arestate în scopul executării unui mandat european de arestare* se află în procedura de aprobare de către instituțiile coinițatoare.

În acest sens, dispozițiile actului normativ în cauză vor fi completate cu noi prevederi privind informarea persoanei minore private de libertate referitor la drepturile sale în cadrul procesului penal.

Referitor la paragraful 30 din Raportul CPT

Normele procesual penale în vigoare asigură exercițiul dreptului la informarea unei rude/unei terțe părți, reglementările incidente dispunând în mod expres și distinct asupra încunoștințării despre măsura reținerii/arestării preventive. Ipotezele normative indicate instituie, similar ambelor tipuri de măsuri preventive privative de libertate, dreptul persoanelor private de libertate de a încunoștința personal sau de a solicita organului judiciar care a dispus măsura să încunoștințeze un membru al familiei sale ori o altă persoană desemnată de acesta despre luarea măsurii și despre locul unde este reținută/arestată, imediat după reținere sau arestare preventivă [art. 210 alin. (1) și 228 alin. (3) din Codul de procedură penală], indiferent de succesiunea în timp a locațiilor de custodie [art. 210 alin. (3), respectiv art. 228 alin. (5) din Codul de procedură penală].

Suplimentar, în cazul persoanelor private de libertate care nu sunt cetățeni români, este instituit dreptul de a notifica personal sau prin intermediul organului judiciar și misiunea diplomatică ori oficiul consular al statului al cărui cetățean este sau, după caz, o organizație internațională umanitară, dacă nu dorește să beneficieze de asistența autorităților din țara sa de origine, ori o reprezentanță a organizației internaționale competente, dacă este refugiat sau, din orice alt motiv, se află sub protecția unei astfel de organizații [art. 210 alin. (2), respectiv art. 228 alin. (3) din Codul de procedură penală].

Exercițiul dreptului persoanelor vizate de a face notificările personal în cazul reținerii este restricționat pentru motive temeinice, consemnate în cuprinsul unui proces-verbal [art. 210 alin. (5) din Codul de procedură penală], respectiv întârziat din motive temeinice pentru cel mult 4 ore [art. 210 alin. (6) din Codul de procedură penală].

Reglementări similare privind restricționarea exercițiului persoanelor vizate de a face notificările personal se regăsesc și în cazul măsurii arestării preventive [art. 228 alin. (7) din Codul de procedură penală].

Suplimentar față de garanțiile stabilite prin normele procesual-penale anterior detaliate, normele subsecvente acestora, respectiv cele conținute de ROF CRAP, instituie în sarcina personalului centrului de reținere și arestare preventivă obligații pe această linie, relevanță în acest sens având prevederile art. 38 și 39 din Regulament.

Totodată, din perspectiva asigurării dreptului de a notifica telefonic o rudă sau un terț în momentul încarcerării, la nivelul tuturor centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române există posturi telefonice destinate atât uzului personalului centrului, atât pentru îndeplinirea obligațiilor corespondente ce revin Poliției Române, cât și persoanelor private de libertate (fără costuri suplimentare în sarcina

acestora și fără a afecta numărul de convorbiri telefonice circumscrise exercitării dreptului corespondent).

Referitor la paragraful 31 din Raportul CPT

Potrivit ansamblului normativ execuțional penal, la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă, întrevederile persoanelor private de libertate cu avocații sunt confidențiale și se desfășoară sub supraveghere vizuală directă sau prin intermediul camerelor video, în spații special amenajate, prevăzute cu dispozitive de separare care să limiteze contactul fizic, dar care să permită transmiterea de înscrisuri. Supravegherea poate fi numai vizuală, nefiind permisă ascultarea conversației purtate de persoana în cauză cu apărătorul său. Astfel, este protejată confidențialitatea comunicărilor persoanei private de libertate cu avocatul său, aceasta reprezentând o cerință de bază a procesului echitabil într-o societate democratică, condiție ce decurge din art. 6 paragraful 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Referitor la paragraful 32 din Raportul CPT

Prevederile art. 209 alin. (17) din Codul de Procedură Penală stabilesc în mod expres faptul că persoanei reținute i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile pe care aceasta le are, inclusiv cel de acces la asistență medicală de urgență.

Menționăm faptul că Legea nr.192/2019 *pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul ordinii și siguranței publice*, a modificat inclusiv Legea nr.218/2002 *privind organizarea și funcționarea Poliției Române*.

Astfel, la art.38 alin.(1) lit. g) din acest ultim act normativ, se precizează că persoana condusă la secția de poliție are dreptul de a fi consultată de un medic sau, pe propria cheltuială, de medicul indicat de aceasta.

Referitor la paragraful 33 din Raportul CPT

Folosirea sistemelor de înregistrare audio-video este guvernată de normele dreptului procesual-penal, care instituie obligația organelor judiciare de a înregistra audierile suspectului sau inculpatului și, în caz excepțional, menționarea motivului pentru care înregistrarea nu a fost posibilă.

Totodată, Codul de Procedură Penală reglementează posibilitatea înregistrării audierii martorilor și a persoanelor vătămate, atunci când organul judiciar consideră necesar sau când persoana solicită în mod expres acest lucru.

Avocații părților și subiecților procesuali principali au, de asemenea, dreptul de a obține copii ale acestor înregistrări, în temeiul art. 94 din Codul de Procedură Penală privind condițiile de consultare a dosarului.

Supunem atenției faptul că la nivelul structurii de specialitate în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației din cadrul Poliției Române s-a întocmit în cursul anului 2014 documentația tehnică necesară implementării de sisteme tehnice care au ca obiect înregistrarea audio-video a anchetelor din faza preliminară, conform dispozițiilor procesual penale în vigoare.

În acest sens, au fost achiziționate în perioada 2014-2015 un număr de 69 sisteme de înregistrare audio-video pentru camerele de anchetă (4 prin fonduri europene și 65 finanțate de la bugetul de stat), care au fost distribuite la toate unitățile teritoriale ale Poliției Române.

În cursul anului 2017 au fost alocate fonduri și s-au achiziționat 82 sisteme, fiind distribuite câte 2 bucăți pentru fiecare inspectorat județean de poliție, cu un cost estimat de 11.500 lei cu TVA/sistem. Având în vedere distribuția la unitățile teritoriale, au fost asigurate în medie un număr de 3 sisteme pentru fiecare IPJ și 17 sisteme pentru DGPMB.

Referitor la paragraful 34 din Raportul CPT

Configurația actuală a sistemului penitenciar, care nu permite din punct de vedere locativ existența unui spațiu de detenție la nivelul fiecărui județ, este prezumtiv un factor de îngreunare a activităților de predare a persoanelor private de libertate la momentul dispunerii măsurii de arestare preventivă. Pe de altă parte, ținând seama de faptul că persoana privată de libertate dispune de exercițiul căilor de atac față de măsura arestării preventive, care este supusă, potrivit dispozițiilor procesual penale incidente, analizei periodice a instanței de judecată, prezentarea acesteia în fața instanței se impune a fi realizată cu celeritate. Prin urmare, din această perspectivă, asigurarea drepturilor și obligațiilor procesual penale ce incumbă atât inculpatului, cât și organelor judiciare se poate realiza doar în măsura în care locația de custodie se regăsește în proximitatea sediului instanțelor de judecată, cerință îndeplinită doar de centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Un alt factor cu impact asupra celerității activităților desfășurate de organele de urmărire penală, pentru îndeplinirea cărora este necesară prezența persoanei private de libertate, este reprezentat de lipsa funcționalității/inexistența unui centru de arestare preventivă în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale. Această chestiune este deopotrivă susceptibilă a genera costuri materiale și umane suplimentare ce decurg din desfășurarea tuturor activităților judiciare cu caracter urgent ocazionate de urmărirea penală (deplasări repetate la unitățile penitenciare pentru

preluarea persoanei private de libertate, conducerea acesteia în teren sau la sediul organului judiciar, eventual din alt județ, prezentarea la diferite instanțe, iar ulterior depunerea acesteia în penitenciar la finalizarea activităților). În acest sens, subliniem faptul că o eventuală operaționalizare a centrelor de arestare preventivă organizate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor nu conduce la desființarea centrelor de rețineră și arestare preventivă proprii, în condițiile în care măsura preventivă privativă de libertate a reținerii (care, potrivit legislației române, are o durată de maximum 24 de ore) se va executa în continuare în aceste spații, cu asigurarea corespunzătoare a condițiilor materiale, umane și a costurilor aferente.

În acest context, precizăm că transferul persoanelor private de libertate în penitenciar se dispune după trimiterea în judecată și verificarea legalității și temeiniciei măsurii preventive, potrivit prevederilor art. 348 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 207 alin. (2) - (4) din Codul de procedură penală.

Totodată, în contextul în care s-ar pune problema eventualei lipse de imparțialitate în executarea măsurilor preventive privative de libertate, subliniem faptul că personalul care încadrează centrele de rețineră și arestare preventivă ale Ministerului Afacerilor și Interne este diferit de cel care are calitatea de organ de cercetare penală al poliției judiciare (care are în lucru dosarul penal în care a fost dispusă măsura), între aceștia neexistând raporturi de subordonare.

În legătură cu transferul centrelor sub autoritatea Ministerului Justiției, au fost inițiate discuții între cele două instituții care vor continua și în perioada următoare.

În ceea ce privește plasarea persoanelor private de libertate arestate preventiv în cursul urmăririi penale în centre din subordinea A.N.P., facem precizarea că, cel puțin pe termen scurt, o astfel de soluție ar avea drept efect mărirea gradului de supra-aglomerare a sistemului penitenciar, deoarece, în virtutea criteriilor separațiunii prevăzute de Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare: persoanele condamnate sunt cazare separat de persoanele arestate preventiv; femeile execută pedeapsa/măsura preventivă separat de bărbați; tinerii execută pedeapsa/măsura preventivă separat de persoanele cu vârsta mai mare de 21 de ani sau în locuri de deținere speciale și, implicit, scăderea spațiilor de cazare pentru executarea pedepselor privative de libertate prin alocarea unor camere/zonă/secții din locurile de deținere pentru noua categorie a persoanelor private de libertate arestate preventiv în cursul urmăririi penale.

În orice caz, față de dispozițiile exprese ale Legii nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, o astfel de măsură presupune cel puțin două elemente cumulative:

- modificarea legislației primare, astfel încât să fie permisă executarea măsurii arestului preventiv pentru persoanelor private de libertate arestate preventiv în cursul urmăririi penale;
- alocarea de resurse materiale și umane, care să garanteze efectivitatea drepturilor de care beneficiază această categorie de arestați preventivi.

De altfel, problema a fost ridicată și în contextul soluțiilor pronunțate de Curtea de la Strasbourg împotriva României - C.E.D.O., hotărârea-pilot în cauza *Rezmiveș și alții c.*

Romania⁹, context în care, prin Memorandumul cu tema: *”Planul de acțiune pentru perioada 2020 - 2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României”*, adoptat de către Guvernul României, la data de 18 noiembrie 2020, a fost prevăzută/asumată obligația analizării oportunității și posibilității transferurilor deținuților arestați preventiv din CRAP în unități penitenciare.

Referitor la paragraful 36 din Raportul CPT

Conform prevederilor art. 108 din Legea nr. 254/2013, *„în centrele de reținere și arestare preventivă se execută reținerea și arestarea preventivă în cursul urmăririi penale”*, persoanele private de libertate fiind cazate cu respectarea principiului separației pe sexe și pe vârste, respectiv majori sau minori. Potrivit art. 209 alin. (3), art. 233 alin. (1) și art. 236 alin. (4) din noul Cod de procedură penală, în cursul urmăririi penale, reținerea suspectului/ inculpatului poate fi dispusă de către organul de urmărire penală pentru cel mult 24 de ore, iar durata arestării preventive a inculpatului nu poate depăși 30 zile, existând posibilitatea prelungirii acesteia până la maxim 180 de zile, de către judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află locul de deținere, locul unde s-a constatat săvârșirea infracțiunii ori sediul parchetului din care face parte procurorul care a întocmit propunerea.

De asemenea, potrivit dispozițiilor *Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală*, durata totală a măsurii preventive dispuse în virtutea aplicării acestei legi, nu poate depăși 180 de zile, normele de procedură penală privind punerea în executare a mandatelor de arestare fiind aplicabile și în procedura de extrădare, în măsura în care prin acest act normativ nu se dispune altfel.

Referitor la numărul de persoane private de libertate custodiate în centrele de reținere și arestare preventivă în anii 2020 și 2021, pentru o perioadă mai mare de 180 de zile, precizăm următoarele:

⁹ C.E.D.O., hotărârea din 25 aprilie 2017, în cauza *Rezmiveș și alții c. România*, nr. 61467/12, 39516/13, 48231/13 și 68191/13. „117. În materie de detenție înainte de condamnare, Curtea reține în primul rând că aresturile din cadrul secțiilor de poliție au fost considerate de CPT și Comitetul de Miniștri ca fiind „structural nepotrivite” pentru detenția care depășește câteva zile (a se vedea supra, pct. 44, 46, 52 și 54). În plus, Curtea reamintește că a statuat deja că aceste spații erau locuri proiectate pentru a găzdui persoane pentru durate foarte scurte (a se vedea, în special, jurisprudența sa citată la pct. 80 supra). Având în vedere aceste constatări, autoritățile naționale trebuie să se asigure că acuzații sunt transferați într-un penitenciar după încetarea reținerii. Curtea reține că reforma pusă în aplicare de Guvern a avut ca efect o oarecare reducere a efectivului de persoane arestate preventiv (supra, pct. 92). Salută demersurile făcute și îndeamnă statul român să asigure continuitatea reformei și, de asemenea, să exploreze posibilitatea de a facilita folosirea pe o scară mai largă a măsurilor alternative la arestarea preventivă (supra, pct. 42 și 92).”

În anul 2020, 32 persoane private de libertate au fost custodiate pentru o perioadă mai mare de 180 de zile (reprezentând aproximativ 0,18% din totalul persoanelor custodiate, respectiv 17.372), astfel:

- 15 dintre acestea au fost menținute la cererea acestora, în condițiile art. 115 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, care stipulează că *„Persoanele arestate preventiv aflate în curs de judecată care au fost selecționate pentru a presta activități în interesul centrului pot fi menținute, cu acordul lor, pe o perioadă de maximum 6 luni, în centrul de reținere și arestare preventivă”*;
- 17 dintre acestea au fost menținute ca urmare a solicitării organelor judiciare, în condițiile art. 236 alin. (7) din *Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013*, aprobat prin H.G. nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare, conform căruia *„În situația în care prezența unei persoane condamnate este necesară activității organelor judiciare imediat după punerea în executare a mandatului de executare a pedepsei cu închisoarea sau detențiunea pe viață, aceasta poate fi primită direct într-un centru de reținere și arestare preventivă în baza documentelor prevăzute la alin. (4) și a solicitării semnate, după caz, de către șefii Inspectoratului General al Poliției Române, inspectoratelor județene de poliție, directorul general al Direcției Generale de Poliție a Municipiului București sau Direcției Generale Anticorupție, avizată de procuror, care va cuprinde perioada și motivele luării acestei măsuri. La expirarea perioadei deținutul este depus în penitenciar.”*

În anul 2021, 18 persoane private de libertate au fost custodiate pentru o perioadă mai mare de 180 de zile (reprezentând aproximativ 0,09% din totalul persoanelor custodiate, respectiv 18.897), astfel:

- 10 dintre acestea au fost menținute la cererea acestora, conform prevederilor menționate anterior;
- 5 dintre acestea au fost menținute ca urmare a solicitării organelor judiciare, în conformitate cu dispozițiile invocate anterior.
- în cazul a 3 persoane private de libertate, acestea au fost custodiate pentru o perioadă mai mare de 180 de zile în baza unui mandat de arestare provizorie în vederea extrădării, prelungit succesiv în temeiul deciziei de suspendare a predării în statul solicitant, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Matthews împotriva României (nr. 19124/21) până la momentul dispunerii unei alte măsuri preventive¹⁰. Persoanele private de libertate s-au aflat în situația prevăzută de dispozițiile art. 44 alin. (1) din Legea nr. 302/2004

¹⁰ Informații suplimentare privind procedurile desfășurate în cauză se regăsesc Anexa nr. B8

și dispozițiile art. 12 alin. (1) din Tratatul de extrădare dintre România și Statele Unite ale Americii, ratificat de România prin Legea nr. 111/2008.

Astfel, potrivit art. 39 din Regulamentul de Procedură al Curții Europene a Drepturilor Omului „*Camera, sau dacă este cazul, președintele ei poate, fie la cererea uneia dintre părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie pe care o apreciază necesar a fi adoptată, în interesul părților sau al bunei desfășurări a procedurii.*” Vasta majoritate a cazurilor în care au fost indicate măsuri provizorii a vizat procedurile de deportare și extrădare.

În fapt, persoanelor care au nevoie de protecție internațională, art. 39 le oferă, *inter alia*, posibilitatea de a solicita suspendarea ordinelor de îndepărtare de pe teritoriu. În acest context, o măsură provizorie vizează prevenirea unui prejudiciu iremediabil în așteptarea evaluării nevoilor de protecție internațională ale unei persoane. Deși motivele pe baza cărora se poate aplica art. 39 nu sunt enumerate în Regulamentul Curții, acestea pot fi deduse din jurisprudența Curții și vizează de obicei dreptul la viață (articolul 2) și dreptul de a nu fi supus la tortură sau alte tratamente sau pedepse inumane sau degradante (articolul 3). În mod excepțional, interzicerea sclaviei și a muncii forțate (articolul 4) și interzicerea impunerii pedepsei cu moartea (articolul 1 al Protocolului 6 și Protocolului 13), fac, de asemenea, obiectul măsurilor prevăzute de art. 39. Curtea a acordat doar foarte rar măsuri provizorii în cazuri în care solicitanții au reclamat interferențe nejustificate în viața privată/de familie în conformitate cu articolul 8 al Convenției.

Potrivit art. 108 din Legea nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, în centrele de reținere și arestare preventivă se execută reținerea și arestarea preventivă în cursul urmăririi penale. Mai mult, potrivit art. 43 alin. (4) din Legea nr. 302/2004, arestarea provizorie în vederea extrădării se execută în centrele de reținere și arestare preventivă, care se organizează și funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, cu excepția cazurilor în care persoana se află în executarea unei pedepse într-un penitenciar din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor. Dispozițiile Legii nr. 254/2013, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.

Având în vedere prevederile actelor normative ce reglementează cooperarea judiciară internațională în materie penală, potrivit art. 10 din Legea nr. 302/2004, competența îndeplinirii atribuțiilor specifice de autoritate centrală română în domeniul cooperării judiciare în materie penală aparține și se exercită de către Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin structurile de specialitate și Ministerul Afacerilor Interne, prin structura sa de specialitate, dacă se referă la cazierul judiciar.

Mai mult, potrivit art. 56 alin. (2) din Legea nr. 302/2004, care reglementează predarea extrădatului în vederea stabilirii datei și a locului de predare, Ministerul Justiției comunică

de îndată Centrului de Cooperare Polițienească Internațională din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române un extras al hotărârii judecătorești rămase definitive, predarea putând fi amânată în condițiile art. 58.

Având în vedere cele prezentate, persoanele în cauză au fost custodiate pentru o perioadă mai mare de 180 de zile, în aplicarea măsurilor dispuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Referitor la paragraful 37 din Raportul CPT

Necesitatea îmbunătățirii condițiilor materiale de detenție din centrele de reținere și arestare preventivă a fost permanent în atenția conducerii Ministerului Afacerilor Interne și Poliției Române, sens în care a fost elaborat și aprobat inițial Memorandumul cu tema *"Aprobarea Calendarului de măsuri 2018-2024 pentru soluționarea supraaglomerării carcerale și a condițiilor de detenție, în executarea hotărârii pilot Rezmiveș și alții împotriva României"*¹¹. Ulterior, s-a conturat necesitatea elaborării unui nou document strategic de soluționare a supra-aglomerării carcerale și îmbunătățire a condițiilor de detenție, context în care a fost aprobat și adoptat *"Planul de Acțiune pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României"*, care înlocuiește Calendarul sus menționat. În noul Plan, structurat etapizat, au fost previzionate obiective investiționale (noi/modernizare/extindere centre de reținere și arestare preventivă supraterane) pentru 31 de centre, fiind propusă crearea/modernizarea unui număr de 1426 locuri de cazare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor investiționale asumate, Inspectoratul General al Poliției Române a inițiat măsuri de creștere a capacității de cazare și modernizare a spațiilor având această destinație la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă, cu respectarea standardelor impuse de CEDO, respectiv garantarea alocării unui spațiu minim de 4 mp fiecărei persoane custodiate, stabilite prin dispozitivul Hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României.

Până în prezent au fost finalizate lucrările de investiții și reluată activitatea pentru 4 dintre centrele de reținere și arestare preventivă organizate teritorial, și anume centrele din cadrul I.P.J. Galați (34 locuri), I.P.J. Iași (50 locuri), I.P.J. Maramureș (30 locuri) și I.P.J. Alba (33 locuri), conforme din perspectiva asigurării spațiului minim de cazare a persoanelor private de libertate și au fost derulate activități vizând obiectivele investiționale prevăzute la I.P.J. Harghita și I.P.J. Covasna.

¹¹ modificat și actualizat prin memorandumul aprobat de Guvernul României la data de 7 martie 2018

Totodată, precizăm faptul că, în prezent, activitatea centrelor de reținere și arestare preventivă din cadrul I.P.J. Cluj și I.P.J. Neamț este suspendată în vederea efectuării unor lucrări de investiții.

Înființarea, funcționarea, amenajarea și dotarea centrelor se realizează cu respectarea prevederilor art. 9 și art. 12 din ROF CRAP, precum și a Anexelor nr. 1, 1.A-1.I, parte integrantă din Regulament, ce stabilesc normele minime obligatorii la elaborarea documentațiilor pentru obiective noi de investiții constând în construirea de centre de reținere și arestare preventivă.

Astfel, conform prevederilor art. 9 din Regulament:

” (1) Pentru înființarea sau relocarea unui centru se execută, în prealabil, recunoașterea în teren de către specialiști din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției Române și, după caz, din cadrul structurilor de poliție subordonate, pentru a stabili:

- a) amplasarea;*
- b) perimetrul și împrejurimile necesare;*
- c) numărul și amplasarea posturilor de control, pază și supraveghere;*
- d) sistemul și dispozitivul de pază;*
- e) locul construcțiilor și instalațiilor necesare executării serviciului de pază, supraveghere și escortare;*
- f) necesarul de mijloace de legătură și alarmare, intervenție, precum și de echipamente tehnice ajutătoare destinate asigurării pazei, supravegherii, escortării și însoțirii;*
- g) capacitatea legală de cazare;*
- h) condițiile și spațiile de cazare a persoanelor private de libertate;*
- i) condițiile de asigurare logistică și medicală;*
- j) măsuri pentru protecția mediului înconjurător;*
- k) alte măsuri, în raport de condițiile concrete de la fața locului.*

(2) Recunoașterea în teren se finalizează prin întocmirea unei documentații care se înaintează ministrului afacerilor interne pentru a dispune în conformitate cu prevederile în vigoare.

(3) Normele prevăzute în Anexa nr. 1 sunt obligatorii la elaborarea documentațiilor pentru obiective de investiții, reparații capitale, modernizare, modificare, transformare și extindere a fondului construit, în baza reglementărilor legale în vigoare.

(4) Amenajarea spațiilor existente prin lucrări de natura reparațiilor curente se va realiza cu maximizarea spațiilor de deținere, în funcție de configurarea structurală a clădirilor.”

Totodată, precizăm faptul că normele prevăzute în Anexele nr.1 și nr. 1.A-1.I la ROF CRAP vizează amenajarea și dotarea spațiilor atât din sectorul de cazare, cât și din sectorul administrativ.

Până la acest moment s-au realizat doar lucrări de intervenție pe clădiri existente în vederea modernizării spațiilor de detenție iar eventualele planuri/schițe aferente unui CRAP nou pot fi puse la dispoziție doar după elaborarea unui studiu de fezabilitate de către un proiectant de specialitate, în conformitate cu prevederile H.G. nr.907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, activități ce ar fi realizate la momentul inițierii unui obiectiv de investiții pentru edificarea unui centru nou.

Referitor la paragraful 38

În ceea ce privește modalitatea de petrecere a timpului persoanelor aflate în stare de arest preventiv, menționăm că, potrivit art. 122 din ROF CRAP, fiecărei persoane private de libertate i se asigură, zilnic, minimum o oră în vederea efectuării plimbării. De asemenea, perioada alocată dreptului la plimbare zilnică este stabilită prin Regulamentul de ordine interioară a centrelor și poate crește progresiv de la minim o oră zilnic raportat la opțiunea persoanelor vizate și gradul de ocupare a centrului.

Pe timpul plimbării, persoana privată de libertate poate efectua exerciții fizice. Plimbarea se execută sub supraveghere vizuală directă sau prin intermediul camerelor video, în curțile de plimbare, amenajate cu respectarea normelor de siguranță. Pentru asigurarea în condițiile legii a exercitării drepturilor persoanelor vizate, la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române au fost întocmite, iar ulterior distribuite, registre privind evidența acordării dreptului la plimbare zilnică, în cuprinsul cărora se evidențiază separat, în rubrici speciale, refuzul/limitarea din orice considerent a exercițiului acestuia manifestat/manifestată de persoanele private de libertate.

Totodată, art. 75 din Regulament prevede că în timpul destinat recreerii, persoana privată de libertate poate citi presa, asculta programul radio, urmări emisiunile de televiziune ori desfășura alte activități precum șah, remi, domino, go etc., în camera de deținere sau în alte spații special amenajate în cadrul centrului, cu respectarea normelor de ordine interioară și

a criteriilor de separare. Persoana custodiată are acces, de asemenea, la biblioteca amenajată în cadrul centrului respectiv.

Alte opțiuni de desfășurare a unor activități în afara camerelor de deținere presupun prestarea de muncă neremunerată în interesul centrului, și, sub rezerva programului zilnic stabilit prin Regulamentul referit anterior și a activităților judiciare în care sunt implicate, participarea persoanelor private de libertate la activitățile recreative stabilite prin acesta. Totodată, persoanele private de libertate își pot exercita, în afara camerelor de detenție, dreptul la asistență religioasă, respectiv dreptul la asistență psihologică.

Referitor la asigurarea logistică a spațiilor destinate activităților desfășurate în afara spațiului de deținere, precizăm că locațiile destinate exercitării dreptului la plimbare zilnică sunt dotate, după caz, cu spalieri, biciclete și aparate pentru efectuarea exercițiilor fizice, precum și elemente fixe pentru asigurarea odihnei și relaxării, iar cele afectate activităților recreative beneficiază de mese de ping pong și bibliotecă.

În ceea ce privește asigurarea accesului pentru scaune cu roțile în interiorul centrului și către curți, evidențiem faptul că, potrivit legislației execuțional penale, în fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces și camere de cazare dotate corespunzător pentru persoanele cu dizabilități.

Referitor la paragraful 43

Reamintim faptul că Guvernul României a aprobat, la 17 ianuarie 2018, Memorandumul cu tema „*Aprobarea Calendarului de măsuri 2018 - 2024 pentru soluționarea supra-aglomerării carcerale și a condițiilor de detenție, în executarea hotărârii - pilot Rezmiveș și alții împotriva României, pronunțată de CEDO la 25 aprilie 2017*”.

Astfel, în scopul aducerii la îndeplinire a măsurilor conținute de respectivul document, Inspectoratul General al Poliției Române a inițiat măsuri de creștere și modernizare a capacității de cazare la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă, conform Calendarului aprobat. Locurile noi de deținere vor respecta standardele menționate de CEDO prin hotărârea - pilot Rezmiveș și vor garanta spațiul minim de 4 mp.

Ulterior, la data de 18 noiembrie 2020, Guvernul României a adoptat Memorandumul cu tema: *”Planul de acțiune pentru perioada 2020 - 2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României”*.

Relevant din perspectiva recomandărilor CEDO sunt investițiile în infrastructura fizică a centrelor de reținere și arestare preventivă, astfel încât noul plan vizează crearea/modernizarea unui număr de 1.426 de locuri de cazare (cu un impact financiar global

estimat de 66.000.000 EURO), este structurat etapizat, propunerile de repriorizare a obiectivelor investiționale fiind, după cum urmează:

Etapa I: 2020 - 2022 - locuri de cazare noi/modernizate - 225

Locurile noi de cazare/modernizate vor fi date în folosință la următoarele centre de rețineră și arestare preventivă: I.P.J. Covasna (33), I.P.J. Harghita (20), D.G.P.M.B. (150) și I.P.J. Teleorman (22).

Etapa II: 2022 - 2025 - locuri de cazare noi/modernizate - 1201

Locurile noi de cazare/modernizate vor fi date în folosință la următoarele centre de rețineră și arestare preventivă: I.P.J. Vaslui (45), I.P.J. Giurgiu (50), I.P.J. Arad (50), I.P.J. Cluj (60), I.P.J. Călărași (46), I.P.J. Argeș (60), I.P.J. Brașov (60), I.P.J. Constanța (60), I.P.J. Dolj (60), I.P.J. Prahova (70), I.P.J. Botoșani (30), I.P.J. Brăila (50), I.P.J. Dâmbovița (50), I.P.J. Hunedoara (50), I.P.J. Neamț (50), I.P.J. Suceava (50), I.P.J. Mehedinți (30), I.P.J. Tulcea (30), I.P.J. Gorj (30), I.P.J. Olt (30), I.P.J. Bistrița-Năsăud (30), I.P.J. Satu Mare (30), I.P.J. Vrancea (40), I.P.J. Buzău (40), I.P.J. Vâlcea (40), I.P.J. Sălaj (30), I.P.J. Sibiu (30).

În ceea ce privește condițiile de detenție, precizăm faptul că amenajarea și dotarea centrelor se realizează cu respectarea prevederilor ROF CRAP, precum și a Anexelor nr. 1, 1.A-1.I, la Regulament, care stabilesc atât normele minime obligatorii la elaborarea documentațiilor pentru obiective noi de investiții, reparații capitale, modernizare, modificare, transformare și extindere a fondului construit, în baza reglementărilor legale în vigoare, cât și măsurile necesare pentru realizarea siguranței deținerii.

Astfel, camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor private de libertate trebuie să dispună de iluminat natural, de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial și să fie dotate cu utilități igienico-sanitare și instalații de încălzire. Ferestrele camerelor de deținere trebuie să fie suficient de mari, astfel încât persoanele private de libertate să poată citi la lumină naturală în condiții normale și să permită aerisirea, iar dispozitivele care asigură lumina artificială trebuie să corespundă standardelor tehnice recunoscute în domeniu.

Camera de deținere trebuie dotată astfel încât să ofere persoanelor private de libertate condiții pentru dormit, servirea mesei, păstrarea bunurilor și obiectelor personale. Spațiile de depozitare a bunurilor și obiectelor personale din camera de deținere, se pot amenaja sub forma unor etajere sau nișe în perete.

Referitor la întreținerea și curățenia regulată a celulelor și a instalațiilor sanitare, evidențiem faptul că, în programul zilnic, stipulat, pe ore, este stabilit și timpul destinat desfășurării activităților administrativ-gospodărești, de curățenie, de igienă, de plimbare, de recreere și de exercitare a unor drepturi, respectarea programului zilnic și a regulilor de igienă

individuală și colectivă în camera de deținere și în alte spații comune reprezentând obligații ale persoanelor private de libertate, prevăzute de art. 81 din Legea nr.254/2013.

Garanția inserată în cuprinsul recomandării CPT, referitoare la aspectele privind asigurarea cu produse de igienă personală este prevăzută de dispozițiile art. 41 din Regulament, potrivit cărora, la primirea în centru, personalul centrului pune la dispoziția persoanei private de libertate un set de produse igienico-sanitare, al cărui conținut este stabilit potrivit reglementărilor de la nivelul Ministerului Afacerilor Interne privind asigurarea structurilor și efectivelor cu material de resortul echipamentului, de întreținere și alte materiale specifice.

Asigurarea unor condiții optime de custodie în vederea executării măsurilor preventive privative de libertate este condiționată de configurația construcțiilor în care funcționează centrele iar măsurile și mijloacele de menținere a siguranței spațiilor se implementează în scopul eliminării tuturor riscurilor și vulnerabilităților și reprezintă elementul principal de securitate pentru evitarea tendințelor de evadare a persoanelor private de libertate sau pătrunderea persoanelor neautorizate.

În ceea ce privește oferirea unei diete hrănitoare adecvate, precizăm faptul că hrănirea persoanelor private de libertate se face potrivit normelor de hrană specifice Administrației Naționale a Penitenciarelor. Administrația centrului asigură persoanei private de libertate, de trei ori pe zi, o hrană variată, bine preparată, corespunzătoare calitativ și cantitativ, ținând cont de vârstă, starea de sănătate și convingerile religioase, potrivit normelor legale.

Persoanei private de libertate care, din motive religioase, solicită o anumită hrană specifică, i se asigură această hrană, în limita posibilităților, de administrația centrului ori de membri de familie sau alte persoane, cu avizul medicului. Avizul medicului se acordă în funcție de eventualele contraindicații medicale raportate la starea de sănătate.

Suplimentar, precizăm faptul că proiectul, documentația și lucrările aferente construirii Centrului de reținere și arestare preventivă din cadrul I.P.J. Galați, cu privire la care CPT apreciază că nu ar trebui să reprezinte un model/reper pentru celelalte obiective ce urmează a fi construite, au fost aprobate și demarate anterior intrării în vigoare a ROF CRAP, prin intermediul căruia au fost stabilite normele referitoare la măsurile de siguranță și supraveghere, amenajarea și dotarea spațiilor din centrele de reținere și arestare preventivă.

Referitor la paragraful 47 din Raportul CPT

Potrivit art. 264 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin H.G. nr.157/2016, cu modificările și completările ulterioare, cazarea persoanelor minore reținute sau arestate preventiv se realizează, în comun, de regulă, separat de persoanele adulte, cu

respectarea principiului separării pe sexe. În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice sau morale și a preîntâmpinării unor evenimente negative, precum autovătămare corporală ori suicid, în situația persoanei minore, cazată singură în cameră, administrația centrului poate dispune custodierea acesteia alături de alte persoane tinere, ca măsură de siguranță.

Administrația centrului are obligația legală de a asigura, pe de o parte, exercițiul drepturilor legale ale persoanelor private de libertate, cu limitările impuse de starea de detenție, și pe de altă parte de a lua toate măsurile legale de asigurare a siguranței deținerii, în ansamblul său, și pentru protejarea vieții, integrității corporale și sănătății acestora, a personalului locului de deținere și a oricăror altor persoane.

În funcție de configurația și particularitățile centrului, prin dispoziție a șefului unității de poliție, în cadrul centrului se pot înființa secții/camere de deținere pentru anumite categorii de persoane private de libertate: minori și tineri, femei ori alte categorii de persoane, care necesită un regim de cazare special. În situația în care pe raza aceleiași unități administrativ-teritoriale funcționează mai multe centre, prin dispoziție, șeful unității de poliție, poate stabili centre pentru anumite categorii de persoane private de libertate minori și tineri, femei ori alte categorii de persoane, care necesită un regim de cazare special.

Camerele de deținere se amenajează astfel încât să asigure tuturor persoanelor private de libertate custodiate, inclusiv minore, respectarea demnității umane și să întrunească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație, prin raportare la condițiile climatice și se dotează astfel încât să ofere persoanelor private de libertate condiții pentru dormit, servirea mesei, păstrarea bunurilor și obiectelor personale, în condițiile Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

Pe perioada custodierii în centru, fiecărei persoane private de libertate i se asigură, zilnic, accesul la bibliotecă pentru folosirea fondului de carte și minimum o oră în vederea efectuării plimbării, pe timpul căreia poate efectua exerciții fizice. De asemenea, minorul poate presta activități de muncă neremunerată potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, numai la cererea acestuia și cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, dacă nu îi este periclitată sănătatea.

Cu ocazia primirii în centru și pe parcursul custodierii, din oficiu, la solicitarea scrisă a șefului centrului, precum și la cerere, persoanele private de libertate minore beneficiază de asistență psihologică primară ce are ca scop oferirea de sprijin calificat pentru asigurarea suportului psihologic în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate, prin identificarea și ameliorarea stărilor disfuncționale atunci când acestea sunt semnalate,

pentru prevenirea apariției comportamentelor dezadaptative și pentru soluționarea problemelor psihologice ale acestora.

Asistența psihologică este asigurată de către psiholog, organizarea și desfășurarea acesteia fiind fundamentată de principiile de etică profesională. Exercițarea actului psihologic se realizează, în spații special amenajate, de către psihologii cu drept de liberă practică încadrați în funcții de specialitate în Ministerul Afacerilor Interne.

Totodată, personalul centrelor de reținere și arestare preventivă, constituit din polițiști, este anume selecționat, specializat, pregătit și instruit pentru realizarea activităților necesare asigurării siguranței deținerii și respectării drepturilor persoanelor private de libertate, conform prevederilor legale în vigoare.

Referitor la observațiile CPT privind identificarea în centrele de reținere și arestare preventivă a unor minori custodiați alături de majori, evidențiem faptul că acestea au fost cazuri particulare, determinate de situații punctuale, precum și de configurația și capacitatea spațiilor de cazare.

În ceea ce privește situația statistică solicitată, referitoare la numărul de minori reținuți în centrele de reținere și arestare preventivă în anii 2020 și 2021, defalcat pe perioade mai mari de o săptămână, o lună și două luni, aceasta se prezintă după cum urmează:

Anul 2020:

- total minori custodiați - 978;
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de o săptămână - 227 (aproximativ 23 % din total);
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de o lună - 123 (aproximativ 12 % din total);
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de două luni - 18 (aproximativ 1 % din total).

Anul 2021:

- total minori custodiați - 807;
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de o săptămână - 265 (aproximativ 32 % din total);
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de o lună - 139 (aproximativ 17 % din total);
- minori custodiați pentru o perioadă mai mare de două luni - 38 (aproximativ 4 % din total).

Referitor la paragraful 48 din Raportul CPT

Personalul medico-sanitar nu desfășoară activitate medicală în CRAP în uniformă de poliție, ci în echipament medical.

Din cauza condițiilor locale, în anumite județe personalul medico-sanitar cu atribuții în CRAP are și responsabilități pe linia asistenței acordate personalului MAI. Întrucât s-a obținut bugetarea unor posturi, sunt în curs de desfășurare concursuri de încadrare pentru personal medico-sanitar. Pe măsură ce posturile vor fi ocupate, personalul care acordă asistență persoanelor private de libertate nu va mai asigura asistență personalului activ al MAI - urmând ca, eventual, să primească în îngrijire alte categorii de asistați (pensionari sau aparținători). Serviciile medico-sanitare pentru persoanele private de libertate la nivelul CRAP sunt furnizate în conformitate cu aceleași reglementări privind asistența primară ca și în cazul cabinetelor de medicină de familie, la standardele stabilite de Ministerul Sănătății.

Referitor la paragraful 49 din Raportul CPT

Persoanelor private de libertate le sunt furnizate toate serviciile accesibile pacientului asigurat aflat pe lista de capitație a unui medic de familie. Pentru testarea HIV, HVB și HVC, în condițiile actualului contract-cadru privind condițiile de furnizare a îngrijirilor de sănătate este necesară recomandarea medicului specialist; totuși, cu ocazia vizitei medicale la introducerea în centrele de reținere și arestare preventivă, persoanelor private de libertate le este oferită posibilitatea testării VDRL, precum și pentru COVID-19, HIV, HVB și HVC, în mod gratuit.

Acuzele determinate de o agresiune sexuală sunt stabilite - pentru persoanele de ambele genuri - prin examen de specialitate, inclusiv medicină legală; constatarea eventualelor leziuni poate fi realizată însă doar după încarcerarea persoanei, caz în care se și completează formularul de *Mărci traumatice* pentru a fi transmis către procuror.

Referitor la paragraful 50 din Raportul CPT

Centrele de reținere și arestare preventivă au fost dotate cu trusă de urgență care cuprinde medicamente, echipamente și consumabile medicale care asigură asistența urgențelor până la sosirea unității specializate.

În scopul evitării evenimentelor neprevăzute, persoanele efectuează vizita medicală la introducerea în centrele de reținere și arestare preventivă, în scopul identificării factorilor de risc. În baza evaluării factorilor de risc sunt apoi instituite măsuri active în vederea diminuării riscului de degradare a stării de sănătate.

Referitor la paragraful 51 din Raportul CPT

În raport de aspectele semnalate, precizăm că, la introducerea în centrele de reținere și arestare preventivă, orice persoană care se declară consumator de droguri (indiferent dacă a fost anterior cuprinsă într-un program de substituție sau nu) este supusă unui examen de specialitate psihiatric, în urma căruia se stabilește diagnosticul și tratamentul medicamentos.

Ulterior, Agenția Națională Antidrog (ANA) ia cunoștință despre aceste persoane, fiind notificată de personalul medico-sanitar din cadrul locului de detenție.

În scopul clarificării modalității de lucru a ANA începând cu momentul notificării cu privire la persoanele consumatoare de droguri aflate în detenție, se impun următoarele precizări:

În calitate sa de coordonator național al politicilor publice în materia reducerii cererii și ofertei de droguri, ANA este responsabilă de formularea unor răspunsuri coerente, comprehensive și adecvate oricărei probleme comunitare emergente, inclusiv în ceea ce privește identificarea modalităților concrete de atragere și motivare a persoanelor consumatoare de droguri care nu accesează serviciile specializate și care prezintă vulnerabilități multiple.

Astfel, începând cu luna februarie 2016, la nivelul municipiului București, Agenția Națională Antidrog asigură funcționarea unui program, care gestionează, prin intermediul unei echipe mobile specializate, asistența persoanelor consumatoare de droguri care nu pot accesa direct serviciile de asistență din comunitate. Persoanele consumatoare de droguri care se află în centrele de reținere și arestare preventivă primesc servicii, prin intermediul acestei echipe mobile.

În cadrul programului sunt asigurate următoarele servicii: testarea prezenței drogurilor, servicii medicale de bază, întreruperea consumului de droguri sub control medical și menținerea abstenenței în sistem ambulatoriu, administrarea de tratament substitutiv cu metadonă, informarea și educarea beneficiarilor pentru prevenirea infecțiilor cu transmitere pe cale sangvină sau sexuală - HIV, hepatita B și C, promovarea unui stil de viață sănătos, precum și coordonarea asistenței persoanelor consumatoare de droguri în rețeaua locală de asistență medicală, psihologică și socială.

ANA are capacitatea instituțională de a gestiona furnizarea tratamentului substitutiv cu metadonă exclusiv în cabinetele medicale din centrele de reținere și arestare preventivă din cadrul municipiului București.

În situația în care persoana privată de libertate, la momentul primirii în locul de custodie, declară că este consumatoare de droguri și este inclusă într-un program integrat de asistență cu agoniști de opiacee, personalul medico-sanitar notifică ANA, care adoptă măsurile necesare pentru continuarea tratamentului. Pentru persoanele consumatoare de droguri aflate în centrele de reținere și arestare preventivă, prin inspectoratele de poliție județene se asigură transferul persoanei private de libertate la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă din cadrul DGPMB, astfel încât să fie asigurată respectarea drepturilor fundamentale și să nu fie afectată buna desfășurare a procesului penal.

ANA realizează evaluarea persoanei consumatoare de droguri. În cadrul evaluării consumatorului, managerul de caz din cadrul ANA identifică particularitățile relevante ale consumatorului, în vederea selectării programului și individualizării serviciilor. Totodată, managerul de caz stabilește măsurile și intervențiile necesare din perspectiva dependenței de droguri și colaborează cu personalul medical din cadrul Cabinetului Medical din centrele de rețineră și arestare preventivă și cu personalul unității de detenție pentru implementarea acestora.

Tratamentul substitutiv cu agoniști de opiacee se realizează în concordanță cu legislația specifică în domeniu, prin administrare zilnică de tratament substitutiv, la cabinetul medical pentru centrele de rețineră și arestare preventivă, din structura Centrului Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu "Dr. Nicolae Kretzulescu", exclusiv de către personalul desemnat de ANA. În situații de excepție, tratamentul substitutiv cu agoniști de opiacee se poate realiza și în alte spații desemnate de la nivelul CRAP nr.2-11.

Asigurarea asistenței medicale specifice pentru cazurile unde administrarea tratamentului cu metadonă nu este posibilă:

În situația în care, în urma primirii scrisorii medicale emise de către medicul curant în evidența căruia se afla persoana înainte de momentul reținerii/internării, se constată faptul că a fost eliberată, pe baza prescripției medicale, o cantitate de medicamente necesară pentru asigurarea tratamentului zilnic prin autoadministrare și medicația nu mai poate fi returnată furnizorului inițial, NU se poate administra tratamentul cu metadonă. Drept urmare, medicația simptomatică, prescrisă de către medicul specialist, se va administra de către personalul medical din centrele de rețineră și arestare preventivă.

În situația continuității în comunitate a tratamentului substitutiv cu metadonă pentru persoanele consumatoare de droguri, după intervențiile ANA, se asigură managementul de caz și se procedează, în mod alternativ, după cum urmează:

- Este notificat furnizorul de tratament substitutiv din comunitate, în situația în care beneficiarul a fost în asistența acestuia anterior reținerii și arestării preventive, pentru asigurarea continuității intervențiilor. Medicul specialist din cadrul ANA transmite o scrisoare medicală care conține perioada administrării tratamentului și doza administrată.

- În situația continuității în sistemul privativ de libertate a tratamentului substitutiv cu metadonă pentru persoanele consumatoare de droguri, după intervențiile ANA are loc notificarea personalului medical din penitenciar și transmiterea documentelor medicale, de către personalul cabinetului medical.

Pe de altă parte, în situația în care se dispune arestul la domiciliu, după perioada de arest, managerul de caz din cadrul ANA recomandă completarea, de către beneficiarul programului,

a unei solicitări adresate judecătorului de drepturi și libertăți, pentru ca acesta să poată dispune continuarea programului de asistență ca urmare a consumului de droguri, respectiv a tratamentului substitutiv cu metadonă la un furnizor indicat, precum și includerea acestuia în traseul aprobat, cu anunțarea Biroului de Supraveghere Judiciară.

Inducția tratamentului substitutiv cu metadonă pentru persoanele private de libertate, custodiate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea IGPR, care nu se aflau într-un program anterior privării de libertate, se inițiază numai după evaluarea psihiatrică și identificarea eventualelor comorbidități inclusiv psihiatrice, precum și diagnosticul de specialitate, de tulburare datorată consumului de opiacee și/sau polisubstanță - inclusiv opiacee.

În cazul inducției, tratamentul se inițiază de către personal specializat, conform recomandărilor managerului de caz în secțiile de profil spitalicești, în cadrul spitalelor-penitenciar. Până la obținerea acordului unității spitalicești în vederea transferului persoanei private de libertate, aceasta va urma tratamentul conform recomandărilor medicului specialist psihiatru.

După stabilizarea consumatorului, medicul ANA monitorizează și administrează tratamentul de substituție în centrele de reținere și arestare preventivă unde persoana privată de libertate este custodiată.

Asigurarea tratamentului substitutiv pentru persoanele consumatoare de droguri generează beneficii asupra individului și comunității și reduce, deopotrivă, costurile sociale, de sănătate publică și de combatere a infracționalității.

Adaptarea mecanismelor de lucru la evidențele științifice în materie și la dinamica modelelor de consum, corelată cu dezvoltarea unor metode inovative de coordonare a serviciilor integrate de asistență medicală, psihologică și socială a consumatorilor de droguri existente în comunitate și în sistemele privative de libertate, în vederea asigurării continuității intervențiilor, reprezintă răspunsul instituțional adecvat nevoilor emergente identificate în ultima perioadă de timp de către specialiștii Agenției Naționale Antidrog.

În ceea ce privește discuțiile referitoare la încheierea unui protocol de colaborare pentru asigurarea asistenței necesare persoanelor reținute dependente de consumul de droguri, între Agenția Națională Antidrog, Direcția Medicală a Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției Române la care se făcea referire în răspunsul autorităților române la raportul CPT cu privire la vizita din 2018, precizăm faptul că acestea s-au materializat în anul 2019 o dată cu elaborarea și aprobarea Standardului operațional SMAI-O nr. 032/2020-”Asistența integrată a consumatorilor de droguri aflați în centrele de reținere și arestare preventivă”.

Acest standard reprezintă revizuirea standardului SMAI - O nr. 8.032/2011 pe care îl înlocuiește.

Scopul standardului este stabilirea cadrului unitar de acțiune al structurilor MAI pentru asigurarea serviciilor de asistență, inclusiv a tratamentului substitutiv cu metadonă, pentru persoanele consumatoare de droguri - private de libertate în centrele de rețineră și arestare preventivă.

Obiectivele generale sunt:

a. Evaluarea, de către specialiștii Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog (CPECA) a persoanelor consumatoare de droguri aflate în centre de rețineră și arestare preventivă. Evaluarea se va realiza la solicitarea centrelor de rețineră și arestare preventivă și se va încheia cu un raport de evaluare, elaborat de specialiștii CPECA, ce va conține și o secțiune distinctă privind serviciile de asistență recomandate persoanei respective.

b. Asigurarea, la nivelul municipiului București, prin intermediul Programului de Asistență Mobilă (PAM), a continuității tratamentului substitutiv cu metadonă pentru persoanele consumatoare de droguri ce se aflau într-un program de tratament în comunitate sau în detenție, anterior privării de libertate în centrele de rețineră și arestare preventivă.

În ceea ce privește numărul de persoane cărora li s-a furnizat terapia cu agoniști de opiacee în timp ce erau deținute într-un CRAP facem următoarele precizări:

În anul 2020 Activitatea Programului de Asistență Mobilă (PAM) a fost realizată în condiții normale și a cuprins următoarele:

- 135 de solicitări;
- 72 de beneficiari preluați în management de caz;
- 124 de beneficiari pentru care a fost asigurat tratamentul (metadonă 5 mg - 12.928 cp și 20mg- 6.552cp).

În cursul anului 2020, în condițiile apariției și răspândirii infecției cu SARS-CoV-2, medicii PAM au asigurat fără întrerupere continuitatea tratamentului substitutiv persoanelor private de libertate. Menționăm creșterea numărului de solicitări pentru care s-a asigurat evaluarea medicală, recomandarea de evaluare psihiatrică și de tratament substitutiv, precum și numărul mare de beneficiari pentru care s-a asigurat continuitatea tratamentului substitutiv.

În această perioadă, trei beneficiari aflați în tratament în programul PAM au fost izolați timp de 3 săptămâni la Secția 9 de Poliție deoarece au venit în contact cu persoane infectate cu SARS-CoV-2. Unul dintre beneficiari a fost depistat COVID pozitiv și internat la Spitalul Jilava timp de 2 săptămâni urmând tratament specific recomandat de Spitalul Matei Balș - Secția de Infecțioase. Pacientul a fost asimptomatic și a avut o evoluție favorabilă și în continuare i s-

a administrat tratament substitutiv în cadrul PAM la CRAP nr. 1. Ceilalți 2 beneficiari contactați au avut rezultate negative la testele pentru infecția cu SARS-CoV-2.

Deplasările pentru implementarea PAM s-au realizat în centrele de reținere și arestare preventivă cum ar fi CRAP nr. 1 și nr. 2, Secțiile nr. 6, 9, 11 și 15 de Poliție pentru evaluare și administrare de tratament substitutiv.

Indicatorii de activitate ai Programului de Asistența Mobilă pentru anul 2021 sunt:

- Nr. semnalări: 267
- Nr. beneficiari intrați: 60
- Nr. beneficiari ieșiți: 54

Referitor la paragraful 52 din Raportul CPT

Cu privire la modalitatea de realizare a controlului corporal de către lucrătorii de poliție la momentul admiterii unei persoane în CRAP, menționăm faptul că art. 35 alin. (2) și (3) din ROF CRAP instituie prevederi clare, cu caracter de noutate și în acord cu spiritul liniilor directoare trasate de CPT în recomandările sale de până în prezent, privind efectuarea controlului în discuție; astfel, normele invocate prevăd că *„percheziția corporală amănunțită se execută în spații special amenajate nesupravegheate video, de către un polițist de același sex cu persoana percheziționată în condiții care să nu lezeze demnitatea persoanei private de libertate și cu respectarea dreptului acesteia la viața intimă. În cadrul percheziției corporale amănunțite asupra persoanei private de libertate, se interzice urmărirea descoperirii obiectelor interzise prin efectuarea de exerciții fizice”*.

În acest context, Ministerul Afacerilor Interne dorește să reamintească CPT faptul că asigurarea respectării tuturor normelor în vigoare la nivelul CRAP se realizează conform prevederilor art. 343 alin. (5) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin H.G. nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare, care instituie garanții suplimentare pentru asigurarea exercitării drepturilor persoanelor vizate pe perioada privării de libertate, reglementând un mecanism de control ierarhic al activității centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, prin personal specializat cu respectarea regulilor și procedurilor proprii privind organizarea și desfășurarea inspecțiilor și controalelor.

Însă, se are în vedere modificarea ROF CRAP, urmând ca în noul proiect de act normativ să se introducă prevederi referitoare la efectuarea perchezițiilor în mod etapizat conform cerințelor CPT.

Referitor la paragraful 53 din Raportul CPT

Potrivit Art. 256 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin H.G. nr.157/2016, cazarea persoanelor private de libertate se realizează, de regulă, în comun, cu respectarea strictă a principiului separării femeilor de bărbați și a tinerilor de ceilalți majori, repartizarea pe camerele de deținere realizându-se pe baza acestor criterii.

De asemenea, potrivit art. 190 alin. (3) din Regulament, în cazul în care în centru sunt deținute persoane private de libertate de sex feminin, serviciul de pază și supraveghere se asigură obligatoriu și de către un polițist de sex feminin. Personalul de sex masculin are acces în spațiile pentru femei în condițiile stabilite de șeful centrului.

Activitățile ocupaționale ale persoanelor private de libertate sunt stabilite în programul zilnic, regimul aplicabil acestora, inclusiv cel aplicabil persoanelor de sex femeiesc, fiind menționat anterior, la răspunsul formulat pentru paragraful 38.

Referitor la paragraful 54 din Raportul CPT

Cu titlu general, reamintim faptul că privarea de libertate a oricărei persoane este dispusă dacă există probe sau indicii temeinice din care să rezulte suspiciunea rezonabilă că aceasta a săvârșit o infracțiune și dacă este necesară în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni [art. 202 alin. (1) din Codul de procedură penală].

Așadar, raportat la scopul măsurilor preventive privative de libertate, exercițiul tuturor drepturilor civile și politice este restricționat în cazul acelor care au fost interzise, potrivit legii, prin hotărârea definitivă de condamnare, precum și al celor a căror neexercitare sau exercitare restrânsă rezultă inerent din privarea de libertate ori din rațiuni de menținere a siguranței deținerii (art. 7 din Legea nr. 254/2013).

Astfel, contextul afectării valorilor sociale fundamentale prin săvârșirea de fapte prevăzute de legea penală se menține și pe perioada privării de libertate, o consecință firească a acestuia fiind reprezentată de menținerea siguranței deținerii, cu impact asupra liberului exercițiu al drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate. Prin urmare, persoanele reținute sau arestate preventiv aflate în centrele de reținere și arestare preventivă sunt obligate să se supună unui regim propriu de executare, în vederea bunei desfășurări a procesului penal, cu respectarea drepturilor fundamentale (art. 111 din Legea nr. 254/2013 cu modificările și completările ulterioare).

În aceeași logică juridică este reglementat și dreptul la vizită care se acordă, din rațiuni ce țin de siguranța deținerii, cu sau fără dispozitive de separare [art. 139 alin. (2) din *Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare].

În context, semnalăm faptul că o modalitate de reglementare similară celei consacrate de statul român se regăsește și în alte state europene, vizitele acordându-se atât cu sisteme de separație, cât și fără acestea.

Cu titlu exemplificativ, menționăm că în Liechtenstein, derularea vizitelor este apreciată în funcție de fiecare deținut, vizitele fiind efectuate în spații unde se realizează o separare atunci când există o situație specială în legătură cu persoana deținută. Pe de altă parte, în Scoția, vizitele se desfășoară în condiții de “closed visit” (vizită închisă), prin care persoana aflată în custodie și vizitatorul intră în aceeași încăpere cu uși diferite, separate cu un geam din perspex.

Astfel, facem precizarea că dreptul la vizită, modalitatea de acordare a vizitei, numărul și periodicitatea vizitelor sunt reglementate în dispozițiile art. 247-248 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin H.G. nr.157/2016.

Suplimentar, evidențiem faptul că, la data de 16 martie 2020, în Monitorul Oficial al României, Partea I, s-a publicat Decretul nr. 195 din 16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României care cuprinde, în Anexa nr. 1 - Măsuri de primă urgență cu aplicabilitate directă, dispoziții aplicabile domeniului justiție cu incidență directă asupra subdomeniului executării pedepselor și măsurilor privative de libertate.

Astfel, dispozițiile art. 47 din norma anterior referită vizează restrângerea exercițiului unora dintre drepturile legale ale persoanelor private de libertate devenind, de iure, opozabile și persoanelor private de libertate custodate în centrele de reținere și arestare preventivă, în contextul aplicabilității dispozițiilor execuțional penale tuturor acestor categorii de persoane, indiferent de regimul juridic al custodierii.

Astfel, potrivit alin. (1) al normei anterior citate, în executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, exercitarea dreptului de a primi vizite, exercitarea dreptului la vizită intimă, exercitarea dreptului de a primi bunuri prin sectorul vizită, cât și recompensele constând în permisiunea de ieșire din penitenciar se suspendă; măsuri similare au fost dispuse și prin Decretul nr. 240 din 14.04.2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României.

În contextul în care dispozițiile normative circumscrise instituirii și prelungirii stării de urgență pe teritoriul României au vizat restrângerea exercițiului unora dintre drepturile legale ale persoanelor private de libertate, pentru menținerea legăturii cu mediul suport, legiuitorul a operat suplimentarea exercițiului drepturilor legale ale persoanelor private de libertate care nu presupun contact cu terții potențiali contactși, în centrele de reținere și arestare preventivă dreptul la convorbiri telefonice fiind majorat, atât din perspectiva duratei convorbirii telefonice (maximum 45 de minute de la maximum 30 minute), cât și a

numărului convorbirilor telefonice [potrivit dispozițiilor art. 246 alin. (3) lit. c) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin H.G. nr. 157/2016].

ANEXA D1

În exercitarea atribuțiilor generale, de organizare și derulare a activităților de formare profesională destinate personalului MAI, ținând cont de necesitatea promovării cât mai eficientă a drepturilor omului, a educației în respectarea acestor drepturi, a demnității umane la o scară mai largă a societății românești și în considerarea măsurilor cuprinse în angajamentele României la nivel internațional, Institutul de Studii pentru Ordine Publică a inițiat organizarea unor cursuri adresate personalului MAI din structurile operative care, prin natura atribuțiilor de serviciu, vin în contact cu persoane susceptibile de a fi supuse unor acte prin care li s-ar putea aduce atingere drepturilor fundamentale, vizând în special teme circumscrise prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Conform Graficului cursurilor/programeelor de formare profesională continuă pentru personalul Ministerului Afacerilor Interne pe anul de învățământ 2020 - 2021, în această perioadă au fost derulate:

I. Cursurile de Inițiere în carieră, poliție națională, în cadrul cărora au fost predate următoarele:

1) **În cadrul competenței *Aplică prevederile legislației și regulamentelor de serviciu* au fost cuprinse temele:**

i. ***Respectarea drepturilor omului în activitatea polițiștilor***, cu un buget de 4 ore, cuprinzând:

a. *Respectarea drepturilor omului în exercitarea prerogativelor de bază ale procesului de aplicare a legii;*

b. *Organizații și organe cu atribuții în investigarea încălcării drepturilor omului.*

ii. ***Noțiuni de drept internațional umanitar***, cu durata de 2 ore, cuprinzând:

a. *Prevederile Convenției de la Geneva referitoare la interzicerea torturii;*

b. *Instrumente juridice interne care interzic tortura și relele tratamente.*

2) **În cadrul competenței *Cercetează infracțiuni din competența poliției judiciare***, au fost cuprinse temele:

i. ***Infracțiuni contra vieții, integrității corporale sau sănătății - 4 ore***

ii. ***Infracțiuni săvârșite contra libertății persoanei - 4ore***

iii. ***Audierea persoanelor - 4ore***

3) **În cadrul competenței *Aplică tactica intervenției în diferite situații***, au fost cuprinse temele:

i. ***Folosirea metodelor și mijloacelor de imobilizare și protecție - 8 ore***

- ii. **Conducerea persoanelor la sediul poliției - 2 ore**
- iii. **Modul de intervenție față de anumite categorii de persoane-2 ore**
- 4) În cadrul competenței **Comunică eficient în mediul profesional și organizațional** au fost cuprinse temele:
 - i. **Comunicare și interacțiune socială - 2 ore**
 - ii. **Rolul comunicării în gestionarea situațiilor conflictuale - 2 ore**
 - iii. **Codul de etică și deontologie al polițistului, instrument de îmbunătățire al standardelor de conduită profesională - 4 ore**
- 5) În cadrul competenței **Demonstrează aptitudini, calități și deprinderi motrice** au fost prezentate aspecte teoretice și practice privind respectarea tuturor drepturilor referitoare la viață și sănătate
 - Tema: **Aplicarea în intervenția polițienească, a mijloacelor de intervenție din dotare. - 6 ore**

În anii 2017-2022, personalul care a fost pregătit se prezintă astfel:

- a) 2017 - 127
- b) 2018 - 100
- c) 2019 - 237
- d) 2020 - 45
- e) 2021 - 120

II. **Cursurile de capacitate profesională pentru obținerea gradului de agent-șef, subcomisar și comisar-șef de poliție.**

La acest curs au fost predate următoarele teme care pot face obiectul evaluării:

- a) Implementarea directivelor Uniunii Europene în materia nediscriminării în sistemul legal din România - 2 ore, cu următoarele probleme dezbătute:
 - 1. Legislația Uniunii Europene în materia nediscriminării;
 - 2. Izvoarele de drept intern privind egalitatea în drepturi și nediscriminarea.

În anii 2017-2022, personalul care a fost pregătit se prezintă astfel:

- a) 2017 - 46
- b) 2018 - 87
- c) 2019 - 103
- d) 2020 - 102
- e) 2021 - 20
- f) 2022 - 27

III. Din anul 2014, la ISOP a fost organizat anual un Stagiu de **„Prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”**, cu durata de 5 zile, însă din cauza situației pandemice în anul 2020 a fost suspendat. A fost din nou reintrodus în Graficul cursurilor pe anul de învățământ 2021 - 2022.

La acest stagiu au fost predate următoarele teme care pot face obiectul evaluării:

- a) Aspecte legale privind protecția drepturilor omului împotriva discriminării și a torturii - 2 ore
 - b) Mecanismul prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii - 2 ore
 - c) Comitetul European pentru Prevenirea Torturii. Normele CPT - 2 ore
 - d) Drepturile persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate. Modalități de acordare și exercitare a drepturilor acestora - 2 ore
 - e) Obligațiile asumate de statul român privind protecția drepturilor persoanelor supuse unor măsuri privative de libertate. Vizitele CPT - 2 ore
 - f) Organizații internaționale care monitorizează respectarea drepturilor omului în instituții privative de libertate- 2 ore
 - g) Cazuri documentate de abuzuri ale poliției în diferite state. Cazuistica Curții Europene a Drepturilor Omului- 2 ore
 - h) Bune practici în modul de acțiune al polițiștilor pentru respectarea drepturilor și libertăților persoanelor și prevenirea măsurilor abuzive- 2 ore
- În anii 2017-2022 personalul care a fost pregătit se prezintă astfel:
- 1) 2018 - 27
 - 2) 2019 - 16

IV. În perioada 06-24.09.2021 a fost organizat cursul de specializare „**Poliție judiciară**”, în cadrul căruia au fost prezentate temele cu relevanță în domeniul de referință:

-Audierea persoanelor:

*-garantarea dreptului la apărare în faza de urmărire penală a procesului penal,
-tactica ascultării, etapele ascultării suspectului, a inculpatului, a martorului și a persoanei vătămate, părții civile și a părții responsabile civilmente.*

-Măsurile preventive:

-Garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală a procesului penal

V. **Cursul de perfecționare în domeniul prevenirii torturii și a tratamentelor inumane pentru personalul din cadrul CRAP**, cu durata de 2 săptămâni, printre temele prezentate regăsindu-se:

- a) Instituția drepturilor omului. Introducere. Mecanisme și sisteme de protecție a drepturilor omului.- 2 ore
- b) Drepturile garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului - 2 ore
- c) Tortura și tratamentele inumane - 2 ore
- d) Jurisprudența C.E.D.O. - Analiză și Dezbateri - 2 ore
- e) Mecanisme naționale și internaționale de prevenire a torturii - 2 ore

VI. Stagiul de specializare, organizat împreună cu Academia de Poliție A.I. Cuza, cu o durată de 3 zile, intitulat *Prevenirea infracțiunilor motivate de ură*.

Printre temele predate la acest stagiul se regăsesc:

- a) Respectarea drepturilor omului. Discriminarea. Rolul CNCD. Cazuistică - 2 ore
- b) Aspecte criminologice privind infracțiunile motivate de ură - 2 ore
- c) Particularitățile infracțiunilor motivate de ură - Latura obiectivă - 2 ore
- d) Particularitățile infracțiunilor motivate de ură - Latura subiectivă - 2 ore
- e) Noțiuni introductive legate de LGBT. Aspecte aplicate referitoare la respectarea drepturilor fundamentale în activitatea agenților de aplicare a legii - 2 ore
- f) Bune practici ale forțelor de poliție din România privind managementul diversității - 2 ore

În anii 2017-2022 personalul care a fost pregătit se prezintă astfel:

- a) 2017 - 20
- b) 2018 - 39.

VII. Stagiul "*Prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare*";

La acest stagiul au fost predate următoarele teme care pot face obiectul evaluării:

- a) Implementarea directivelor Uniunii Europene în materia nediscriminării în sistemul legal din România - 2 ore
- b) Legea cadru privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare - 2 ore
- c) Instituții specializate în materia nediscriminării, proceduri legale - 2 ore
- d) Infracțiunile motivate de ură prezentarea cauzei MC și AC împotriva României-studiu de caz; măsuri de implementare a deciziei CEDO stabilite în cadrul grupurilor de lucru organizate de către Agentul guvernamental- 2 ore
- e) Bune practici ale forțelor de poliție din statele UE privind managementul diversității - 2 ore

În anii 2017-2022 personalul care a fost pregătit se prezintă astfel:

- 3) 2017 - 15
- 4) 2018 - 16
- 5) 2019 - 26

O parte din cursuri au fost suspendate în anul 2020 și 2021 din cauza pandemiei Covid 19.

III. Procedura de publicare

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Reiterăm acordul autorităților române pentru publicarea raportului CPT, alături de prezentul răspuns.

Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741 București, România
Tel. +4 037 204 1999
www.just.ro

Pagina 134 din 134

COD: FS-01-11-ver.5